

An aerial photograph of a large dam structure spanning a wide river. The landscape includes green fields, a road with traffic, and a town in the background. The image is overlaid with several semi-transparent geometric shapes in shades of blue, green, and yellow. The title text is positioned in the upper right quadrant, tilted to follow the angle of the dam.

STRUCTUURVISIE “MOERDIJK 2030”

STRUCTUURVISIE “MOERDIJK 2030”

De Structuurvisie “Moerdijk 2030” is op 9 juni 2011
vastgesteld door de gemeenteraad van Moerdijk

Hoe moet de gemeente Moerdijk in 2030 zijn ingericht en hoe gaan we daar voor zorgen? Dat zijn de vragen die we in dit document, de Structuurvisie “Moerdijk 2030”, beantwoorden. In de Structuurvisie zijn voor de komende 20 jaar de hoofdlijnen voor de inrichting van het hele grondgebied van de gemeente beschreven. Het is een meerjarenplan dat ook laat zien in welke volgorde plannen ontwikkeld worden.

De Structuurvisie geldt enerzijds als ‘overzichtskaart’ waarop alle besluiten en voornemens van de afgelopen jaren letterlijk in kaart zijn gebracht. Anderzijds dient het document als kompas, als navigatiesysteem, voor de komende twintig jaar. Nieuwe plannen van derden of de gemeente zelf die gevolgen hebben voor de inrichting van het Moerdijkse grondgebied, worden getoetst aan de Structuurvisie. De Structuurvisie vertelt bijvoorbeeld welk gebied is gereserveerd voor recreatie, op welke plek vooral woningen komen en welke ruimte voor industrie is bedoeld. Daarbij gaan we ook in op elke van de elf kernen van de gemeente. Vervolgens wordt de Structuurvisie per kern geconcretiseerd door middel van dorpsplannen. Een vergelijkbare uitwerking heeft plaats voor het buitengebied in de vorm van een buitengebiedsontwikkelingsplan.

Weinig verrassingen

De Structuurvisie “Moerdijk 2030” vervangt de ‘Structuurvisie Plus’ uit 1999. Met de Structuurvisie 2030 zetten we logische vervolgstappen. Tien jaar geleden hebben we de ontwikkelingen goed ingeschat. Dat is prettig en geeft aan dat we met onze gemeente al geruime tijd een consistent beeld voor ogen hebben. Dat beeld is overigens geen beeld van ons als bestuur alleen. De Structuurvisie “Moerdijk 2030” is in samenspraak met verschillende belang-

hebbenden en experts tot stand gekomen. Het is de ruimtelijke vertaling van de Strategische Visie. Ook over die visie hebben raad, experts en inwoners meegedacht en meegepraat.

Veel verschillende kwaliteiten

De Structuurvisie “Moerdijk 2030” laat zien dat de gemeente Moerdijk veel verschillende kwaliteiten heeft. Bij die verschillende pluspunten horen verschillende belangen. Die hebben we in dit document goed weten samen te brengen. Enerzijds streven we er naar optimaal gebruik te maken van de (inter)nationaal gunstige ligging en bereikbaarheid door industriële en logistieke mogelijkheden te benutten. Dat levert werkgelegenheid op. Anderzijds is de wens het kleinschalige, ‘dorpse’ karakter van de elf kernen te behouden en te zorgen dat voorzieningen voor alle elf kernen beschikbaar zijn. Rust, ruimte, recreatie en toeristische mogelijkheden vooral in het westelijk deel en dynamiek, bedrijvigheid, bovenlokale voorzieningen en het haven- en industrieterrein in het oostelijk deel van de gemeente. Kortom, voldoende werkgelegenheid in combinatie met rustig en ruim wonen.

Ik ben niet alleen trots op het document, maar ook op de manier waarop de Structuurvisie “Moerdijk 2030” samen met vele anderen tot stand is gekomen. Ik ben er van overtuigd dat het ons helpt een gemeente te zijn en te blijven waarin de kernen hun eigenheid bewaren en tegelijkertijd één gemeente vormen. Een duurzame gemeente met een gezonde en structurele balans tussen sociaal-economische ontwikkelingen, de natuurlijke omgeving en maatschappelijk welzijn.

Cors Punt, wethouder gemeente Moerdijk

Proloog	5		
1 Inleiding	9		
1.1 Aanleiding	9		
1.2 Doelstelling	11		
1.3 Interactief proces	13		
1.4 Leeswijzer	15		
2 Ambities, idealen en opgaven	17		
2.1 Sterktes, zwaktes, kansen en knelpunten	17		
2.2 De belangrijkste ambities en idealen	19		
2.3 De belangrijkste opgaven en plannen	22		
3 Visie op Moerdijk in 2030	29		
3.1 Ruimtelijk raamwerk	29		
3.2 Stedelijk kerngebied	29		
3.3 Recreatieve zones langs het water	31		
3.4 Agrarisch en landschappelijk kerngebied	31		
3.5 Moerdijk netwerkgemeente	33		
4 De structuurvisie nader verklaard	35		
4.1 Structuurvisiekaart	35		
4.2 Vergrijzing en ontgroening	35		
4.3 Rust en ruimte	38		
4.4 Behoud van kwaliteiten van de kleine kern als leefomgeving	41		
4.5 Hoogwaardige industrie en bedrijvigheid	43		
4.6 Mobiliteit	45		
4.7 Toerisme en recreatie	48		
		4.8 Sociale cohesie	51
		4.9 Voorzieningen (inclusief zorg en onderwijs)	53
		4.10 Duurzaamheid en externe veiligheid	55
		4.11 Rol in de regio	57
		5 De belangrijkste opgaven, ontwikkelingen en uitdagingen	59
		5.1 Inleiding	59
		5.2 Buitengebied	60
		5.3 Zevenbergen	61
		5.4 Klundert	62
		5.5 Willemstad	63
		5.6 Moerdijk	64
		5.7 Standdaarbuiten	65
		5.8 Fijnaart	66
		5.9 Heijningen	67
		5.10 Helwijk	68
		5.11 Noordhoek	69
		5.12 Langeweg	70
		5.13 Zevenbergschen Hoek	71
		6 Op weg naar uitvoering	73
		6.1 Dynamisch uitvoeringsprogramma	73
		6.2 Plan-m.e.r.	76
		Bijlage 1: Uitvoeringskaart	79
		Bijlage 2: Uitvoeringsprogramma	85
		Colofon	89

Moerdijk, een klein Brabants plaatsje op de zuidelijke oever van het Hollandsch Diep, is bekend in heel Nederland. Rond 1600 werd aan de zuidkant van het Hollandsch Diep een dijk aangelegd. Het moeras, ook wel moer of moor, dat hiermee werd ingedamd, werd gebruikt voor zoutwinning. Hieraan dankt het plaatsje Moerdijk zijn naam. Bekend werd Moerdijk echter vooral door de bruggen - letterlijk en figuurlijk de verbinding tussen de Randstad en Brabant - en het vanaf de Moerdijkbrug zichtbare Zeehaven- en Industrieterrein.

Moerdijk is nu ook de naam van de grootste gemeente van Noord-Brabant met vele (bijna contrasterende) gezichten: van grootschalige industrie en havengebieden langs het weidse Hollandsch Diep tot kleinschalige dorpen en charmante vestingstadjes te midden van een open agrarische landschap, ingeklemd tussen het Hollandsch Diep, het Volkerak, de Mark en de Dintel en de A16. De gemeente, met momenteel ongeveer 36.500 inwoners, is in haar huidige vorm op 1 januari 1997 ontstaan door een herindeling van de (vijf) gemeenten Zevenbergen, Klundert, Standdaarbuiten, Willemstad en Fijnaart-Heijningen, waaruit de huidige gemeente Moerdijk ontstond. Zevenbergen (hoofdkern), Fijnaart, Standdaarbuiten en de oude vestingstadjes Klundert en Willemstad zijn de vijf grootste kernen van de gemeente. Daarnaast bestaat de gemeente uit nog zes kleinere kernen en een groot aantal buurtschappen en gehuchten.

De gemeente heeft meerdere gezichten, op verschillende schaalniveaus. De gemeente bezit zowel een (groot)stedelijk als een

dorps karakter. Moerdijk neemt in (inter-)nationaal opzicht een prominente plaats in door de ligging tussen de Randstad, de Brabantse Stedenband en de Vlaamse Ruit. De uitstekende bereikbaarheid over weg, spoor en water en de centrale ligging maakt de gemeente tot een aantrekkelijke vestigingsplaats voor bedrijven. Het Zeehaven- en Industriegebied Moerdijk kent - met de aanwezigheid van de vierde zeehaven van Nederland - zware industriebedrijven als Shell, maar biedt ook nog volop ruimte aan minder zware bedrijvigheid. Het nog in ontwikkeling zijnde Logistiek Park Moerdijk (hierna: LPM) speelt in op de aanwezige infrastructuur (A16, A17, A29, A59 en spoor) en zal Moerdijk internationaal gezien beter op de kaart zetten.

Tegenover dit grootschalige (inter-)nationale Moerdijk staat een ruime, rustige, agrarische gemeente met een veel kleinschaliger karakter dat aansluit op het stille en open Zeeland in de achtertuin. De gemeente is voor het behoud van het kleinschalige en het ‘eigene’ van haar kernen en beoogt een kwaliteitsimpuls voor al deze kernen. Daartoe worden stads- en/of dorpsplannen opgesteld, waarin voor ieder(e) stad of dorp concrete ontwikkelingen alsmede een basispakket aan voorzieningen zijn beschreven waarmee de leefbaarheid van de kernen kan worden gewaarborgd.

Deze totaal verschillende werelden staan nu soms recht tegenover elkaar. De gemeente Moerdijk werkt aan de versterking van deze twee werelden, maar ook aan het samenbrengen ervan. De afgelopen jaren is onder de noemer ‘Moerdijk MeerMogelijk’ een groot aantal plannen gelanceerd, waarbij de groei van de economie,

investerings in een prettig leefklimaat in de kernen en natuurontwikkeling hand in hand gaan.

Het is de uitdaging de (economische) kansen die Moerdijk krijgt, te verzilveren en tegelijkertijd te waarborgen dat de bestaande (historische en landschappelijke) kwaliteiten behouden blijven. Een goede inpassing van de snelwegen en de industrie-, bedrijven- en havengebieden in het landschap is van groot belang. Dit kan op verschillende manieren, met harde of juist geleidelijke overgangen. Van belang is verder dat de eventuele opbrengsten van bedrijvigheid en wonen kunnen worden benut om infrastructuur aan te leggen en/of de groene en blauwe kwaliteiten te waarborgen en te verbeteren. Een structuurvisie onder de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (hierna: Wro) is hiervoor een belangrijke ruimtelijke onderlegger.

De structuurvisie “Moerdijk 2030” is een integrale visie die inspeelt op de ontwikkeling van beide werelden en ze samenbrengt, zodat ze elkaar kunnen aanvullen en versterken. De structuurvisie staat voor een gemeente die het gehele palet bestrijkt van individuele, kleinschalige kernen tot en met internationale bedrijventerreinen. Daarbij wordt ingespeeld op het behoud van de eigen identiteit van de kernen, hun onderlinge relatie én die met het landelijk gebied, maar ook op de kansen voor natuurontwikkeling, (water)recreatie, infrastructuur en de inbedding van grootschalige bedrijvigheid. Op die manier ontstaat één gemeente Moerdijk met een mozaïek aan bedrijvigheid, steden, dorpen, wegen, spoorlijnen, natuur en recreatie....

Inleiding

1.1 Aanleiding

Nieuwe structuurvisie

Voor u ligt de nieuwe gemeentelijke Structuurvisie “Moerdijk 2030”, die de Structuurvisie Plus uit 1999 vervangt. De nieuwe structuurvisie is van toepassing op het gehele grondgebied van de gemeente Moerdijk. De visie (het wensbeeld) loopt tot 2030. Bij de structuurvisie is een uitvoeringsparagraaf gevoegd. Deze uitvoeringsparagraaf heeft een looptijd tot 2020 en kan iedere twee jaar worden herzien. Er is een aantal aanleidingen geweest om over te gaan tot het opstellen van deze nieuwe structuurvisie, te weten:

- de nieuwe Wro is op 1 juli 2008 in werking getreden; de wet stelt nieuwe eisen aan en biedt nieuwe mogelijkheden voor structuurvisies;
- de oude structuurvisie, de Structuurvisie Plus uit 1999, is inhoudelijk deels achterhaald: hoewel de nieuwe structuurvisie voortbouwt op de Structuurvisie Plus spelen er momenteel verschillende nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen die niet in de Structuurvisie Plus zijn opgenomen;
- de gemeente heeft een Strategische Visie die ruimtelijk vertaald moest worden.

Nieuwe Wro

Volgens de nieuwe Wro dient iedere gemeente uit oogpunt van een goede ruimtelijke ordening haar ruimtelijke beleid vast te leggen in een structuurvisie. In de nieuwe Wro is over struc-

tuurvisies het volgende bepaald (hoofdstuk 2, eerste lid van artikel 2.1): “De gemeenteraad stelt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening voor het grondgebied van de gemeente of een gedeelte hiervan een structuurvisie vast. De structuurvisie bevat de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling van dat gebied, alsmede de hoofdzaken van het door de gemeente te voeren ruimtelijk beleid. De structuurvisie gaat tevens in op de wijze waarop de raad zich voorstelt die voorgenomen ontwikkeling te doen verwezenlijken.”

In de wet wordt uitgegaan van een scheiding van beleid en regelgeving, waarbij visie en beleid in een structuurvisie worden ondergebracht en regelgeving in bestemmingsplannen. Er zijn in de nieuwe Wro geen bepalingen opgenomen omtrent de vorm en de procedure van een structuurvisie; de structuurvisie is derhalve vorm- en procedurevrij. Wel moeten structuurvisies digitaal raadpleegbaar zijn. Onderdeel van de nieuwe Wro is de grondexploitatieparagraaf (ook wel grexwet genoemd) die aanstuurt op meer uitvoeringsgerichte structuurvisies. Structuurvisies bieden kansen voor verevening tussen projecten die geld kosten en projecten die geld opleveren (kostenverhaal). Aldus kunnen structuurvisies ook beter aansluiten op de ontwikkelingsplanologie zoals nagestreefd in onder meer de Nota Ruimte.

De gemeente Moerdijk wil aan de hand van een uitvoeringsparagraaf komen tot gebiedsontwikkeling met de mogelijkheid van kostenverhaal. Daarnaast wil Moerdijk zich naar de

toekomst toe profileren als ‘ondernemende netwerkgemeente’. Door een op uitvoering gerichte ontwikkelingsplanologie kan daar nader invulling aan worden gegeven. De gemeente heeft daarom een structuurvisie nodig, die voldoet aan de eisen van de Wro.

Structuurvisie Plus niet meer volledig actueel

De oude Structuurvisie Plus, die is uitgewerkt en/of gewijzigd door vaststelling van nieuwe (herziene) beleidsstukken zoals de Visie Industrie (2002), de Visie Buitengebied (2003), de Visie Toerisme & Recreatie (2005), Lokaal vestigingsbeleid en het Beleidsplan Wonen (2007), voldoet daar echter niet aan. Dat is een belangrijke reden geweest om over te gaan tot het opstellen van voorliggende nieuwe structuurvisie, die wel voldoet aan de eisen van de Wro.

De Structuurvisie Plus en de uitwerkingen en wijzigingen daarvan zijn bovendien inhoudelijk (op onderdelen) niet meer volledig actueel en dienen ook daarom te worden geactualiseerd. Verschillende nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen dienen zich aan, die niet in de Structuurvisie Plus zijn opgenomen. Deze ontwikkelingen vormen de ruimtelijke aanleiding voor het opstellen van de nieuwe voorliggende structuurvisie. De belangrijkste zijn:

- de projecten die voortvloeien uit de bestuursovereenkomst ‘Realisatie Gebiedsontwikkeling Moerdijk’ (hierna: de bestuursovereenkomst) uit 2009;
- het onderzoek naar een nieuwe zoetwaterverbinding in

Noordwest-Brabant in relatie tot de ligging van Zevenbergen in de Zuidwestelijke Delta en daarmee samenhangend de ontwikkeling van het centrum van Zevenbergen, zoals opgenomen in de ‘Centrumvisie Zevenbergen’ (2009);

- de uit de nota ‘Lokaal vestigingsbeleid’ (2010) voortkomende ontwikkelingen, in het bijzonder de keuze om bedrijventerrein Dintelmond binnen de huidige contour te houden en het bieden van vestigingsmogelijkheden voor (boven)lokale bedrijven op De Koekoek en nabij het Sint Josephplein bij Zevenbergen;
- de veranderde woningbouwopgave;
- de (ruimtelijke) consequenties van het nieuwe accommodatiebeleid in Moerdijk;
- de gevolgen van externe veiligheid voor ruimtelijke ontwikkeling.

Deze ontwikkelingen worden nader beschreven in paragraaf 2.3. Hoewel er een aantal nieuwe ontwikkelingen is, borduurt de Structuurvisie “Moerdijk 2030” op veel andere aspecten voort op de Structuurvisie Plus. De grote lijn van de gemeentelijke ontwikkelingsstrategie is niet veranderd.

Strategische Visie

Op 10 december 2009 heeft de raad van de gemeente Moerdijk unaniem ‘De Strategische Visie Moerdijk 2030’ vastgesteld.

In deze visie voor de (middel)lange termijn geeft de gemeente richting aan de ontwikkelingen in de samenleving en aan de positie van de gemeente in de regio, waarbij de gemeente ambitieus is, maar wel realistisch. De Strategische Visie biedt een

kapstok voor integraal afgestemd gemeentelijk beleid, op basis waarvan prioriteiten kunnen worden gesteld en initiatieven van derden kunnen worden beoordeeld. Daarnaast wordt een duidelijke missie uitgedragen naar buurgemeenten, Provincie en Rijk.

worden vertaald. Een (nieuwe) structuurvisie was hiervoor bij uitstek de geschikte planvorm. De diverse andere (recente) beleidsstukken die van betekenis zijn voor de toekomstige ruimtelijke ordening van Moerdijk konden hierin tegelijkertijd integraal worden meegewogen.

Missie ‘De Strategische Visie Moerdijk 2030’

“Moerdijk is in 2030 een gemeente die, gelegen op de as Rotterdam-Antwerpen en als hoogwaardig logistiek centrum van West-Brabant, voor al haar inwoners een leefbare woonomgeving biedt met werkgelegenheid in de nabijheid. Een gemeente met rust, ruimte, recreatie en toeristische mogelijkheden in het westelijke deel en dynamiek, bedrijvigheid en bovenlokale voorzieningen, geconcentreerd in de kern Zevenbergen en het haven- en industrieterrein Moerdijk in het oostelijke deel van de gemeente. Een gemeente waarin de kernen hun eigenheid bewaard hebben, maar ook duidelijk één gemeente vormen. Een gemeente met een sociaal gezicht, waar zorg en basisvoorzieningen dichtbij zijn en de menselijke maat geldt. Een gemeente die op een bewonersgerichte, innovatieve, efficiënte en effectieve wijze wordt bestuurd.”

Inwoners en deskundigen hebben zich uitgebreid kunnen uitspreken over de thema's die in de Strategische Visie aan de orde zijn gesteld en hebben daarmee een belangrijke bijdrage geleverd aan de inhoud van de visie. De Strategische Visie is echter geen ruimtelijk en beeldend document, dat voldoet aan de eisen van de Wro. De Strategische Visie moest derhalve ruimtelijk

1.2 Doelstelling

De Structuurvisie “Moerdijk 2030”:

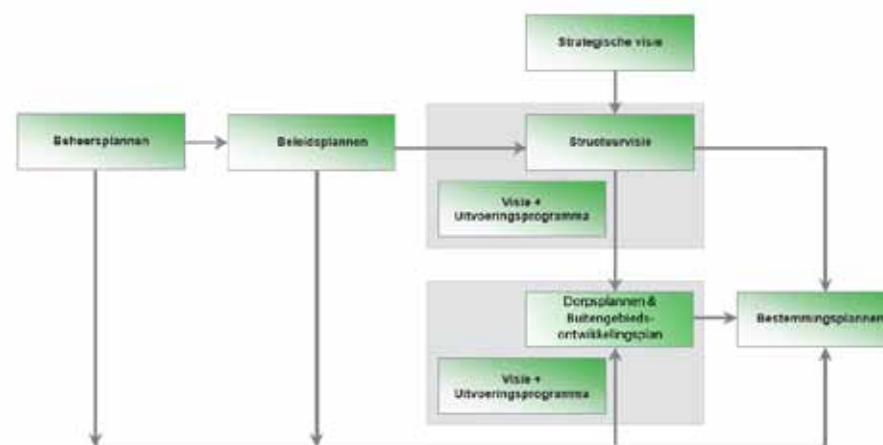
- heeft een hoog abstractionniveau (het wensbeeld is abstract);
- heeft een planhorizon tot 2030;
- is een ruimtelijke vertaling (op hoofdlijnen) van de missie uit de Strategische Visie;
- is de integrale ruimtelijke vertaling van (andere) relevante gemeentelijke, provinciale, regionale en nationale beleidsdocumenten, waarbij bestaande beleid uitgangspunt is maar waarbij ook nieuwe inzichten ingebracht zijn;
- is een ruimtelijke ontwikkelingsvisie met een richtinggevend en programmatisch karakter dat integrale keuzes bevat voor de hoofdlijnen van beleid voor de komende periode;
- is een handleiding - geen blauwdruk - voor de toekomstige ruimtelijke koers van de gemeente met heldere uitgangspunten ('spelregels') voor de verschillende partijen;
- is een strategisch document dat weergeeft hoe tot keuzes en oplossingen is gekomen; het (interactieve) proces en het product zijn transparant en 'volgbaar';
- is het ruimtelijke afwegingskader voor toekomstige gemeentelijke plannen, zoals de dorpsplannen nieuwe stijl, nieuwe

bestemmingsplannen en exploitatieplannen, maar waaraan ook concrete ruimtelijke plannen worden getoetst;

- vormt de basis voor gebiedsontwikkeling en geeft samen met de Strategische Visie aanleiding om kerngericht te werken; de uitwerking heeft plaats in de genoemde dorpsplannen nieuwe stijl alsook in een dynamisch, uitvoeringsprogramma dat aangeeft op welke wijze en met welke middelen de beoogde gebiedsontwikkeling kan worden gerealiseerd en dat wanneer nodig kan worden geactualiseerd;
- is een actieplan dat bepaalt welke partijen betrokken zijn bij / verantwoordelijk zijn voor de besluitvorming, de financiering en de uitvoering;
- vormt de basis voor een actief grondbeleid met inzet van specifieke instrumenten (Wet Voorkeursrecht Gemeenten (hierna: WVG), Onteigeningswet et cetera); een doel van de structuurvisie is het bestendigen van de WVG voor het Logistiek Park Moerdijk en het Stationsgebied Lage Zwaluwe, zoals eerder opgenomen in het raadsbesluit van 3 juli 2008
- vormt de basis voor financiële meerjarenramingen;
- vormt de basis voor kostenverhaal en fondsvorming;
- is een digitaal raadpleegbaar plan dat voldoet aan de Praktijkrichtlijn gemeentelijke Structuurvisies (PRgSV2008).

De structuurvisie vormt de ruimtelijke uitwerking van de recent door de raad vastgestelde Strategische Visie en bevat aldus de ruimtelijke kaders voor de toekomstige ontwikkelingen binnen de gemeente Moerdijk. Als zodanig vormt de structuurvisie ook het ruimtelijke referentiekader voor toekomstige bestemmings-

plannen. De structuurvisie bestaat uit de eigenlijke visie en een uitvoeringsprogramma. Dit programma geeft een overzicht van de noodzakelijke acties gericht op realisatie van de visie en bevat als zodanig tevens de basis voor het kostenverhaal. Beide worden op kernniveau verder uitgewerkt in de dorpsplannen nieuwe stijl, waarbij eveneens sprake is van een visie en een uitvoeringsprogramma per kern. Voor het buitengebied (analoog aan de dorpsplannen nieuwe stijl voor de verschillende kernen) wordt samen met belanghebbende partijen een ‘buitengebiedsontwikkelingsplan’ opgesteld als een nadere inhoudelijke uitwerking (op basis) van de structuurvisie. Dit buitengebiedsontwikkelingsplan zal dienen als nota van uitgangspunten voor het te actualiseren Bestemmingplan Buitengebied. Hieronder is een en ander schematisch weergegeven.

Schematische weergave van de onderlinge verhouding van de verschillende gemeentelijke plannen en visies.

1.3 Interactief proces

Strategische Visie

De gemeente heeft gekozen voor een interactief proces voor het opstellen van de structuurvisie. Het opstellen van de Strategische Visie was reeds een belangrijke aanzet daartoe. De Strategische Visie is tot stand gekomen door onder meer vier bijeenkomsten waarin raadsleden gezamenlijk een inventarisatie hebben gemaakt van de kernkwaliteiten, knelpunten en de toekomstwensen van de gemeente Moerdijk. Daarnaast heeft er een expert meeting plaatsgehad, alsmede een uitgebreide interactieve publieke consultatie, waarbij iedere betrokken burger en/of belangenvertegenwoordiger zijn of haar zegje heeft kunnen doen over de toekomst van de gemeente. De raadsleden hebben beide bijeenkomsten bij kunnen wonen als toehoorder zodat zij wat zij gehoord en/of gezien hebben, hebben kunnen afwegen in het definitief maken van de Strategische Visie. De Strategische Visie vormt zoals gezegd de basis voor de structuurvisie.

Ruwe Schets

De gemeente is vervolgens het eigenlijke structuurvisieproces begonnen met het opstellen van een zogenaamde ‘Ruwe Schets’: een kaartbeeld van de gehele gemeente, dat integraal op hoofdlijnen de inhoud van de Strategische Visie en het (overig) vigerend beleid weergeeft. Aan de hand van de Ruwe Schets is de gemeente intern en extern in gesprek gegaan. Rekening houdend met de beperkingen van de zeer ambitieuze planning hebben verschillende gedachtewisselingen en interviews plaatsgehad met:

- een externe klankbordgroep met vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld, inclusief de stads- en dorpsraden;
- woningcorporaties;
- raadsleden;
- collegeleden;
- ambtenaren.

Ruimtelijk raamwerk

De volgende stap is geweest het opstellen van een conceptueel ruimtelijk raamwerk (zie hoofdstuk 3). Het ruimtelijk raamwerk biedt een kader waarbinnen (nieuwe) ontwikkelingen kunnen plaatshebben en vormt derhalve een belangrijke basis voor de structuurvisie. Het raamwerk is gebaseerd op de in deel B van deze structuurvisie opgenomen onderbouwing, die bestaat uit:

- een analyse van actuele trends;
- de historische ontwikkeling van de gemeente;
- de Strategische Visie;
- het (overig) vigerende beleid;
- een inventarisatie en analyse van de huidige situatie.

Het ruimtelijk raamwerk geeft op abstracte wijze weer welke fysieke elementen en structuren, waarden en wensen per sector en sectoroverstijgend van belang zijn. Het geeft ook de eigenheid en identiteit van de gemeente en de dorpen weer. Juist daarbij spelen de gedachten, idealen, wensen en ideeën die er leven binnen de bevolking van Moerdijk een belangrijke rol. De resultaten van de gedachtewisselingen zijn dan ook meegenomen bij het opstellen van het ruimtelijk raamwerk.

Structuurvisie

Ten slotte is het ruimtelijk raamwerk verder uitgewerkt tot de eigenlijke structuurvisie (zie hoofdstuk 4). Daarbij zijn ook nieuwe, nog niet in beleid opgenomen, maar wel gewenste ontwikkelingen verwerkt. Het ruimtelijk raamwerk en de concept ontwerp-structuurvisie zijn ook weer besproken met de externe klankbordgroep en met de raadsleden.

1.4 Leeswijzer

Deze structuurvisie bestaat uit de eigenlijke visie (deel A) en de onderbouwing daarvan (deel B).

Deel A is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk 2 wordt de uitgangssituatie geschetst: de sterkte-zwakteanalyse en de ambities en opgaven. In hoofdstuk 3 wordt het ruimtelijk raamwerk gepresenteerd. Tevens wordt deze kaart in dit hoofdstuk kort toegelicht. In hoofdstuk 4 wordt de eigenlijke structuurvisiekaart gepresenteerd en wordt dieper ingegaan op de achterliggende beleidsdoelstellingen. In hoofdstuk 5 wordt dit specifiek voor de kernen van Moerdijk gedaan. Daarbij zijn per kern ook uitsneden van de structuurvisiekaart weergegeven. In hoofdstuk 6, het laatste hoofdstuk van deel A, wordt ingegaan op de uitvoering van de structuurvisie.

In hoofdstuk 1 van deel B wordt de gemeente gezien in breder verband, waarbij de landelijke trends en ligging in de regio worden beschreven. In het tweede hoofdstuk wordt het

relevante beleid samengevat weergegeven. In hoofdstuk 3 ten slotte wordt de huidige situatie (bestaande situatie en vigerend beleid samen) per thema mede aan de hand van sectorale kaartjes uiteengezet. Deze kaartjes hebben mede de basis gevormd voor het opstellen van de structuurvisiekaart.

VEELZIJDIGE ECONOMIE

PRACHTIG LANDSCHAP

DYNAMISCHE STAD

MOERDIJK HEEFT VEEL VERSCHILLENDE KWALITEITEN

VITALE DORPEN

**LEVENDIGE
CULTUURHISTORIE**

Ambities, idealen en opgaven

2.1 Sterktes, zwaktes, kansen en knelpunten

Blijven verbeteren

De gemeente Moerdijk is mooi zoals deze nu is. Tegelijkertijd is er heel duidelijk de behoefte om te blijven verbeteren. Vanuit de inventarisaties en analyses van bestaand beleid en bestaande situatie en na overleg met politiek, bestuur, deskundigen en inwoners zijn de belangrijkste sterktes, zwaktes, kansen en knelpunten benoemd in de gemeente.

Sterke en zwakke punten

De kwaliteiten en gebreken die momenteel bepalend zijn voor Moerdijk zijn:

- het grote en fraaie buitengebied met zijn dijken, kreken en buitendijkse gebieden die de ontstaansgeschiedenis van het landschap inzichtelijk maken;
- het cultuurhistorisch erfgoed van de gemeente, waarbij vooral (de vestingwerken van) Willemstad eruit springt (springen). Willemstad is hierdoor een toeristische trekpleister. Daarnaast zijn de vestingwerken van Klundert en de verschillende forten van grote waarde. Klundert, de kern Moerdijk en Standdaarbuiten hebben toeristische en recreatieve potenties, die (nog) niet altijd goed worden benut;
- het vele water (Hollandsch Diep, Volkerak, Mark/Dintel, Roode Vaart en vele kreken en kreekrestanten) met jachthavens en de zeehaven; de potentie van het water wordt niet altijd ten volle benut;
- de buitendijkse gebieden aan de west- en noordzijde van de gemeente bezitten of hebben relaties met natuurwaarden van Europees belang (natura2000-gebieden): het Hollandsch Diep, het Volkerak en de Biesbosch;
- de sterke agrarische economie en het grote landbouwareaal. Het agrarisch gebied heeft echter slechts een beperkte ecologische betekenis; het buitengebied ligt altijd dichtbij, maar is niet altijd goed ontsloten;
- het grote aanbod aan werkgelegenheid, onder meer op het Zeehaven- en Industrieterrein Moerdijk; het Zeehaven- en Industrieterrein Moerdijk heeft echter ook negatieve effecten op andere kwaliteiten van de gemeente, in de vorm van milieubelasting en veiligheidsrisico's; dit laatste is recentelijk gebleken;
- de goede bereikbaarheid van de gemeente over het spoor (stations Zevenbergen en Lage Zwaluwe voor personen en de bereikbaarheid van Zeehaven- en Industrieterrein Moerdijk voor goederen) en vooral over de weg, via de A16, A17, A29 en A59 (met afslagen bij Zevenbergschen Hoek, de kern Moerdijk, Industrieterrein Moerdijk, Zevenbergen/Klundert, Standdaarbuiten, Fijnaart en Willemstad); de keerzijde van deze infrastructuur is de milieuhinder die vooral een gevolg is van het wegverkeer;
- de kleinschaligheid van de kernen. De kernen en de sociale gemeenschap zijn overzichtelijk. De sociale betrokkenheid in de kernen is hoog en het verenigingsleven bloeit; Zevenbergen heeft een hoog voorzieningenniveau; in de andere kleinere kernen staat het (commerciële) voorzieningenniveau al enige tijd onder druk..

Kansen en knelpunten

Uit de analyse van landelijke trends en de hiervoor genoemde kwaliteiten en gebreken, is ook een aantal kansen en bedreigingen naar voren gekomen:

- de Provincie Noord-Brabant en het Centraal Bureau voor de Statistiek (hierna: CBS) verwachten voor de periode tot 2030 een krimp van de bevolking in Moerdijk: er dreigt een leegloop van de kleine kernen. De gemiddelde leeftijd van de bevolking stijgt; er treedt vergrijzing op. Ouderen dreigen weg te trekken uit de kleinere kernen naar bijvoorbeeld Zevenbergen omdat in de kleine kernen weinig zorg- en andere voorzieningen zijn en bestaande woningen veelal niet levensloopbestendig zijn;
- daar staat tegenover dat gezinsverduunning (de afname van het aantal personen per huishouden) voor een stijgende woningbehoefte zorgt. De bovenmatige werkgelegenheid biedt

bovendien kansen voor bevolkingsgroei; omdat de kernen liggen in een open landschap met dijken en water, is er ook voldoende ruimte voor ontwikkelingen, waaronder op potentieel bijzondere locaties;

- veel jongeren dreigen weg te trekken uit de gemeente, vooral door een gebrek aan goede, brede en optimaal bereikbare scholingsmogelijkheden. Dit versterkt de zogenaamde ‘ontgroening’. Een andere (mogelijke) oorzaak van deze demografische ontwikkeling is dat er relatief weinig werkgelegenheid is voor hoger opgeleiden; vergrijzing en ontgroening leiden omgekeerd ook tot een gebrek aan goed opgeleide (jonge) werknemers. Onderscheidende woonmilieus die gericht zijn op deze en andere specifieke doelgroepen, kunnen hierop inspelen;
- als gevolg van de vergrijzing en ontgroening, alsmede door de gebrekkige onderlinge verbindingen tussen de kernen en

in mindere mate ook door de terugloop van het voorzieningenniveau komt de sociale cohesie en de leefbaarheid in de kleine kernen onder druk te staan;

- de functionele samenhang en de onderlinge (verkeers) verbindingen tussen de vele verschillende kernen zijn in de huidige situatie niet optimaal. Dit heeft onder meer te maken met het feit dat Moerdijk een fusiegemeente is;
- binnen het aspect milieubelasting vormt externe veiligheid - mede als gevolg van de gebeurtenissen rondom het bedrijf Chemie-Pack begin 2011 - het meest in het oog springende aandachtspunt. De aanwezigheid van bedrijven die vallen onder het Besluit risico's zware ongevallen (hierna: Brzo), een leidingenstraat en een propyleenleiding leiden tot ruimtelijke implicaties voor (beperkt) kwetsbare bestemmingen in de omgeving, vooral rondom de kernen Zevenbergen, Noordhoek en Klundert. Door de brand is het besef ten aanzien van potentieel aanwezige risico's toegenomen;
- de gemeente mist nog te vaak potentiële kansen ten aanzien van toerisme en recreatie. Er wordt maar beperkt ingespeeld op de ligging aan het water van het Hollandsch Diep, Volkerak en de Mark / Dintel en op het vaak prachtige buitengebied met de vele cultuurhistorische waarden;

De belangrijkste ambities en idealen uit de Strategische Visie staan beschreven in de hiernavolgende paragraaf.

2.2 De belangrijkste ambities en idealen

Missie Strategische Visie

In hoofdstuk 1 is reeds de missie uit de Strategische Visie weer-gegeven. Hierin staan de belangrijkste ruimtelijke ambities en idealen voor de gemeente in 2030 verwoord; deze bestaan uit (puntsgewijs samengevat en geciteerd):

- de ligging op de as Rotterdam-Antwerpen en het vormen van het (hoogwaardig) logistiek centrum van West-Brabant;
- een leefbare woonomgeving met werkgelegenheid in de nabijheid;
- de aanwezigheid van rust, ruimte, recreatie en toeristische mogelijkheden in het westelijke deel van de gemeente;
- de aanwezigheid van dynamiek, bedrijvigheid en bovenlokale voorzieningen in het oostelijke deel van de gemeente;
- de eigenheid die de verschillende kernen dienen te behouden, terwijl ze tegelijk ook duidelijk één gemeente vormen;
- het sociale gezicht van de gemeente, waar zorg en basisvoorzieningen dichtbij zijn en de menselijke maat prevaleert.

In de Strategische Visie is voorts voor een aantal thema's verder ingegaan op de wensbeelden voor 2030. Deze idealen worden hieronder kort samengevat.

Vergrijzing en ontgroening

- Het aantal inwoners is niet gekrompen.
- De lokale mogelijkheden om de negatieve gevolgen van vergrijzing en ontgroening te onderdrukken, zijn benut.

Rust en ruimte

- Er is een duidelijk onderscheid tussen het oosten van de gemeente met stedelijke kwaliteiten en het westen van de gemeente met landelijke kwaliteiten. In het oostelijk deel is er naast de stedelijke kwaliteiten nog voldoende vrije ‘groene’ ruimte waar natuur, landbouw en recreatie een plaats hebben. In het westelijk deel voeren rust en ruimte de boventoon en zijn natuur, landbouw en recreatieve/toeristische kwaliteiten geconcentreerd.
- Landbouw wordt op een duurzame, innovatieve wijze bedreven zonder dat dit ten koste gaat van de leefbaarheid van de in het buitengebied gelegen kernen.

Behoud van kwaliteiten van de kleine kern als leefomgeving

- De gemeente vormt een netwerk van kleine kernen die alle nog hun eigenheid bezitten.
- De leefbaarheid is goed in alle kernen, de sociale cohesie is sterk en de menselijke maat is leidend.

Hoogwaardige industrie en bedrijvigheid

- Het Zeehaven- en Industrieterrein Moerdijk wordt efficiënt, duurzaam en op een voor de omgeving verantwoorde wijze gebruikt.
- De gemeente Moerdijk is het logistieke knooppunt van Zuidwest-Nederland.
- De milieubelasting is verminderd, met behoud of toename van werkgelegenheid, bijvoorbeeld door het uitplaatsen en clusteren van bedrijven en toepassing van milieuvriendelijke vervoersvormen.

Mobiliteit

- Moerdijk is een netwerkgemeente, zowel lokaal (tussen de kernen) als regionaal.
- De verbindingen tussen de kernen en de niet-basisvoorzieningen in Zevenbergen zijn goed. Hierdoor blijven de kernen in het buitengebied leefbaar. Bereikbaarheid gaat boven nabijheid.
- De gemeente is nog steeds goed bereikbaar van buitenaf.
- Zevenbergen heeft een rondweg.
- De gemeente heeft een personenspoorlijn met de stations Zevenbergen en Lage Zwaluwe.
- De goederenspoorlijn tussen Rotterdam en Antwerpen/Vlissingen is geoptimaliseerd en ligt buiten de kernen van de gemeente.

Toerisme en recreatie

- De bestaande toeristisch-recreatieve trekpleisters zijn uitgebouwd en er zijn nieuwe trekpleisters ontstaan, die de bestaande trekpleisters versterken.
- Hierbij zijn het water, de natuur, het landschap en de cultuur-historische waarden optimaal benut.

Sociale cohesie

- Verenigingen en vrijwilligers zijn nog steeds het cement van de lokale samenleving.
- De kernen hebben nog altijd een rijk verenigingsleven en een onmiskenbare sociale cohesie.

Voorzieningen

- De kernen van Moerdijk beschikken in 2030 over de basisfuncties:
- basisonderwijs;
- een ruimte met een ontmoetingsfunctie;
- passende binnen- of buitensportfaciliteiten;
- een kerngerichte zorgfunctie.
- De overige functies zijn geconcentreerd in de grotere kernen.

Zorg

- Passende zorg is voor iedereen bereikbaar.
- Er is ingezet op de bouw van levensloopbestendige woningen en zorgwoningen.
- Een mix van zorg-, onderwijs- en andere basisvoorzieningen wordt dicht bij de bewoners, meestal per kern georganiseerd.
- In Zevenbergen is 24-uurs-verpleging mogelijk.

Onderwijs

- Moerdijk heeft samen met de buurgemeenten een volledig en breed onderwijsaanbod dat aansluit op de regionale en lokale arbeidsmarkt.
- Basisonderwijs is een basisvoorziening en wordt in elke kern van de gemeente aangeboden.

Duurzaamheid

- Moerdijk profileert zich als een duurzame gemeente. Het ambitieniveau is hoog.
- Er wordt ingezet op duurzaam bouwen, een duurzame economie en ecologische duurzaamheid.
- De uitstoot van fijnstof en broeikasgassen is in 2030 in de gemeente met 40% gereduceerd ten opzichte van de normen van de Europese Unie in 2009.

- In 2030 is 30% van de totale reguliere energiebehoefte gedeckt uit ‘lokaal’ geproduceerde duurzame energie.

Rol in de regio

- Op een aantal terreinen is de gemeente op regionaal niveau niet vrijblijvende samenwerking aangegaan vanuit het principe ‘lokaal, wat lokaal kan en regionaal, wat regionaal moet’. Tevens heeft de gemeente een leidende rol in thema’s als duurzaamheid, water en mobiliteit en een bepalende rol in thema’s als economie en onderwijs.

2.3 De belangrijkste opgaven en plannen

Inleiding

De verschillende nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen zijn reeds benoemd in paragraaf 1.1. Ze hebben hun weerslag op de structuurvisie. Hieronder worden ze daarom kort toegelicht en in het uitvoeringsprogramma krijgen vooral deze items nadrukkelijk de aandacht.

Moerdijk MeerMogelijk

In de bestuursovereenkomst (zie paragraaf 1.1) zijn tussen het Rijk, de Provincie Noord-Brabant en de gemeente Moerdijk afspraken gemaakt over de voorbereiding en uitvoering van verschillende plannen. De uitvoering van deze plannen samen geeft een impuls aan de economie en de leefbaarheid van de gemeente (bron: Sociaal Economische effectstudie Logistiek Park Moerdijk; DHV 2007). Deze aanpak staat bekend onder de noemer ‘Moerdijk MeerMogelijk’.

Moerdijk MeerMogelijk heeft betrekking op een programma met onder andere de volgende onderdelen:

- de realisatie van het LPM;
- de herontwikkeling van de Noordrand Zevenbergen;
- de herontwikkeling van het Waterfront Moerdijk;
- de ontwikkeling van het stationsgebied Lage Zwaluwe;
- de herstructurering van het bedrijventerrein Vlietweg/Schansweg te Klundert;
- de herstructurering van de locatie Huizersdijk-Zuid bij Zevenbergen;
- de herstructurering van het bedrijventerrein Bloemendaalse Zeedijk te Zevenbergschen Hoek;
- de intensievere benutting van het Zeehaven- en Industrie-terrein Moerdijk;
- de realisatie van 825 extra woningen.

Deze plannen worden hieronder kort toegelicht.

In de bestuursovereenkomst zijn afspraken gemaakt over de relatie tussen de verschillende plannen die onder Moerdijk MeerMogelijk vallen. Daarin zijn ook de afdrachten benoemd vanuit zowel het gemeentelijk programma als het LPM. Het gemeentelijk programma Moerdijk MeerMogelijk is gericht op een forse investering in de leefbaarheid van de kernen in de gemeente. Het is een dynamisch programma dat gevoed moet worden vanuit de opbrengsten van 825 extra woningen en de ontwikkeling van het stationsgebied Lage Zwaluwe. In de bestuursovereenkomst is een flexibiliteitsbepaling opgenomen die het mogelijk maakt om onderdelen van het gemeentelijk

programma in te wisselen voor andere leefbaarheidsprojecten. Uiteindelijk gaat het om de winst die qua leefbaarheid kan worden gerealiseerd. Daarnaast is in de bestuursovereenkomst opgenomen dat vanuit het provinciaal project LPM ook diverse opdrachten plaats dienen te hebben.

Door de toename van bedrijvigheid, waaronder de komst van het LPM, komt de leefbaarheid onder druk te staan. Het is daarom zaak te voorkomen dat leefbaarheid, milieu en kwaliteit van de leefomgeving onder een aanvaardbaar peil komen. Dit betekent dat realisatie van het LPM alleen planologisch aanvaardbaar is als de bovengenoemde verslechtering van de leefomgeving wordt gecompenseerd door realisatie van de Ontwikkeling Noordrand Zevenbergen en de Herontwikkeling Waterfront Moerdijk. Door de Ontwikkeling Noordrand Zevenbergen treedt een kwaliteitsverbetering van het landschap op met de verplaatsing van de bedrijven Caldic Chemie en Wolst, terwijl door de Herontwikkeling Waterfront Moerdijk de leefbaarheid in de kern Moerdijk toeneemt door de uitplaatsing van grootschalige bedrijvigheid en het verdwijnen van bijbehorende verkeers- en geluidsoverlast. Het LPM is gebaat bij deze beide projecten, omdat daarmee een aantrekkelijker vestigingsklimaat ontstaat voor (potentiële werknemers van) bedrijven op het LPM. Om genoemde ontwikkelingen in Zevenbergen en Moerdijk te kunnen realiseren is een financiële bijdrage vanuit het LPM noodzakelijk. In de bestuursovereenkomst zijn daarover reeds afspraken vastgelegd.

LPM

Dankzij haar strategische ligging blijkt de gemeente Moerdijk een voorkeurslocatie voor een grootschalig logistiek park voor value added logistics. Value added logistics houdt in dat producten worden geassembleerd, omgepakt, gemonteerd, gerepareerd, bedrukt enzovoort voordat ze naar de klant worden vervoerd. De locatie ligt tussen de havens van Antwerpen en Rotterdam met toegangswegen via water, weg, spoor en buisleiding. Het park van circa 150 hectare netto uitgeefbaar komt in de oksel van de A16 en A17. Er gaat zich ‘schone bedrijvigheid’ vestigen in de milieucategorie 3.1 en 3.2: geen zware industrie, maar bedrijven op het gebied van logistieke bedrijvigheid. Het LPM zal zorgen voor een enorme impuls van de economie en werkgelegenheid in de gemeente Moerdijk en West-Brabant. Er komt een flink aantal extra arbeidsplaatsen bij.

Ontwikkeling Noordrand Zevenbergen

Onderdeel van dit plan is de omlegging van de N285 en de sanering van Caldic (betonmortelcentrale) en Wolst (chemisch productiebedrijf). Zevenbergen wordt veiliger en aantrekkelijker om te wonen en te leven als Wolst en Caldic worden gesaneerd. De geur-, geluid- en verkeersoverlast voor de omwonenden wordt daardoor minder. De verkeersveiligheid en de doorstroming nemen toe door de aanleg van een noordelijke randweg om de kern van Zevenbergen en buiten het huidige bedrijventerrein De Koekoek om, ter vervanging van de N285. Het doorgaande verkeer hoeft dan niet meer door de kern van

Zevenbergen. De binnen de randweg vrijkomende gronden bieden ruimte voor woningbouw, bedrijvigheid, recreatie en groen en water.

Herontwikkeling Waterfront Moerdijk

Tussen het Hollandsch Diep en de kern ligt een oud havengebied ter grootte van ongeveer 13 hectare, dat aan de westkant is begrensd door natuurgebied de Appelzak. Het project Waterfront Moerdijk behelst de herontwikkeling van de oost- en westzijde van deze oude haven. Een herontwikkeling kan deze locatie omtoveren tot een levendig gebied waar wonen en recreëren centraal staan, wat de leefbaarheid van de gehele kern Moerdijk positief zal beïnvloeden.

Ontwikkeling stationsgebied Lage Zwaluwe

Het huidige station Lage Zwaluwe maakt op dit moment een wat verlaten indruk. Door het 25 hectare grote braakliggende terrein te ontwikkelen, krijgen het station en zijn omgeving een enorme impuls. Diverse bestemmingen zijn hier denkbaar: een transferium, logistieke supportdiensten of andere hoogwaardige bedrijvigheid. De uiteindelijke bestemming maakt het stationsgebied levendiger en veiliger.

Herstructurering bedrijventerrein Vlietweg/Schansweg te Klundert

Aan de Schansweg en Vlietweg in Klundert ligt een bedrijventerrein van circa 15 hectare, aangrenzend aan een woonwijk en het zwembad. Het voornemen is om de milieuhinder van dit

terrein te verminderen en een impuls te geven aan de ruimtelijke kwaliteit. Het daar gevestigde transportbedrijf Leijten zal worden verplaatst. Voor de bewoners betekent dit rustiger en veiliger wonen in dit gedeelte van Klundert.

Herstructurering locatie Huizersdijk-Zuid bij Zevenbergen

Het verplaatsen van het transportbedrijf aan de Huizersdijk ten zuiden van Zevenbergen leidt tot een betere verkeersveiligheid, vooral voor de schoolgaande jeugd van en naar Zevenbergen die hinder ondervindt van passerende vrachtwagens. Nu ligt het bedrijf op een ongunstige locatie voor zowel de onderneming als haar omgeving. Het bedrijf grenst direct aan een jachthaven. Een herstructurering van deze locatie maakt het mogelijk om nieuwe functies te realiseren zoals woningbouw, recreatie en natuur.

Herstructurering bedrijventerrein Bloemendaalse Zeedijk te Zevenbergschen Hoek

De inwoners van Zevenbergschen Hoek ondervinden overlast van transport- en sluipverkeer in hun dorp. Die wordt onder andere veroorzaakt door twee grote ondernemingen op het voormalige Campinaterrein. Doelstelling van dit plan is het verminderen van de milieuhinder die door de bedrijvigheid wordt veroorzaakt, waarbij vooral de geluidshinder en verkeersonveiligheid centraal staan.

*Intensievere benutting Zeehaven- en Industrierrein**Moerdijk*

Al jaren zijn de braakliggende hectares op het huidige Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk onderwerp van gesprek. Vanaf het moment dat de komst van een bovenregionaal industrieterrein de agenda beheerst, wijzen inwoners, politiek en milieugroepen op het invullen van die hectares. Dit gebeurt binnen Moerdijk MeerMogelijk vanuit het principe: het juiste bedrijf op de juiste plaats. Het opnieuw invullen van deze hectares zorgt ervoor dat de omvang van het LPM beperkt blijft tot 150 hectare. Als gevolg van de brand bij Chemie-Pack op het Zeehaven- en Industrierrein begin 2011 zullen alle ogen op deze ontwikkeling gericht zijn en zullen de risico's zeer zorgvuldig afgewogen moeten worden.

Realisatie 825 extra woningen (diverse locaties)

De acht bovengenoemde plannen van Moerdijk MeerMogelijk zullen samen nieuwe bewoners aantrekken, mede door de toenemende werkgelegenheid in het gebied. Door de intensivering van het ruimtegebruik op het Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk en het nieuwe LPM ontstaat een groot aantal nieuwe arbeidsplaatsen. Daarnaast zal de impuls aan de leefbaarheid door Moerdijk MeerMogelijk ook nieuwe inwoners aantrekken. Om aan de woningvraag van nieuwe bewoners te voldoen, gaat de gemeente Moerdijk 825 extra woningen (bovenop het aantal op basis van 'migratiesaldo nul') bouwen, in alle categorieën. Die 825 woningen worden dus ontwikkeld naast het regulier aantal te bouwen woningen.

Zuidwestelijke Delta en Centrumvisie Zevenbergen

In het Volkerak-Zoommeer (hierna: VZM) is in de zomer en het najaar vaak sprake van een explosieve groei en sterfte van blauwalgen, met stankoverlast, vis- en vogelsterfte en zwemverboden als gevolg. Onderzoek heeft uitgewezen dat verzilting van het VZM en een beperkte getijdendynamiek de enige oplossingen zijn voor dit probleem. Verzilting van het VZM mag echter alleen plaatshebben als de beschikbaarheid van zoet water voor de landbouw, de drinkwatervoorziening en de industrie is gewaarborgd. Om tot een oplossing te komen zijn verschillende tracés onderzocht. Op advies van het Bestuurlijk Overleg Krammer Volkerak (BOKV) wordt nu een drietal tracés technisch uitgewerkt waarbij de randvoorwaarden zijn:

- een benodigde hoeveelheid aan te voeren water van 22,5 m³/s;
- een aanvoerroute via de Roode Vaart, al dan niet in combinatie met aanvoer vanuit het Wilhelminakanaal;
- een aanvoerroute door het centrum van Zevenbergen in combinatie met aanvoer vanuit het Wilhelminakanaal of om het centrum heen gekoppeld aan de noordelijke randweg (met of zonder gecombineerde aanvoer vanuit het Wilhelminakanaal).

De Roode Vaart wordt daarmee een 'navelstreng' in een hoog-dynamische omgeving en vormt een uitdagende en integrerende ontwerpopgave gekoppeld aan: Waterfront Moerdijk, uitbreiding derde insteekhaven op het Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk, knoop Lichtenburg, A16/HSL-zone, windmoleninitiatieven, Logistiek Park Moerdijk, noordelijke omlegging N285 en de revitalisering van het centrum van Zevenbergen.

Het ontgraven van de voormalige haven als regionale zoetwaterader door het centrum van Zevenbergen kan een belangrijke impuls vormen voor de verblijfskwaliteit van de openbare ruimte en voor de recreatieve waarde van het centrum en is in die zin een prikkelende gedachte. Het betekent echter wel dat een alternatieve locatie moet worden gevonden voor de weekmarkt en het bestaande parkeren op de Noord-/Zuidhaven, zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit van het centrum van Zevenbergen. Daarnaast zal het noodzakelijk zijn kritisch te kijken naar een aantal plekken rond de Noord-/Zuidhaven.

Lokaal vestigingsbeleid

De gemeente Moerdijk beschikt momenteel in totaal over een voorraad bedrijventerreinen ter grootte van ongeveer 2.878 hectare bruto (1.416 hectare netto). Op de bestaande lokale bedrijventerreinen is nagenoeg geen ruimte meer uitgeefbaar. Aangrenzend aan het huidige bedrijventerrein De Koekoek in Zevenbergen ligt een zoekgebied voor toekomstige uitbreiding van het terrein; ook ten zuiden van het bestaande terrein Zwangat ligt een zoeklocatie voor toekomstige bedrijventerreinontwikkeling. De gemeente beschikt hiermee echter slechts over een beperkte omvang aan uitgeefbaar terrein, die onvoldoende is om aan de behoefte te voldoen.

Voor de leefbaarheid in de kernen is de aanwezigheid van levensvatbare lokale bedrijvigheid van groot belang. Om in voldoende mate te kunnen voorzien in de vraag naar lokale bedrijventerreinen, ligt er op de korte termijn (tot 2013) een

opgave van ongeveer 19 hectare (netto). Voor de langere termijn (2013-2020) komt daar naar verwachting nog ongeveer 47 hectare bij. In de toekomst wordt tevens ruim 14 hectare aan de bestaande bedrijventerreinvoorraad onttrokken als gevolg van transformatieplannen in de kernen. De uitplaatsing van deze bedrijven levert een extra vraag naar nieuw lokale bedrijventerrein op. Met de vaststelling van de nota 'Lokaal vestigingsbeleid' (2010) heeft de gemeente bovendien de keuze gemaakt om bedrijventerrein Dintelmond binnen de huidige contour te houden. Daarom heeft de gemeente twee nieuwe vestigingslocaties benoemd voor (boven)lokale bedrijven, te weten bij De Koekoek en nabij het Sint Josephplein bij Zevenbergen.

Woningbouwopgave (tot 2020)

Het uitgangspunt voor het woningbouwprogramma vormt de provinciale bevolkings- en woningbehoefteprognose 2008, gebaseerd op demografische ontwikkelingen en trends met als uitgangspunt migratiesaldo nul. Daarnaast mag de gemeente Moerdijk nog 1.075 woningen bovenop het reguliere woningbouwprogramma bouwen. Deze extra woningen vloeien voort uit de compensatieregeling voor huisvesting van werknemers van het Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk en de bestuurs-overeenkomst Moerdijk MeerMogelijk. Samen vormen deze twee lijnen het gemeentelijke woningbouwprogramma. Op basis daarvan heeft de gemeente een woningbouwcapaciteit van 2.225 woningen voor de periode tot 2020.

Accommodatiebeleid in Moerdijk

De kern van het accommodatiebeleid is het handhaven van het basisvoorzieningenniveau in elke kern binnen de gemeente Moerdijk. Onder het basisvoorzieningenniveau vallen voorzieningen ten behoeve van:

- basisonderwijs;
- voorschoolse voorzieningen (peuterspeelzaalwerk);
- buitensport;
- een openbare ontmoetingsfunctie.

Bij de uitvoering van het accommodatiebeleid wordt uitgegaan van clustering en gezamenlijke (her)ontwikkeling van de voorzieningen opdat het gebruik zo efficiënt als mogelijk is en de kosteninvestering en exploitatie zo laag mogelijk zijn. Dit wordt opgepakt wanneer renovatie, nieuwbouw en/of herstructurering van (de wijk om) een voorziening nodig is.

Externe veiligheid

Het afgelopen decennium is de wet- en regelgeving ten aanzien van externe veiligheid op de schop gegaan en zijn risico's van activiteiten met gevaarlijke stoffen in beeld gebracht. De gemeente staat op het punt de nieuwe inzichten en opgaven te verankeren in de gemeentelijke processen, beleidsplannen, bestemmingsplannen, vergunningen, enzovoort. Externe veiligheid is zeer belangrijk; de brand op het Zeehaven- en Industrie-terrein Moerdijk begin 2011 heeft dit nog eens onderstreept. De eisen ten aanzien van externe veiligheid van de aanwezige en te ontwikkelen risicovolle bedrijven, buisleidingen, spoorwegen, (rijks-, provinciale en gemeentelijke) wegen en vaarwegen heb

ben een grote impact op de ruimtelijke ontwikkeling van kwetsbare bestemmingen in de gemeente en vice versa. Een scheiding van risicovolle en kwetsbare activiteiten en het in harmonie met elkaar laten functioneren van beide typen activiteiten daar waar scheiding niet mogelijk is, is van grote importantie. Zo zal de gemeente de komende jaren een steeds veiligere woon- en leefomgeving creëren.

Conclusie

Bovengenoemde ruimtelijke ontwikkelingen hebben hun weerslag op de inhoud van de structuurvisie. Omgekeerd kan de structuurvisie op onderdelen - en voor zover ze al niet vastliggen - richting geven aan de uitwerking van de ontwikkelingen.

3.1 Ruimtelijk raamwerk

Aan de hand van de inventarisatie en (sterkte- en zwakte)analyse (zoals omschreven in paragraaf 2.1.) en de verschillende gedachtewisselingen en interviews met vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld en met raadsleden is getracht het DNA van de gemeente Moerdijk vast te stellen. Dit heeft geresulteerd in een ruimtelijk raamwerk (zie volgende bladzijde). Daarbij zijn vier verschillende sferen/identiteiten te onderscheiden:

1. stedelijk kerngebied (‘stedelijke driehoek’), inclusief stedelijk-landschappelijk uitloopgebied;
2. recreatieve zone langs het Hollandsch Diep en Volkerak;
3. recreatieve zone langs de Mark/Dintel;
4. agrarisch en landschappelijk kerngebied.

Deze vier zones en de kernen die daarin zijn gelegen vormen samen één netwerkgemeente. De vier zones vormen samen het ruimtelijk raamwerk van de gemeente, waarbinnen (nieuwe) ontwikkelingen kunnen plaatshebben die passen bij de sfeer/identiteit van de plek. De op de kaart weergegeven begrenzing van de zones is abstract en geeft de indeling van de gemeente op hoofdlijnen weer. De grenzen zijn daarom niet als exact te interpreteren.

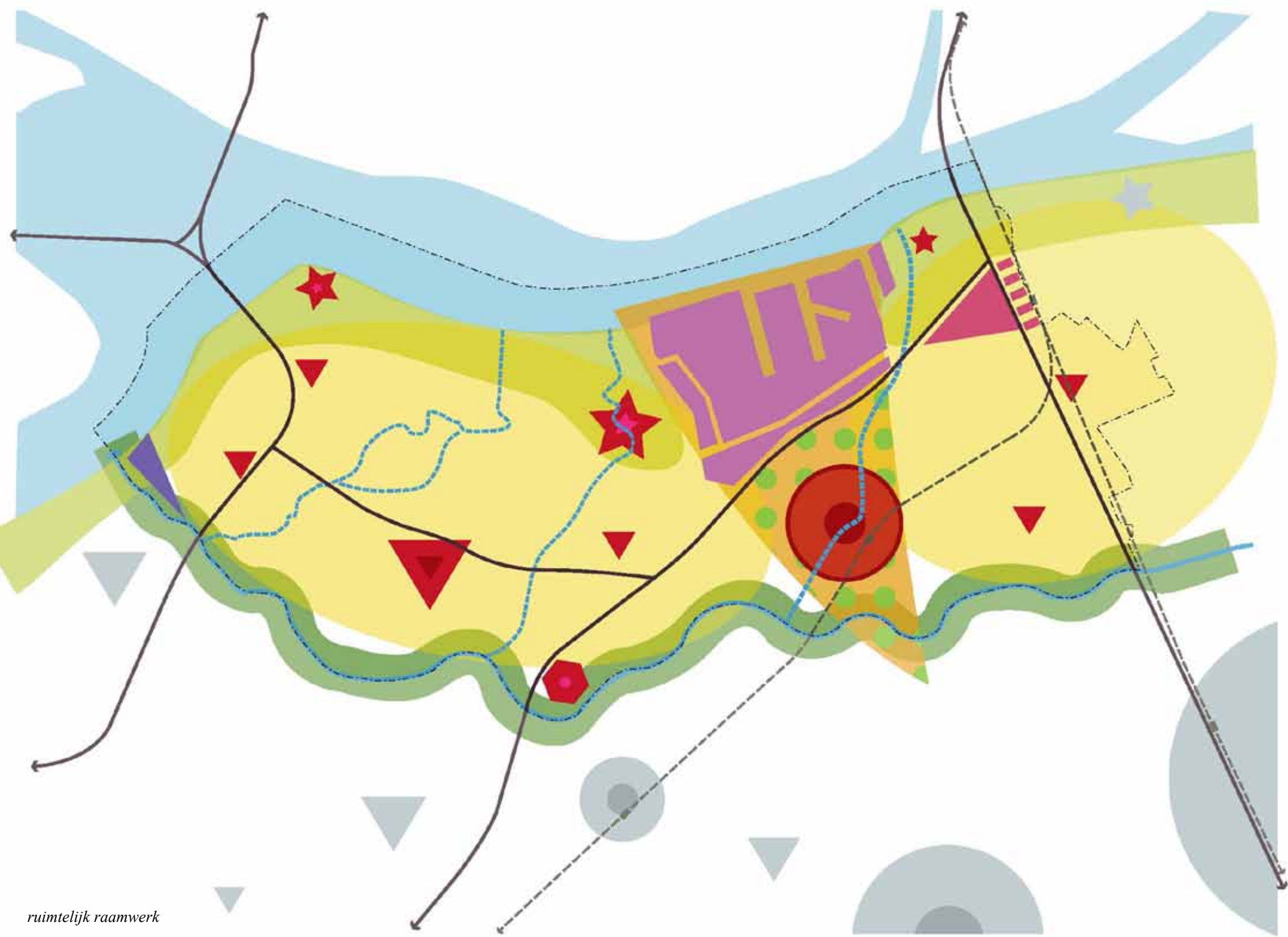
3.2 Stedelijk kerngebied

De zone van Zevenbergen in het zuiden tot en met het Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk in het noorden vormt in

2030 het stedelijk kerngebied (‘stedelijke driehoek’) van de gemeente. Hier liggen de belangrijkste stedelijke functies. Het gebied is vrij dicht bebouwd en doorsneden door veel transportinfrastructuur. Het relatief besloten landelijk gebied tussen de noordrand van Zevenbergen en de A17 fungeert als stedelijk-landschappelijk uitloopgebied van Zevenbergen. Hier kunnen meer intensieve en/of ruimtevragende vormen van recreatie een plek krijgen.

Zevenbergen vormt de stad in het hart. Het is de hoofdkern van de gemeente, met een hoog voorzieningenniveau en een regionale verzorgingsfunctie. Deze centrumfunctie wordt versterkt. In Zevenbergen worden bovendien de meeste woningen gebouwd en er is plaats voor bovenlokale bedrijvigheid. Ten zuidoosten van de kern, ten oosten van de Hazeldonkse Zandweg, is plek voor glastuinbouw.

Aan het Hollandsch Diep ligt het Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk. Hier wordt het ruimtegebruik geïntensiveerd en de haven uitgebreid. Het terrein geeft Moerdijk een belangrijke economische positie op (inter)nationaal niveau. Dit wordt versterkt door de komst van het LPM, waardoor Moerdijk in 2030 het logistieke knooppunt van Zuidwest-Nederland is geworden. Het LPM zal komen te liggen in de zuidelijke oksel van de A16 en de A17, omdat dit de meest logische locatie is gezien de uitstekende bereikbaarheid en de uitstekende koppelingsmogelijkheden met het bestaande Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk. Het LPM zal via een nieuwe hoofdontsluiting hiermee en

ruimtelijk raamwerk

met de stedelijke driehoek rechtstreeks verbonden worden. De stedelijke driehoek is bewust niet zo ver opgerekt dat het LPM daarbinnen zou vallen om te voorkomen dat het gebied tussen het LPM en Zevenbergen ook als te verstedelijken gebied zou worden gezien. De Lapedijk is dan ook te beschouwen als uiterste grens van het LPM. Door de komst van het LPM neemt de bedrijvigheid in het gebied toe, waardoor de leefbaarheid, het milieu en de kwaliteit van de leefomgeving verder onder druk komen te staan. In paragraaf 2.3 (onder “Moerdijk MeerMogelijk”) is aangegeven welke compensatiemaatregelen daartoe worden voorzien.

3.3 Recreatieve zones langs het water

Water heeft een belangrijke rol gespeeld in de ontstaansgeschiedenis van de gemeente Moerdijk. Dat is nog steeds zichtbaar in het landschap met zijn dijken en kreekrestanten (zie ook de volgende paragraaf). De gemeente heeft echter langs de randen de sterkste relatie met het water; ze is er aan drie zijden door begrensd: in het noorden door het Hollandsch Diep, in het westen door het Volkerak en in het zuiden door de Mark/Dintel. Het doel is in de periode tot 2030 de van oudsher innige relatie met het water te versterken. Het water moet beter beleefbaar worden.

In de zone langs het weidse Hollandsch Diep en Volkerak, waar ook de belangrijkste cultuurhistorische waarden van de gemeen-

te liggen (forten, vestingstadjes Willemstad en Klundert), moet worden ingezet op versterking van de recreatie. Dit dient te gebeuren met respect voor het landschap. Zowel de binnendijkse als de buitendijkse gebieden kunnen beter voor recreanten toegankelijk worden gemaakt. Er kunnen verbindingen worden gecreëerd en er moet aandacht zijn voor verblijfsrecreatie. Meer intensieve (verblijfs)recreatieve voorzieningen kunnen een plek krijgen in dit gebied, mits ze zeer zorgvuldig worden ingepast in en bijdragen aan de ontwikkeling van het landschap.

De zone langs de Mark/Dintel is veel kleinschaliger van aard. Het riviertje ligt vaak onopvallend in het landschap tussen de smalle uiterwaarden en de dijken. Door kleinschalige landschappelijke en recreatieve ingrepen kan het water beter beleefbaar worden gemaakt en de recreatieve waarde worden versterkt.

3.4 Agrarisch en landschappelijk kerngebied

Het grootste deel van de gemeente wordt gevormd door het mooie agrarische buitengebied. Rust en ruimte staan hier voorop. De landbouw(er) is altijd de drager geweest van het landschap en dat blijft zo. Wel staat dit soms op gespannen voet met de voortgaande schaalvergroting en de ontwikkelingen in de ‘agro-industriële’ bedrijven. Tegelijkertijd zet de gemeente in op de ontwikkeling van een groenblauw raamwerk: de dijken worden beplant met lanen en oude kreekstructuren worden

hersteld. Zo ontstaat een sterk en fraai landschappelijk raamwerk. Om dit te realiseren wordt zoveel mogelijk de combinatie gezocht tussen landbouw, recreatie en natuur.

Fijnaart vormt het voorzieningencentrum voor en is de belangrijkste kern van het agrarisch en landschappelijk kerngebied in het westelijke deel van de gemeente. De overige, kleinere kernen hebben in 2030 minimaal de basisvoorzieningen.

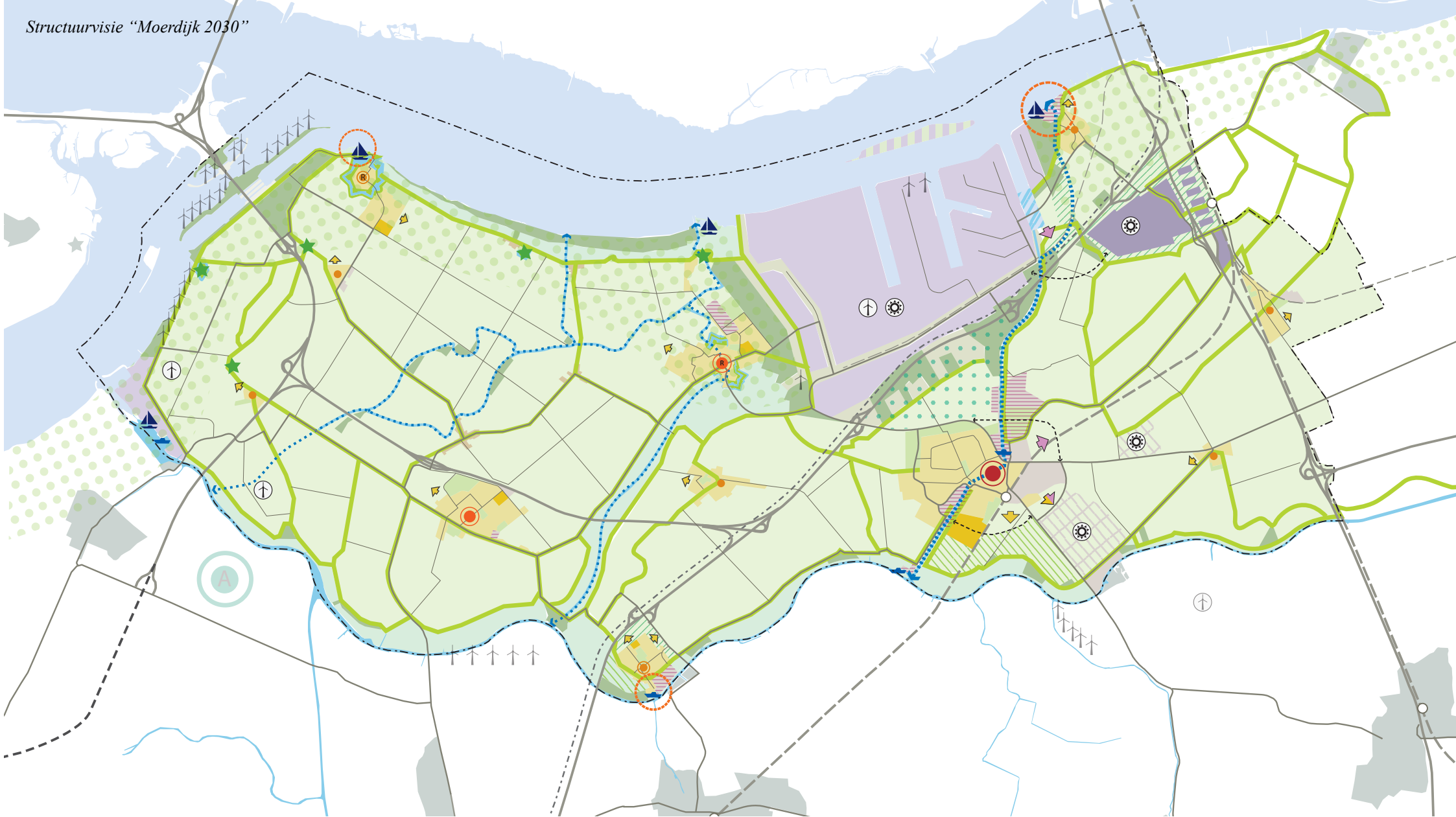
3.5 Moerdijk netwerkgemeente

De elf kernen in de gemeente hebben in 2030 alle hun eigen karakter en ‘specialisatie’ die gerelateerd is aan de grootte van de kern en de ligging ten opzichte van de zones zoals die hierboven zijn beschreven.

- Zevenbergen vormt de hoofdkern van de gemeente met een regionaal voorzieningenniveau.
- Fijnaart is een subkern met het westelijk deel van de gemeente als verzorgingsgebied.
- Klundert is een subkern en heeft daarnaast op recreatie georiënteerde voorzieningen.
- Willemstad en Standdaarbuiten hebben een lokaal voorzieningenniveau en daarnaast op recreatie georiënteerde voorzieningen.
- De overige kernen hebben minimaal de basisvoorzieningen; de aanwezigheid van deze basisvoorzieningen zorgt voor een goede leefbaarheid in de kleinere kernen. Een ruimte met een ontmoetingsfunctie en sportfaciliteiten dragen sterk

bij aan de sociale cohesie, terwijl een sterke sociale cohesie weer zorgt voor een goede leefbaarheid. Ook een hoge ruimtelijke kwaliteit kan hieraan bijdragen.

De verschillende zones van de gemeente en de kernen die daarin zijn gelegen, vullen elkaar aan. Ze vormen samen één, zeer veelzijdige, gemeente. Het is er prettig wonen, werken en recreëren. Om de kwaliteiten en voorzieningen voor alle inwoners van de gemeente en ook voor bezoekers van buitenaf toegankelijk te maken, wordt ingezet op een netwerk van goede verbindingen, vooral tussen de verschillende kernen maar zeker ook naar (verzorgings)kernen in de buurgemeenten.

LEGENDA

BESTAAND:

- Gemeentegrens
- Dorpen en steden
- Buurtschappen
- Bedrijventerrein
- Stedelijk groen/sport
- Landschappelijk groen
- Baggerdepot
- Dijken
- Hollandsch Diep
- Kreken, Mark en Rode Vaart
- Vesting

- Snelweg
- Spoor
- Station
- Hoofdwegen
- Secundaire wegen
- Windmolenconcentratie

LANDSCHAP:

- Behouden en versterken agrarisch gebied
- Zoeklocatie extensieve recreatie
- Zoeklocatie intensieve recreatie
- Versterking ecologie/natte natuur
- Doortrekken Rode Vaart
- Versterken krekensstructuur
- Groenblauwe afronding/inbedding
- Uitbouwen recreatieve waarde forten
- Zoeklocatie onderscheidend wonen/landgoederen

VERSTEDELIJING:

- Uitbreiding wonen, stap 1 (tot 2020)
- Zoekrichting uitbreiding wonen, stap 2
- Uitbreiden bovenlokaal bedrijventerrein
- Zoekrichting nader af te wegen: uitbreiding wonen (stap 2) en/of uitbreiding bovenlokaal bedrijventerrein
- Natte reservering
- Doorgroeimogelijkheden glastuinbouw
- Logistiek Park Moerdijk en bedrijvigheid Zevenbergschen Hoek
- Revitalisering en transformatie
- Agro Food Cluster
- Ontwikkeling waterfront/havenfront

VOORZIENINGEN:

- Hoofdkern
- Subkern
- Subkern, inspeland op recreatie
- Lokale voorzieningen
- Lokale voorzieningen, inspeland op recreatie
- Minimaal basisvoorzieningen
- Uitbouwen waterrecreatie buitenwater
- Uitbouwen waterrecreatie binnenwater
- Zoekgebied windenergie
- Zoekgebied windenergie - buurgemeente
- Zoekgebied overige duurzame energie

INFRASTRUCTUUR:

- Doortrekken A4
- Onderzoek spoorlijn ROBEL
- Zoektracé nieuwe hoofdontsluiting
- Zoektracé nieuwe hoofdontsluiting - buurgemeente

De structuurvisie nader verklaard

4.1 Structuurvisiekaart

Het ruimtelijk raamwerk van netwerkgemeente Moerdijk met vier verschillende zones, zoals beschreven in het vorige hoofdstuk, vormt de leidraad voor de toekomstige ontwikkeling van de gemeente:

1. stedelijk kerngebied (‘stedelijke driehoek’), inclusief stedelijk-landschappelijk uitloopgebied;
2. recreatieve zone langs het Hollandsch Diep en Volkerak;
3. recreatieve zone langs de Mark/Dintel;
4. agrarisch en landschappelijk kerngebied.

De globale uitwerking van deze zones is verbeeld op de structuurvisiekaart en heeft voor verschillende thema’s plaats in de volgende paragrafen van dit hoofdstuk. De thema’s komen direct voort uit de Strategische Visie. De ambities die binnen deze thema’s zijn geschetst worden in dit hoofdstuk van de structuurvisie ruimtelijk vertaald. Onder het thema ‘duurzaamheid’ wordt ook ingegaan op de ambities op het gebied van externe veiligheid (zie paragraaf 4.10).

Het is belangrijk vast te stellen dat de structuurvisiekaart geen bestemmingsplankaart is en dat deze derhalve geen ontwikkelingen onwrikbaar vastlegt. Het gaat om de hoofdlijnen van beleid, die verder worden uitgewerkt in dorpsplannen nieuwe stijl (die zijn bedoeld ter behoud of verbetering van de leefbaar-

heid in de kernen), een ‘buitengebiedsontwikkelingsplan’ (voor het buitengebied), stedenbouwkundige plannen en bestemmingsplannen. De raad kan elke twee jaar het uitvoeringsprogramma opnieuw vaststellen. Dit kan mede op basis - en naar aanleiding - van woningbouwmonitoring en ontwikkelingen in de uitvoering. De kaart is gefundeerd op bestaand beleid en lopende plannen (vlakken) en voegt daaraan enkele nieuwe keuzes toe (pijlen en arceringen). Deze markeren tevens het programma voor de looptijd van de visie, waarbij een onderscheid is gemaakt tussen de periode tot 2020 (vlakken) en de periode tot 2030 (pijlen en arceringen). De pijlen op de kaart geven de richting aan van eventuele uitbreidingen (tussen 2020 en 2030), maar ze zeggen niets over de grootte daarvan.

4.2 Vergrijzing en ontgroening

Koppeling van wonen, werken en recreëren

Moerdijk erkent de demografische ontwikkelingen als gevolg van vergrijzing en ontgroening en ziet een belangrijke uitdaging in het hoofd bieden aan de toenemende bevolkingskrimp en de vergrijzing. Moerdijk gaat voor een adequate koppeling van wonen, werken en recreëren. Deze koppeling brengt, gezien bovenregionale grootschalige werkgelegenheidsontwikkelingen, een behoefte met zich mee die verder strekt dan het voorzien in de behoefte van onze eigen bevolking. De bovenregionale functie op het gebied van economische ontwikkelingen dient gepaard te gaan met een regionale functie op het gebied van wonen. Daartoe streeft de gemeente naar het verwerven van

de status van (provinciale) ‘stedelijke regio’ voor het gehele stedelijk kerngebied (plus het LPM). Deze lobby zal bestuurlijk ingezet worden. In de provinciale Verordening ruimte hebben alleen het Zeehaven- en Industrierrein en het LPM deze status. De Provincie beoogt met het aanwijzen van stedelijke regio’s een bundeling van de verstedelijking te bewerkstelligen. De visie van de gemeente om in haar stedelijk kerngebied (de ‘stedelijke driehoek’) de meeste bovenlokale bedrijvigheid te concentreren, alsmede het leeuwendeel van de woningbouw en ook de meeste (regionale) voorzieningen, past goed in deze bundelingsgedachte.

Bouwen naar behoefte

Er wordt gebouwd voor de ‘eigen bevolking’ op het moment dat daar behoefte aan is, bijvoorbeeld als gevolg van gezinsverdunning (de afname van het gemiddeld aantal gezinsleden per huishouden), waarbij uitgegaan wordt van een migratiesaldo van nul.

Ook op grond van provinciaal beleid (provinciale structuurvisie) is in beginsel in alle kernen ruimte voor de bouw van extra nieuwe huizen om de eigen bevolking te huisvesten. Vooral in de minder stedelijke delen van de gemeente is de kans op demografische krimp echter reëel; het realiseren (en vullen) van het aantal woningen passend in migratiesaldo nul is daar wellicht moeilijk. De provinciale zoekgebieden voor stedelijke ontwikkeling zijn in de meeste gevallen zelfs groter dan nodig is voor migratiesaldo nul; deze zullen daarom veelal niet volledig worden benut.

Hoe om te gaan met de woningbouwopgave

De Provincie Noord-Brabant zal bij de beoordeling van de gemeentelijke bouwplannen uitgaan van een woningbouwcapaciteit van 2.225 woningen voor de periode tot 2020. Tot 2020 is de geschetste woningbehoefte al volledig met concrete initiatieven ingepland. Het gevolg hiervan is dat er géén nieuwe ontwikkelingen kunnen worden aangegaan waarbij toevoegingen aan de woningvoorraad aan de orde zijn zonder dat er sprake is van uitruil.

In de stedelijke driehoek liggen de meeste kansen om te groeien. Vooral rond Zevenbergen biedt de groei van de toch al ruime werkgelegenheid daartoe mogelijkheden, zeker gezien de komst van het LPM en de intensivering van het Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk. Woningbouw zal steeds gedoseerd en gefaseerd (stapsgewijs) plaatshebben en gaat gelijk op met de bevolkingsgroei: er zal sprake zijn van een zogenaamde ‘continue bouwstroom’, waarbij rekening wordt gehouden met een zeker percentage aan uitval van projecten. Om een goede aansluiting van de woningvraag op de woningbouwbehoefte te kunnen garanderen, zullen het woningbouwprogramma en de bevolkingsontwikkeling tussentijds (om de twee jaar) worden gemonitord.

Onderscheidende woonmilieus

Ten zuiden van zowel Zevenbergen als Standdaarbuiten is langs de Mark een zoekgebied voor onderscheidende woonmilieus aangewezen. Dergelijke bijzondere woonmilieus, bijvoorbeeld

in de vorm van nieuwe landgoederen, kunnen (indien er behoefte aan is) een aanvulling vormen op het reguliere woningbouwprogramma. Voorwaarde voor de ontwikkeling ervan is dat hierdoor de ruimtelijke, recreatieve en/of ecologische kwaliteit van het gebied wordt versterkt.

Herstructurering

Naast aan nieuwbouw wordt aandacht geschonken aan het optimaliseren van de (woon)omgeving van de huidige inwoners. Veel van de bestaande woningvoorraad bestaat uit jaren 50-, 60- en 70-woningen en is eenzijdig van opbouw. Deze wordt in de komende decennia opgeknapt. De herstructureringsopgave zal gepaard gaan met een verdunning van de woningdichtheid: er worden minder woningen teruggebouwd dan dat er nu staan. Hierdoor ontstaat er in de kern ruimte om bestaande andere (leefbaarheids)problemen zoals parkeer- en wateroverlast op te lossen en er komt ruimte voor extra groen en openbare speelruimte.

Herstructurering en inbreiding (waar dat niet ten koste gaat van de dorps karakteristiek) gaan vóór uitbreiding. Uitbreiding zal (beperkt en stapsgewijs) nodig zijn om de woningen terug te kunnen bouwen die door de verdunning bij herstructurering verdwijnen. Door een fonds in te stellen moet de woningbouw op uitbreidingslocaties financieel bijdragen aan de herstructureringsopgaven. De verdunning door herstructurering zal in beginsel worden gecompenseerd in of bij de bestaande kern zelf, waardoor het aantal huishoudens in een dorp in principe gelijk

blijft. In de minder stedelijke delen van de gemeente zal de woningbehoefte door een reële kans op krimp echter beperkt(er) zijn. Hierdoor zal de overcapaciteit als gevolg van de verdunning worden gerealiseerd in de zoekgebieden voor stedelijke ontwikkeling in of bij de kern Zevenbergen. Voor de herstructureringsopgaven zal intensief worden samengewerkt met belanghebbenden zoals de woningcorporaties waarbij nadrukkelijk hun strategische voorraadbeleid en portfoliomanagement zal worden betrokken.

Kwaliteit

De kwaliteit van het nieuwe aanbod is uiteindelijk belangrijker dan de kwantiteit. Daarbij gaat het niet alleen om de kwaliteit van de woningen, maar ook om het woonmilieu en het tegemoetkomen aan de wensen van doelgroepen. Voor de woningbouw is het essentieel dat het aanbod van woningen en woonmilieus goed aansluit bij de vraag van de woonconsumenten. Daarom wordt er strategisch en gedifferentieerd op kern- en projectniveau gebouwd waarbij het woningbehoefte-onderzoek richtinggevend is. Hierbij wordt ook rekening gehouden met de bestaande woningvoorraad, ingeplande projecten en de signalen vanuit de markt (woningcorporaties, ontwikkelaars, makelaars en zorginstellingen, enzovoort) en de doelgroepen van het beleid (starters, doorstromers, senioren en de bijzondere doelgroepen), op basis van uitkomsten van woningbehoefte-onderzoek. Verder gelden er extra eisen aan de woningbouw-kwaliteit. Zo voldoen alle nieuwbouwprojecten aan de minimale eis volgens de Woonkeur (basispakket B&C) waardoor er

levensloopbestendig wordt gebouwd. Daarnaast worden er ook kwaliteitseisen met betrekking tot milieuaspecten, duurzaamheid en veiligheid gesteld. Bij het tweejaarlijks monitoren van de woningbehoefte wordt ook aandacht besteed aan de kwalitatieve vraag.

4.3 Rust en ruimte

Onderscheid

Zoals in het vorige hoofdstuk is beschreven, is de in de Strategische Visie genoemde oost-westverdeling van de gemeente in een oostelijk deel met vooral stedelijke kwaliteiten en een westelijk deel met vooral landelijke kwaliteiten, in de structuurvisie verder uitgewerkt. De gemeente is in 2030 - sterker dan nu - te verdelen in:

- een gebied waar stedelijke kwaliteiten de boventoon voeren (het ‘stedelijk kerngebied’);
- een (aanzienlijk groter) gebied met vooral landelijke kwaliteiten, waar rust en ruimte de boventoon voeren (de ‘recreatieve zones langs het water’ en ‘het agrarisch en landschappelijk kerngebied’).

De stedelijke functies worden vooral in het stedelijk kerngebied geconcentreerd, terwijl niet alleen ten westen daarvan, maar ook ten oosten van de stedelijke driehoek de nadruk ligt op landelijke functies. Het oostelijke landelijk gebied lijkt relatief klein, maar het strekt zich in oostelijke richting uit tot ver over de gemeentegrenzen.

Groenblauw raamwerk

In het landelijke gebied wordt een groenblauw raamwerk ontwikkeld. Vooral de dijken met bomenlanen zijn belangrijke en fraaie landschappelijke dragers in het gebied. Door het met bomen (zoals essen) beplanten van de nu nog onbeplante dijken wordt deze functie versterkt. Daarnaast worden oude kreekstructuren hersteld: oude kreeklopen worden verbreed en ze worden begeleid door natuurlijke oevers waarop niet alleen ruimte is voor natuurwaarden (bijvoorbeeld rietvegetaties), maar ook voor extensieve vormen van recreatie zoals wandelen en fietsen. Zo ontstaan ecologisch waardevolle gebieden en verbindingen in het agrarisch landschap, waardoor de ecologische, maar ook de belevingswaarde van het platteland sterk toeneemt. De ontwikkeling van nieuwe woonvormen in het buitengebied kan als middel worden ingezet om met privaat geld natuur te ontwikkelen. Ontwikkeling van nieuwe woonvormen wordt daarom bij

voorkeur gekoppeld aan het herstellen van kreekstructuren of het versterken van de recreatieve zones langs het water. Nieuwe woonvormen mogen (de ontwikkeling van) de landbouw echter niet belemmeren. Uitbreidingen naar behoefte van de kernen in het landelijk gebied hebben gedoseerd en gefaseerd plaats en met een dorps maat en schaal, passend bij het landschap. Lokale bedrijventerreinen mogen uitbreiden conform het Lokaal vestigingsbeleid van de gemeente. Waar sprake is van stedelijke uitbreidingen die ten koste gaan van agrarische gronden wordt zorg gedragen voor de noodzakelijke compenserende maatregelen. Daarbij wordt vanzelfsprekend wel rekening gehouden met de marktwerking bij eventuele functiewijzigingen.

Menging van functies

De landschappelijke verfraaiing gaat samen met het beter beleefbaar en toegankelijk maken van het buitengebied voor

burgers, toeristen en recreanten. Daarbij gaat het vooral om fietsroutes en wandelroutes (ommetjes) vanuit de kernen, die goeddeels gekoppeld worden aan het te versterken groenblauwe casco: over/langs de dijken en langs de krekken. Dit gebeurt bij voorkeur in samenwerking met agrariërs, want in het agrarisch en landschappelijk kerngebied ligt het accent op de landbouw, die in belangrijke mate de drager is van het landschap. De landbouw krijgt hier dan ook de ruimte voor ontwikkeling, mits bij de ontwikkelingen oog is voor ruimtelijke kwaliteit en deze worden ingepast in het landschap (bijvoorbeeld erfbeplanting om in het landschap passende schuren en stallen) en mits ontwikkelingen niet ten koste gaan van de leefbaarheid van de in het buitengebied gelegen kernen. Landbouw wordt op een duurzame, innovatieve wijze bedreven (bijvoorbeeld in de vorm van biologische of waterneutrale landbouw, maar ook de traditionele landbouw kan een bijdrage leveren aan duurzaamheid). In de recreatieve zones langs het water (Hollandsch Diep / Volkerak en Mark/Dintel) wordt ruimte geboden voor verbreding en combinaties tussen landbouw, toerisme en recreatie en natuur. Groene en blauwe diensten (onder andere agrarisch natuurbeheer) kunnen bijdragen aan de verweving van landbouw en natuur.

De (nieuw)vestiging van intensieve veehouderij wordt nergens in de gemeente toegestaan. Hervestiging en uitbreiding van een bestaande intensieve veehouderij zijn alleen onder (streng) voorwaarden op een duurzame locatie mogelijk in de verwevingsgebieden conform de provinciale Verordening ruimte (zie ook deel B: paragrafen 2.2 en 3.12). Een duurzame locatie is

een bestaand bouwblok met een zodanige ligging dat het zowel vanuit milieuoogpunt als vanuit ruimtelijk oogpunt verantwoord is om het ter plaatse door te laten groeien.

In het stedelijk kerngebied

De gemeente neemt de twee mogelijke doorgroeigebieden voor glastuinbouw van de Provincie over in de structuurvisie:

- in de Spiepolder aan de zuidoostzijde van Zevenbergen, langs de oostzijde van de Hazeldonkse Zandweg (N389);
- ten noorden van De Langeweg (N285) tussen Zevenbergen en Langeweg (net ten oosten van Zevenbergen).

Conform de provinciale Verordening ruimte (zie ook deel B: paragrafen 2.2 en 3.12) mogen bestaande bedrijven hier hun bedrijfsactiviteiten voortzetten en onder voorwaarden uitbreiden. De voorwaarden voor uitbreiding houden in dat:

- rekening wordt gehouden met de ter plaatse van de voorgenomen uitbreiding aanwezige waarden en belangen van natuurlijke, landschappelijke, cultuurhistorische, water- en bodemhuishoudkundige, milieuhygiënische en recreatieve aard;
- het bedrijf voordelen op het gebied van duurzaamheid en synergie behaalt.

Nieuwvestiging van en omschakeling naar een glastuinbouwbedrijf zijn alleen toegestaan met een (provinciale) ontheffing, die alleen wordt verleend:

- in het geval dat het ruimtelijk gezien wenselijk is een glastuinbouwbedrijf (elders in de provincie) te saneren of
- in het geval van herschikking van bouwblokken binnen het doorgroeigebied zelf.

Ten noorden van Zevenbergen is (in het stedelijk-landschappelijk uitloopgebied) een zoekgebied aangewezen waar intensieve vormen van recreatie een plek kunnen krijgen. Omdat het landschap er minder open is, kunnen hier ‘gebiedsvreemde’ elementen (zoals bijvoorbeeld een golfbaan of recreatieplas) gerealiseerd worden, zij het met aandacht voor ruimtelijke kwaliteit.

De ontwikkeling van de Roode Vaart tussen Moerdijk en Zevenbergen biedt mogelijkheden als verbindende schakel tussen enerzijds Moerdijk en het Hollandsch Diep en anderzijds het centrumgebied van Zevenbergen.

In de stedelijke driehoek is ook nog voldoende ‘vrije groene ruimte’ waar natuur, landbouw en recreatie een plaats kunnen behouden.

4.4 Behoud van kwaliteiten van de kleine kern als leefomgeving

Eigenheid en kwaliteit

Er wordt ingezet op het behoud van het dorpse karakter van de kleine kernen. Per kern wordt steeds gezocht naar een versterking van de eigenheid. De potenties die daar uit voortkomen worden zoveel mogelijk benut; iedere kern heeft zijn eigen, bijzondere programma voor wonen en lokale bedrijvigheid.

Door periodiek de woningbouwbehoefte te monitoren, wordt niet méér nieuwbouw gerealiseerd dan nodig is. Eventuele uitbreidingen kunnen in alle kleine kernen worden gefaciliteerd als daar behoefte aan is, maar altijd kleinschalig, op een dorpse manier en passend in de historisch-landschappelijke/-stedenbouw-

kundige context van de locatie. Door het (financieel) koppelen van uitbreidingen aan herstructurerings (met verdunning van de woningdichtheid) wordt de leefbaarheid en de kwaliteit in de bestaande woonomgeving verbeterd. Hierin wordt intensief samengewerkt met belanghebbende partijen zoals de woningcorporaties die - zoals eerder aangegeven - aangesproken zullen worden op hun strategische voorraadbeleid en portfoliomanagement. De verdunning door herstructurering zal in beginsel worden gecompenseerd in of nabij de bestaande kern zelf, waardoor het aantal huishoudens in een dorp in principe gelijk blijft. In de minder stedelijke delen van de gemeente zal de woningbehoefte door een reële kans op krimp echter beperkt(er) zijn. Hierdoor zal de overcapaciteit als gevolg van de verdunning worden gerealiseerd in de zoekgebieden voor stedelijke ontwikkeling in of bij de kern Zevenbergen.

Netwerkgemeente

De verschillende kernen vormen in 2030 een netwerkgemeente. De kleine kernen zijn goed met elkaar en met de grotere kernen verbonden, waardoor de niet-dagelijkse voorzieningen vanuit alle kleine kernen goed bereikbaar zijn (zie ook paragraaf 4.6). Tevens wordt ingezet op het behoud en de versterking van de sociale cohesie (zie paragraaf 4.8) en basisvoorzieningen (zie paragraaf 4.9) in de kleine kernen zelf. Hierdoor en door het versterken van de verbanden tussen de dorpen wordt de leefbaarheid van de kleine kernen gewaarborgd.

4.5 Hoogwaardige industrie en bedrijvigheid

Gedifferentieerd aanbod

De gemeente heeft een groot en gevarieerd aanbod aan werkgelegenheid. Dit aanbod zal in de komende periode verder toenemen. Moerdijk is in 2030 door de komst van het LPM het logistieke knooppunt van Zuidwest-Nederland geworden, gelegen op de as Rotterdam-Antwerpen/België. Bedrijven met bijzondere vestigingscondities kunnen hier een plek krijgen. Het LPM zal grootschalig en multimodaal ontsloten zijn via de A16 en A17 en door een rechtstreekse hoofdaansluiting op het nabijgelegen Zeehaven- en Industrierterrein Moerdijk. Direct ten oosten van het LPM wordt bij het station Lage Zwaluwe een 25 hectare groot hoogwaardig bedrijvenpark, een servicepoint of een transferium ontwikkeld. Hierdoor krijgen het station en zijn omgeving een enorme impuls.

Veilig intensiveren

De gemeente Moerdijk dankt haar naamsbekendheid vooral aan het gelijknamig Zeehaven- en Industrierterrein. Het terrein geeft Moerdijk een belangrijke economische positie op (inter)nationaal niveau. Het ruimtegebruik van het Zeehaven- en Industrierterrein wordt geïntensiveerd; de nu nog braakliggende kavels worden verder ingevuld en benut. Tevens wordt ruimte geboden voor de uitbreiding van de derde insteekhaven (‘natte reservering’) aan de oostzijde van het terrein. Aan die zijde zullen bedrijven een plek krijgen die geen verhoogd risico vormen voor bewoners van de kern Moerdijk. Het Zeehaven- en

Industrieterrein wordt op een voor de omgeving verantwoorde wijze ingevuld. Externe veiligheid heeft hierbij altijd een hoge prioriteit, waarbij veel aandacht besteed wordt aan een goede zonering en compartimentering. Bij het realiseren van gevoelige functies in de buurt van risicovolle bedrijven is vanzelfsprekend externe veiligheid een belangrijke maatstaaf, maar ook (overlast van) licht, geluid, geur en fijnstof zijn hierbij belangrijk (zie ook paragraaf 4.10).

Bovenlokale terreinen

Naast de bovenregionale bedrijventerreinen Moerdijk en LPM zijn er binnen de gemeente verschillende bovenlokale en lokale bedrijventerreinen. De bovenlokale bedrijventerreinen zijn Dintelmond en Zevenbergen. Bedrijventerrein Dintelmond blijft binnen de huidige contour en wordt niet uitgebreid. Dit terrein is gelegen in de ‘recreatieve zone langs het water’. De gemeente stimuleert daarom een transformatie en invulling met maritieme bedrijvigheid, zoals bijvoorbeeld zeilmakerijen of botenstallingen, maar zal hierin niet actief opereren. Bij Zevenbergen is wel uitbreiding van bovenlokale bedrijvigheid mogelijk. In de noordrand van Zevenbergen heeft revitalisering/transformatie van bestaand bedrijventerrein prioriteit; uitbreiding van het bovenlokaal bedrijventerrein De Koekoek is op termijn mogelijk, binnen de nieuw te realiseren randweg. Eventueel kan uitbreiding van bovenlokaal bedrijventerrein in tweede instantie plaatshebben aan de zuidoostzijde van Zevenbergen (nabij het Sint Josephplein), binnen de reeds gerealiseerde Oostrand. Ook woningbouw (stap 2) of een combinatie is hier op termijn een

mogelijkheid. De uiteindelijke invulling van deze locatie is afhankelijk van nader onderzoek, dat in samenspraak met partners in het kader van de te actualiseren Woonvisie en nota Lokaal vestigingsbeleid zal worden uitgevoerd.

Lokale terreinen

De meeste kernen in de gemeente hebben een (klein) lokaal bedrijventerrein. Op deze terreinen ligt de nadruk op kwaliteit en kleinschaligheid. Waar de ruimtelijke kwaliteit te wensen over laat, wordt ingezet op revitalisering en herstructurering. In een aantal kernen, zoals in Klundert, wordt het bedrijventerrein (gedeeltelijk) getransformeerd tot een gemengd gebied met bedrijven en (woon-werk)woningen. In een aantal kernen - in ieder geval Zevenbergen en Fijnaart - wordt in dergelijke gemengde gebieden gezocht naar een plek voor sportscholen, bouwmarkten et cetera. Op de lokale terreinen en in het buitengebied worden alleen bedrijven toegestaan met maximaal milieucategorie 2. Het streven is vooral de lokale bedrijventerreinen in hun netto omvang te laten bestaan. Voor de leefbaarheid en de sociale cohesie in de kernen is de aanwezigheid van levensvatbare lokale bedrijvigheid van groot belang. De gemeente zal (lokale) bedrijven steeds nadrukkelijker wijzen op hun maatschappelijke functie en ‘plichten’ vanuit de ‘3-O-gedachte’: Onderwijs, Ondernemers en Overheid (zie hiervoor ook de collegeagenda). De gemeente richt zich daarom op het behoud en eventueel de uitbreiding van de werkgelegenheid op deze lokale terreinen en stimuleert mobiliteits- en parkmanagement. Herstructurering en transformatie geven ruimte voor beperkte uitbreiding, passend

bij de kern. Het verkrijgen van inzicht in de (ruimte)behoeften van bedrijven op bestaande lokale bedrijventerreinen zal periodiek middels een behoeftenonderzoek plaatshebben.

Verplaatsing

Voor grote, niet op de lokale markt gerichte bedrijven is geen plek op de lokale terreinen. Als dergelijke bedrijven reeds aanwezig zijn, wordt gestreefd naar verplaatsing naar één van de bovenlokale terreinen bij Zevenbergen of zelfs naar de bovenregionale bedrijvenparken (Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk of LPM), afhankelijk van het type bedrijf. Het gaat daarbij in het bijzonder om bedrijven ten noorden van Zevenbergen, op het voormalige Campinaterrein in Zevenbergschen Hoek, een transportbedrijf aan de Huizersdijk-Zuid ten zuiden van Zevenbergen, een transportbedrijf in Klundert en bedrijven langs de Mark bij Standdaarbuiten (zie ook hoofdstuk 5). Dit komt de ruimtelijke kwaliteit en de leefbaarheid in de kernen ten goede.

4.6 Mobiliteit

Goede ontsluiting

De gemeente Moerdijk is goed van buitenaf ontsloten via de verschillende rijkswegen met de verschillende op-/afritten, via de spoorlijnen met stations Zevenbergen en Lage Zwaluwe en via het water (Hollandsch Diep, Volkerak en Mark/Dintel). Dit moet zo blijven. Waar mogelijk wordt de externe bereikbaarheid nog verbeterd. Moerdijk sluit aan bij regionale initiatieven die inzetten op de opwaardering van de Moerdijkbruggen en

de vergroting van de capaciteit van het sluizencomplex in het Volkerak.

Optimaliseren ontsluiting

De gemeente sluit aan op en acteert actief in de regionale lobby voor het optimaliseren van de goederenspoorlijn tussen Rotterdam en Antwerpen/Vlissingen (hierna: ROBEL), die steeds intensiever voor het transport van risicostoffen gebruikt zal gaan worden, waarbij deze wordt verlegd en buiten de kernen van de gemeente komt te liggen (nu loopt deze door Zevenbergen). Tevens dient op dat moment gekeken te worden naar de mogelijkheden tot het verder ‘aantakken’ van het Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk op deze spoorlijn, waardoor de bestaande goederenlijn langs de kern van Moerdijk van/naar het Zeehaven- en Industrierrein (het zogenaamde Oosterhoutse lijntje) ontlast kan worden. Ook indien dit niet direct gekoppeld kan worden aan de ontwikkeling van de spoorlijn ROBEL, zet de gemeente in op het van de kern Moerdijk afleggen van het Oosterhoutse lijntje. Voor het goederenvervoer over het spoor geldt nu en in de toekomst dat externe veiligheid van groot belang is (zie ook paragraaf 4.10 en in deel B paragraaf 3.9). Het personenvervoer over het spoor wordt niet gewijzigd, zodat de stations Zevenbergen en Lage Zwaluwe worden behouden.

Het LPM wordt goed ontsloten over de weg (A16 en A17/A59). De ‘internebaan’ tussen het LPM en het Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk zorgt voor de interne ontsluiting zonder extra belasting op het bestaande wegennet. Ter hoogte van Locht-

burg is tussen de spoordijk en de A17 nader onderzoek nodig naar de inpassing van verschillende structuren: de te verleggen Roode Vaart, de internebaan tussen het LPM en het Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk, de ROBEL-spoorlijn, een waterkering en een te verbeteren lokale verbindingsweg tussen Moerdijk en Zevenbergen. Tevens wordt onderzocht of door de ontwikkeling van het LPM de niet-agrarische verkeersbewegingen in het agrarisch gebied intensiever zullen worden en hoe kan worden voorkomen dat de verkeersveiligheid hierdoor zal verslechteren.

Netwerkgemeente

In de periode tot 2030 zal Moerdijk uitgroeien tot een netwerkgemeente, bestaande uit kleinere en grotere kernen die goed met elkaar zijn verbonden, maar ook met andere kernen in de regio. Alleen door goede en veilige verbindingen zijn alle voorzieningen bereikbaar voor de inwoners van de kleine kernen en kunnen de elf kernen samen één gemeente vormen. Dit is van groot belang voor de leefbaarheid in de kleine kernen. Bereikbaarheid is namelijk belangrijker dan nabijheid van (niet-basis) voorzieningen.

De gemeente zal zich in belangrijke mate richten op goede fietsverbindingen tussen de kernen. Fietsverbindingen voor scholieren, bewoners en recreanten moeten veilig zijn. Dit wordt opgepakt in het kader van de Nota Fiets- en Wandelpadennetwerk gemeente Moerdijk. Tegelijkertijd wordt sluipverkeer zoveel mogelijk tegengegaan, wat de veiligheid in de kernen en in

het buitengebied ten goede komt en de overlast en overmatige risico's voor bewoners voorkomt. Ook andere negatieve effecten van mobiliteit (geluid- en trillingshinder, luchtverontreiniging en verminderde doorstroming) worden zoveel als mogelijk teruggedrongen. De gemeente zet ook in op het optimaliseren van (slimme vormen van) openbaar vervoer tussen de kernen onderling en van/naar kernen in buurgemeenten, alsmede op het faciliteren van bezorgdiensten. Tevens zal worden onderzocht of de wegen in het buitengebied breed genoeg zijn voor agrarisch verkeer en voorzien zijn van goede passeerfaciliteiten.

Belangrijk om te realiseren en mee te nemen bij herstructureren en compacte verstedelijking (inbreiding) is dat dit een grote bijdrage levert aan beperking van de mobiliteit. Het is daarom van groot belang mobiliteit en verkeersveiligheid bij dergelijke ontwikkelingen te betrekken en ten aanzien hiervan zorgvuldige keuzes te maken.

Randweg Zevenbergen

Aan de noordoostzijde van Zevenbergen wordt een nieuwe randweg gerealiseerd, buiten het huidige bedrijventerrein De Koekoek om. Deze nieuwe randweg zal de Langeweg/N285 in het centrum ontlasten. Het doorgaande verkeer hoeft dan niet meer door de kern van Zevenbergen en de verkeersveiligheid en de doorstroming nemen hierdoor toe. Aan de zuidzijde van de kern wordt eveneens een randweg aangelegd, tussen enerzijds de bestaande Westrand en Zuidrand en anderzijds de onlangs gerealiseerde Oostrand. Deze verlenging van de Zuidrand in

oostelijke richting, over de Roode Vaart, dient als ontsluitingsweg van de in de komende jaren te ontwikkelen wijk Bosselaar Zuid.

4.7 Toerisme en recreatie

Potenties

Toerisme is een speerpunt van de gemeente Moerdijk; de gemeente wil de kansen benutten om bezoekers van buiten de gemeentegrenzen aan te trekken. Het versterken van het toerisme is een belangrijke kans om nieuwe werkgelegenheid te creëren en de uitstraling en levendigheid van plaatsen als Klundert, Moerdijk en Standdaarbuiten te vergroten. De gemeente Moerdijk heeft een aantal (potentieel) belangrijke toeristisch-recreatieve kwaliteiten. Een aantal van deze attracties is nog wat onzichtbaar. Er liggen kansen deze meer tot hun recht te laten komen en uit te bouwen, zodat zeker ook de eigen inwoners en ondernemers hier hun voordeel mee kunnen doen. De belangrijkste zijn:

- de ligging aan het grote water van het Hollandsch Diep en het Volkerak, met de vestingsteden Willemstad en Klundert, de kern Moerdijk en de verspreid liggende forten als toeristisch-recreatieve knooppunten;
- de ligging aan het kleinschalige rivierlandschap langs de Mark/Dintel, met Standdaarbuiten als recreatief knooppunt;
- het fraaie agrarische landschap met zijn oude kreken en dijken met bomenlanen;
- intensieve vormen van recreatie nabij Zevenbergen.

Beleefbaar en bereikbaar

In de zone langs het Hollandsch Diep en het Volkerak liggen grote kansen voor het versterken van toerisme en recreatie. Daarbij is het vooral van belang het water beter beleefbaar en bereikbaar te maken, vanaf de dijken en in de buitendijkse gebieden door de aanleg van wandel- en fietspaden en vanaf het water. Samen met de aangrenzende binnendijkse gebieden vormen de buitendijkse gebieden en de dijken langs het Hollandsch Diep en het Volkerak een zoekgebied voor extensieve recreatie.

Meer intensieve recreatieve voorzieningen zoals verblijfsrecreatieve voorzieningen kunnen ook een plek krijgen in dit gebied, mits ze uiterst zorgvuldig worden ingepast en een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van het landschap. Dit geldt ook voor een eventuele uitbreiding van een bestaande camping. In deze zone liggen ook de cultuurhistorische pareltjes van de gemeente: de oude vestingsteden Willemstad en Klundert en de verschillende forten, die eveneens een meer prominente toeristisch recreatieve rol moeten gaan vervullen. De herkenbaarheid, bereikbaarheid en zichtbaarheid van de vestingwerken (inclusief aardkundige elementen, gebouwen en open shoots- en inundatievelden) worden versterkt, zodat ze tezamen ontwikkeld kunnen worden tot een belangrijke toeristische-recreatieve trekpleister.

Zone langs het Hollandsch Diep en Volkerak

De kernen Willemstad, Klundert en Moerdijk zullen profiteren van de recreatieve ontwikkeling; recreatie is en blijft een belangrijke economische drager, die veel potentie heeft voor behoud en versterking van de leefbaarheid. Vestingstad Willemstad is nu al een zeer belangrijke toeristische trekpleister, wat verder wordt versterkt door de ontwikkeling van het havenfront. Ook het waterfront van de plaats Moerdijk krijgt een kwaliteitssimpuls door herstructurering van de haven. Daarbij is voorzien de Roode Vaart in oostelijke richting te verleggen, zodat deze ter hoogte van de kern in het Hollandsch Diep uitmondt. De kern Moerdijk krijgt hierdoor kansen om de recreatieve potentie van de unieke ligging van de plaats te benutten, nabij de water-

toegang tot de Biesbosch en de zuidvleugel van de Randstad. Klundert ligt verder van het grote water, maar heeft als fraaie vestingstad potentie om uit te groeien tot een recreatief centrum. Er wordt daarom in Klundert ingezet op de vergroting van het aanbod aan recreatieve voorzieningen, de versterking van de relatie met het Hollandsch Diep en de jachthaven bij Noordschans door onder meer herstel van de oude krekensstructuur en het beter beleefbaar/zichtbaar maken van de vestingwerken.

De recreatieve zone langs het Hollandsch Diep en het Volkerak loopt door in de aangrenzende gemeenten; de gemeente zal daarom inzetten op het samen met buurgemeenten optrekken in vermarkting van de regio en het realiseren van routenetwerken. Dit geldt ook voor de recreatieve zone langs de Mark/Dintel.

Zone langs de Mark/Dintel

De buitendijkse gebieden langs de Mark/Dintel worden beter toegankelijk en beleefbaar gemaakt en de recreatieve waarde wordt versterkt. Het accent zal liggen op kleinschalige recreatieve ingrepen zoals het aanleggen van wandel- en fietspaden en het ontwikkelen van kleinschalige en extensieve recreatieve attracties zoals bijvoorbeeld (kleine) jachthavens. Standdaarbuiten is gelegen aan de Mark. In de huidige situatie ligt de rivier ‘verstopt’ achter private terreinen en is daardoor onbereikbaar. De gemeente richt zich (passief) op transformatie van het waterfront van Standdaarbuiten, waarbij het water weer zichtbaar wordt en de ruimtelijke kwaliteit wordt verbeterd. Hier is plek voor kleinschalige recreatieve voorzieningen, zoals horeca. Te-

Masterplan Centrum Zevenbergen

vens liggen er tussen de Oude Kerkstraat en de Mark mogelijkheden voor de ontwikkeling van voor het publiek toegankelijke nieuwe landgoederen.

Agrarisch en landschappelijk kerngebied

In het agrarisch en landschappelijk kerngebied staat de landbouw voorop maar wordt tegelijkertijd ingezet op de ontwikkeling van een groenblauw raamwerk van beplante dijken en krenken. Door dit landschap worden netwerken/routes voor fietsen, wandelen en varen gerealiseerd, waarbij vooral een koppeling wordt gezocht met het groenblauwe raamwerk. Ook op de agrarische bedrijven liggen kansen voor recreatieve ontwikkelingen.

Ommetjes vanuit de kernen

Vanuit de kernen die gelegen zijn in het agrarisch kerngebied, maar ook vanuit de andere kernen in de gemeente, worden ommetjes gecreëerd door het buitengebied. De ontwikkeling van nieuwe woonvormen in het buitengebied zoals nieuwe landgoederen, waarbij publieke toegankelijkheid een voorwaarde is, kan hieraan bijdragen.

Intensieve recreatie

Intensieve, ‘gebiedsvreemde’ vormen van recreatie, die niet goed in te passen zijn in het open landschap van het buitengebied, kunnen een plek krijgen in het zoekgebied voor intensieve

recreatie ten noorden van Zevenbergen, in de stedelijke driehoek. Hier is bijvoorbeeld ruimte voor een volwaardige golfbaan.

In Zevenbergen zelf wordt gestreefd naar het terugbrengen van het water in de stad. Door de noodzakelijke aanleg door het rijk van een alternatieve zoetwateraanvoer bij verzilting van het Krammer-Volkerak ligt er een kans om de twee delen van de Roode Vaart, ten zuiden en ten noorden van de kern, weer met elkaar te verbinden door het centrum (zie ook paragraaf 2.3). Dit draagt bij aan de revitalisatie van het centrum. De gemeente wil deze kans graag benutten.

Ten zuiden van Zevenbergen zet de gemeente in op het transformeren van het terrein Huizersdijk-Zuid tot een recreatiegebied naast de reeds aanwezige jachthaven. Hierdoor wordt de relatie met de Mark verbeterd.

4.8 Sociale cohesie

Door het inzetten op minimaal de basisvoorzieningen in iedere kern, waaronder basisonderwijs, een ruimte met een ontmoetingsfunctie en passende buitensportfaciliteiten, streeft de gemeente ernaar de sociale cohesie te behouden. Identiteit, welbehagen en trots zijn mede bepalend voor cohesie en worden versterkt door een hoge ruimtelijke kwaliteit. Door ingrepen in de inrichting (bijvoorbeeld herstructurering met verdunning, vergroening van de kernen, ommetjes door het buiten-gebied

vanuit de kernen en maatschappelijke betrokkenheid van onderwijs en ondernemers vanuit de in paragraaf 4.5 genoemde 3-O-gedachte), zoals beschreven bij andere thema's, wordt de leefbaarheid vergroot, waardoor het gevoel van samenhang wordt versterkt. Daarnaast streeft de gemeente naar een evenwichtige bevolkingsopbouw, wat eveneens bevorderlijk is voor de cohesie. Voor het overige is de gemeente vooral faciliterend richting verenigingen en vrijwilligers als het gaat om ruimtelijke ingrepen ten behoeve van de sociale gemeenschap. Juist daarom dient in iedere kern een publiek/openbaar, bereikbare ontmoetingsruimte aanwezig te zijn al dan niet in combinatie met de huisvesting van andere basisvoorzieningen, bijvoorbeeld in de vorm van een brede school.

Recreatieve zone langs de Mark/Dintel	Recreatieve zone langs het Hollandsch Diep en Volkerak	Agrarisch en landschappelijk kerngebied	Stedelijk kerngebied	
			Zevenbergen	Hoofdkern en regionaal
		Fijnaart		Subkern en sub-regionaal
	Klundert			Subkern en toeristisch-recreatief georiënteerd
Standdaarbuiten	Willemstad			Toeristisch-recreatief georiënteerd
	Moerdijk	Heijningen Helwijk Noordhoek Langeweg Zevenbergse Hoek		Minimaal basisvoorzieningen

4.9 Voorzieningen (inclusief zorg en onderwijs)

Voorzieningen

Door het benoemen van de verschillende zones van de gemeente en de visie daarop, wordt de identiteit van de in deze zones liggende kernen mede bepaald. De typering van de verschillende kernen draagt bij aan het bepalen van de koers van iedere kern. De grootte, ligging en typering bepalen samen het voorzieningenniveau en de specialisatie van de verschillende kernen, zoals in het schema hiernaast is weergegeven.

Zevenbergen vormt de hoofdkern van de gemeente met een regionaal voorzieningenniveau met niet-dagelijkse voorzieningen en grootschalige accommodaties. Fijnaart is een subkern met het westelijk deel van de gemeente als verzorgingsgebied en heeft dagelijkse en enkele niet-dagelijkse voorzieningen en grootschalige accommodaties. Klundert is een subkern en heeft daarnaast op recreatie georiënteerde voorzieningen. Willemstad en Standdaarbuiten hebben een lokaal voorzieningenniveau en daarnaast op recreatie georiënteerde voorzieningen. Alle overige kernen hebben, zoals eerder aangegeven, minimaal de volgende basisvoorzieningen:

- basisonderwijs;
- voorschoolse voorzieningen (peuterspeelzaalwerk);
- buitensportfaciliteiten;
- een ruimte met een openbare ontmoetingsfunctie.

Bij het investeren in voorzieningen wordt opgetrokken met woningcorporaties, (lokale) ondernemers die tegenwoordig ook in maatschappelijk vastgoed investeren, en met de regio. Commerciële functies worden zoveel mogelijk geconcentreerd. Supermarkten worden bij voorkeur in de centra van de kernen gesitueerd; dit komt de levendigheid en leefbaarheid ten goede. De gemeente zal hierop sturen, maar zal niet actief overgaan tot verplaatsing. Ook onderwijs-, sport- en zorgfuncties worden in beginsel ruimtelijk geclusterd. Echt stedelijke voorzieningen, zoals bijvoorbeeld een schouwburg, zijn te vinden in steden buiten de gemeentegrenzen.

Onderwijs

Naast op basisonderwijs in iedere kern, wordt ingezet op de realisatie van volwaardig voortgezet onderwijs in Zevenbergen. Samen met de buurgemeenten heeft Moerdijk in 2030 een breed

vervolg-/beroepsonderwijsaanbod (MBO en HBO) dat aansluit op de regionale en lokale arbeidsmarkt. Daarom wordt ingezet op goede (fiets- en openbaar vervoer)verbindingen voor scholieren vanuit de verschillende kernen naar Zevenbergen en kernen in de buurgemeenten. Ook hier hebben vanuit de 3-O-gedachte de komende jaren ontwikkelingen plaats door intensievere samenwerking tussen onderwijs en ondernemers, bijvoorbeeld in de vorm van een onderwijscampus op het Zeehaven- en Industrieterrein Moerdijk.

Zorg

Het thema ‘Zorg’ uit de Strategische Visie moet nog een ruimtelijk en inhoudelijke vertaling krijgen: hoe moet de verspreiding van zorgvoorzieningen over de gemeente ingezet worden en welke voorzieningen moeten aangeboden worden? Te denken valt aan steunpunten voor ouderen, consultatiebureaus en/of pa-

ramedische zorg (fysiotherapie en apotheek). De zorgaanbieders zijn hierin een belangrijke partner. Uitgangspunt is en blijft dat passende zorg in 2030 voor iedereen - jong en oud - bereikbaar is. In de kleine kernen kan dit bijvoorbeeld in de vorm van een mobiele zorgfunctie en/of bezorgdiensten aan huis. Naast zorg op maat in een aantal kernen zijn goede verbindingen tussen de kleinere kernen en de grotere kernen in de gemeente en met de steden in de omgeving aanwezig. Het vervoer van en naar verzorgingskernen zal worden geoptimaliseerd. In Zevenbergen is in elk geval 24-uurs-verpleging mogelijk. Ziekenhuizen zijn gesitueerd op beperkte afstand buiten de gemeentegrenzen, zoals in Dordrecht, Breda en Roosendaal. Bovendien zet de gemeente in op de bouw van levensloopbestendige woningen en zorgwoningen.

4.10 Duurzaamheid en externe veiligheid

Ambitieniveau duurzaamheid

Moerdijk heeft een hoog ambitieniveau op het gebied van duurzaamheid. De gemeente profileert zich als een duurzame gemeente en zet daartoe in op drie pijlers: economische duurzaamheid, ecologische duurzaamheid en sociale duurzaamheid. In de Strategische Visie zijn hiervoor verschillende doelstellingen geformuleerd (zie paragraaf 2.2). In een op te stellen Nota Duurzaamheid (die momenteel wordt voorbereid) zullen de gemeentelijke ambities nader worden aangeduid, mede op basis van de ruimtelijke kaders die de structuurvisie bepaalt. De gemeente zet op veel verschillende manieren in op het opwekken van schone en duurzame energie, hergebruik van reststromen (waar het Havenschap overigens al mee bezig is op het Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk) en/of het besparen van

energie, waarvan een aantal zeer relevant is voor de ruimtelijke structuurvisie. Duurzaamheid in de agrarische sector zal een onderdeel zijn in de Nota Duurzaamheid. Na vaststelling van deze nota wordt de structuurvisie waar nodig aangepast aangaande de verschillende duurzaamheidsaspecten. Zo ook voor windenergie: het gemeentelijk beleid met betrekking tot windenergie zal eveneens worden geactualiseerd in de op te stellen Nota Duurzaamheid en de uitkomsten worden na vaststelling opgenomen in de structuurvisie. Vooralsnog wordt in de structuurvisie echter aangesloten bij het vigerende gemeentelijk windenergiebeleid zoals beschreven in paragrafen 2.5.6 en 3.10 van deel B (de onderbouwing) van de structuurvisie).

Integrale benadering duurzaamheid

De gemeente streeft een integrale benadering van duurzaamheid na. Zo wordt bijvoorbeeld ingezet op:

- het opwekken van zonne-energie op daken binnen bedrijfsterreinen en nieuwbouwwijken; ook de agrarische sector kan hierin een rol spelen;
- het stimuleren van de agrarische sector om te innoveren: transformatie/anticipatie op bijvoorbeeld biobased economy;
- het in alle opzichten duurzaam maken van nieuwe woningen, conform het convenant Duurzaam bouwen;
- het innovatief duurzaam maken van het LPM en de beide glastuinbouwcomplexen;
- sociale duurzaamheid, waaronder het bevorderen van overleg en afstemming tussen de 3 O's (onderwijs, (lokale) ondernemers en overheid) wat moet leiden tot een goede woon-, werk- en leefomgeving in Moerdijk. Dit klimaat trekt mensen en bedrijven, wat ruimtelijk tot uiting kan komen in economische draagkracht en vraag/behoefte naar bijvoorbeeld meer woningbouw en vestiging van nieuwe bedrijven.

Ambitieniveau externe veiligheid en overige milieuaspecten

Externe veiligheid op het Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk is belangrijk. In de gemeente wordt in beginsel een scheiding aangebracht van kwetsbare en risicovolle activiteiten. Nieuwe risicovolle activiteiten zijn in principe alleen mogelijk in daarvoor aangewezen zoekgebieden. Zoekgebieden voor de vestiging van nieuwe inrichtingen/bedrijven die onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen (hierna: Bevi) en/of het Besluit risico's zware ongevallen (hierna: Brzo) vallen, met uitzondering van LPG-stations, liggen op het Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk. De invloedsgebieden van sommige bedrijven zijn dermate groot, dat ze kwetsbare bestemmingen overlappen. Bij nieuwe ontwikkelingen is het van belang dat het veiligheidsniveau in beeld wordt gebracht en goed gemotiveerd wordt waarom een situatie acceptabel is of niet.

De milieuhinder van infrastructuur en mobiliteit wordt zoveel mogelijk teruggedrongen. Dit kan door diverse maatregelen te treffen. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen waar dit wenselijk en haalbaar is. De toepassing van milieuvriendelijke vervoersvormen kan hieraan ook bijdragen. De milieubelasting kan ook worden verminderd, met behoud of toename van werkgelegenheid, door het uitplaatsen en clusteren van bedrijven. Van belang daarbij is dat het Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk efficiënt, duurzaam en op een voor de omgeving verantwoorde wijze wordt gebruikt. Een plafond voor het transport over de rijkswegen, spoorwegen en vaarwegen is reeds door het ministerie van Infrastructuur en Milieu in het zogenaamde Basisnet ingesteld. Binnen het invloedsgebied van zowel bedrijven en buisleidingen als wegen worden nieuwe bestemmingen die specifiek bedoeld zijn voor beperkt- of niet-zelfredzame personen, zoals kinderdagverblijven, verpleeg- en verzorgingshuizen en dergelijke, zoveel mogelijk geweerd.

Bij het ontwikkelen van plannen in de gemeente Moerdijk wordt nu slechts incidenteel rekening gehouden met de gezondheidseffecten daarvan. Met het instrument gezondheidseffectscreening (hierna: GES) is dit wel mogelijk. Mogelijke effecten op de gezondheid door bijvoorbeeld industrie, verkeer, landbouw of veeteelt worden met GES in kaart gebracht. De door inwoners ‘beleeft’ gezondheid wordt hiermee niet gemeten. Om deze reden is in 2005 in Moerdijk een milieubelevingsonderzoek (in vijf kernen) uitgevoerd. Het milieubelevingsonderzoek is inmiddels opgenomen in de gezondheidsenquête voor volwassenen van de GGD.

Bovengenoemde uitgangspunten zullen worden uitgewerkt in een op te stellen Beleidsnota Externe Veiligheid.

4.11 Rol in de regio

Zoals in de Strategische Visie is verwoord, is de gemeente op een aantal terreinen op regionaal niveau niet-vrijblijvende samenwerking aangegaan vanuit het principe ‘lokaal, wat lokaal kan en regionaal, wat regionaal moet’. Tevens heeft de gemeente een leidende rol in thema’s als duurzaamheid, water (kwaliteit en veiligheid) en mobiliteit en een bepalende rol in thema’s als economie en onderwijs.

Een aantal van de in de structuurvisie beschreven zones lopen door in omliggende gemeenten. De gemeente zal in de komende periode mede daarom verdere afstemming in de regio zoeken op het gebied van:

- voorzieningen;
- mobiliteit;
- landschap;
- water;
- duurzaamheid (onder meer windenergie);
- bedrijventerreinen;
- wonen (kwaliteit en fasering);
- toerisme en recreatie;
- glastuinbouw;
- Agro & Food Cluster Nieuw Prinsenland (hierna: AFC).

De belangrijkste opgaven, ontwikkelingen en uitdagingen

5.1 Inleiding

In de volgende paragrafen worden kort de belangrijkste karakteristieken van het buitengebied en van de verschillende kernen van de gemeente opgesomd. Tevens worden de belangrijkste opgaven, ontwikkelingen en uitdagingen genoemd, de hoofdzaken. In hoofdstuk 6 wordt dat meer gedetailleerd uitgewerkt, waarbij voor sommige werkzaamheden ook een specifieke financiële relatie wordt gelegd (kostenverhaal).

Een nadere inhoudelijke uitwerking van de belangrijkste opgaven, ontwikkelingen en uitdagingen van de kernen zal plaatshebben in de dorpsplannen nieuwe stijl. In deze dorpsplannen zal niet alleen aandacht worden besteed aan de ruimtelijke component zoals in de structuurvisie, maar zullen de kernen breder worden beschouwd. Voor het buitengebied wordt (analoog aan de dorpsplannen nieuwe stijl voor de verschillende kernen) samen met belanghebbende partijen een ‘buitengebiedsontwikkelingsplan’ opgesteld als een nadere inhoudelijke uitwerking van de structuurvisie.

In zijn algemeenheid wordt opgemerkt dat in elke kern in beginsel de mogelijkheid bestaat voor woningbouw op basis van migratiesaldo nul (bouwen naar behoefte), gekoppeld aan herstructurering. Tevens is een concentratie van basisvoorzieningen

in elke kern een opgave, echter deze is in veel kernen nog niet concreet te benoemen. Dit wordt opgepakt wanneer renovatie, nieuwbouw en/of herstructurering van (de wijk om) een voorziening nodig is.

De kaartbeelden van de kernen zijn uitsneden van de structuurvisiekaart. Hiervoor geldt derhalve hetzelfde als wat in paragraaf 4.1 staat beschreven over de interpretatie van de structuurvisiekaart:

- de kaarten zijn geen bestemmingsplankaarten en leggen geen ontwikkelingen onwrikbaar vast;
- het gaat om de hoofdlijnen van beleid, die verder worden uitgewerkt in de dorpsplannen nieuwe stijl, stedenbouwkundige plannen en bestemmingsplannen;
- de kaarten zijn gefundeerd op bestaand beleid en lopende plannen (vlakken) en daaraan zijn enkele nieuwe keuzes toegevoegd (pijlen en arceringen);
- de pijlen op de kaarten geven de richting aan van eventuele uitbreidingen, maar ze zeggen niets over de grootte daarvan.

5.2 Buitengebied

De bestaande karakteristiek op hoofdlijnen

- Groots en voornamelijk in agrarisch gebruik.
- Doorweven met blauwe (kreken) en groene (dijken) structuren
- Toeristisch-recreatieve potenties.

De opgaven en ontwikkelingen op hoofdlijnen

- De aanleg van fiets- en wandelpaden.
- Het stimuleren van de aanleg van groenzones, dijkbeplantingen en ecologische verbindingzones.
- Het functioneel en toeristisch-recreatief ontsluiten van de relictten van de Zuiderwaterlinie.
- Kleinschalige ontwikkelingen zijn mogelijk mits deze bijdragen aan een versterking van de ruimtelijke kwaliteit en landschappelijk zijn ingepast.

Zevenbergen

5.3 Zevenbergen

De bestaande karakteristiek op hoofdlijnen

- Belangrijkste verzorgingskern van de gemeente.
- Veel werkgelegenheid.
- Goed bereikbaar.

De opgaven en ontwikkelingen op hoofdlijnen

- Het aantal ingeplande woningen tot 2020 voor de kern Zevenbergen is 1.285. Voor de periode tot 2020 liggen de woningbouwplannen op hoofdlijnen vast in lopende projecten. De meeste woningen worden gerealiseerd aan de zuidzijde (Bosselaar Zuid).
- Uitbreiding van woningbouw naar behoefte is in eerste instantie in zuidelijke richting mogelijk; eventueel is in tweede instantie uitbreiding in zuidoostelijke richting op de locatie Sint Josephplein mogelijk.
- Uitbreiding van bedrijventerrein kan plaatshebben in eerste instantie aan de noordoostzijde (De Koekoek) en eventueel in tweede instantie aan de zuidoostzijde (nabij het Sint Josephplein) van de kern.
- Revitalisering, herstructurering en/of transformatie van bedrijventerreinen en gemengde gebieden hebben plaats langs de beide oevers van de Roode Vaart en aan de Huizersdijk-Zuid (revitalisering of herstructurering) aan de zuidzijde van de kern, alsmede aan weerszijden van de Roode Vaart aan de noordrand van Zevenbergen (onder meer de terreinen van Caldic Chemie en Wolst).
- Op de locaties van de bedrijven Caldic Chemie en Wolst en omgeving wordt gezocht naar passende invullingen voor de landschapsverbetering, die mogelijk worden door de uitplaatsing van genoemde bedrijven. Deze verbetering is een planologische voorwaarde voor de ontwikkeling van het LPM (zie paragraaf 2.3 onder “Moerdijk MeerMogelijk”).
- Het ontwikkelen van een randweg aan de noordoost- en zuidoostzijde in combinatie met het ter plaatse herinrichten en reconstrueren (downgraden) van de Langeweg (N285).
- Het ontwikkelen van het zoekgebied voor intensieve recreatie ten noorden van Zevenbergen, in de stedelijke driehoek.
- De herstructurering van het centrum van Zevenbergen met parkeren, gekoppeld aan de rijksopgave van het voorzien in een alternatieve zoetwatervoorziening bij een verzilt Krammer-Volkerak, waarbij het terugbrengen van het water van de Roode Vaart een kans is.
- Het onderzoeken van kansen voor onderscheidende woonmilieus in de zone langs de Mark, ten zuiden van de kern.
- Doorgroei van glastuinbouw is onder voorwaarden mogelijk in de Spielpolder ten zuidoosten van de kern (ten oosten van de Hazeldonkse Zandweg; N389) en ten oosten van Zevenbergen (ten noorden van de N285), in combinatie met optimalisatie en verduurzaming.

5.4 Klundert

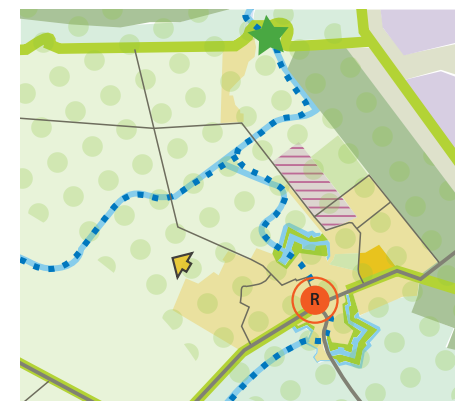
De bestaande karakteristiek op hoofdlijnen

- Aantrekkelijke vestingstad nabij het Hollandsch Diep: toerisme en recreatie bieden kansen.
- Er is een goed voorzieningenniveau aanwezig.
- Er is een beperkte woningbouwbehoefte.
- Er is sprake van een mobiliteitsknelpunt in het centrum (Hoogstraat), als gevolg van verkeer tussen Klundert en het Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk.

De opgaven en ontwikkelingen op hoofdlijnen

- Het aantal ingeplande woningen tot 2020 voor de kern Klundert is 255, voornamelijk in het project Rodeborg.
- Uitbreiding van woningbouw naar behoefte is mogelijk in noordwestelijke richting (uitbreiding Blauwe Hoef).
- Gedeeltelijke herstructurering en transformatie van het bedrijventerrein naar een gebied met woningen en lichte bedrijvigheid (maximaal categorie 2). Hierbij geldt: hoe dichterbij het centrum, hoe groter het aandeel woningen. Er wordt ingezet op goede overgangen tussen woon- en werkgebied.
- Ontwikkeling van de voorzieningen, waaronder basisonderwijs en toeristisch-recreatieve voorzieningen.
- De herstructurering van de Mauritshof.
- Versterking van de relatie met het Hollandsch Diep, onder meer door de (groenblauwe) ontwikkeling van de krekensstructuur tussen Klundert en Noordschans.

- Het beter beleefbaar maken van de vestingwerken (wandelpaden, zichtlijnen).
- Het oplossen/aanpakken van het mobiliteitsknelpunt in de Hoogstraat, in combinatie met herstructurering in het centrum; hierbij wordt de mogelijkheid onderzocht om te komen tot een rondweg ten westen van Klundert die dient als omleidingsweg ter ontlasting van het centrum en als ontsluitingsweg voor de mogelijke toekomstige uitbreiding van de wijk Blauwe Hoef (zie hierboven).

Klundert

Willemstad

5.5 Willemstad

De bestaande karakteristiek op hoofdlijnen

- Fraaie vestingstad met jachthaven aan het Hollandsch Diep met een uitbreiding aan de zuidoostzijde.
- Dé belangrijkste toeristisch-recreatieve trekker.

De opgaven en ontwikkelingen op hoofdlijnen

- Het aantal ingeplande woningen tot 2020 voor de kern Willemstad is 142, voornamelijk in het project Kloosterblok IV.
- Uitbreiding van woningbouw naar behoefte is in oostelijke richting mogelijk.
- Het beschermd stadsgezicht wordt gekoesterd.
- Het schootsveld van de vesting wordt open gehouden en de relatie met de forten en overige vestingen in de omgeving wordt versterkt.
- Ontwikkeling van het Havenfront en (externe) parkeerfaciliteiten.
- Er worden verbindingen voor langzaamverkeer aangepast ten behoeve van een verbeterde bereikbaarheid van scholen en tevens om het toeristisch-recreatieve product uit te bouwen door het leggen van verbindingen met Klundert, de forten en de overige nog aanwezige (aardkundige) relictten van de Zuiderwaterlinie.
- Clustering van basisvoorzieningen; een exponent hiervan is de herstructurering van de sportvelden.

5.6 Moerdijk

De bestaande karakteristiek op hoofdlijnen

- Ingesloten door industrieterrein, LPM en A17/spoor en hogesnelheidslijn (hierna: HSL).
- De kern heeft potenties door de ligging aan het Hollandsch Diep.

De opgaven en ontwikkelingen op hoofdlijnen

- Het aantal ingeplande woningen tot 2020 voor de kern Moerdijk is 225, onder meer in het project Waterfront.
- Uitbreiding van woningbouw naar behoefte is mogelijk in noordelijke richting, richting het water en de haven. Er wordt afgezien van uitbreiding in zuidoostelijke richting, omdat hier de meeste infrastructuur ligt en hierdoor de openheid zou worden aangetast. Bovendien geeft woningbouw aan het water (met ligplaatsen aan huis) kansen voor de ontwikkeling van het waterfront, waarmee de leefbaarheid van de kern wordt versterkt.
- Binnen de ontwikkeling van het waterfront wordt de haven geherstructureerd en getransformeerd naar een gebied met woningen, bedrijvigheid en recreatieve voorzieningen.
- Het centrumgebied (kerk en omgeving) wordt geherstructureerd, inclusief concentratie en herontwikkeling basisvoorzieningen.
- Er wordt ingezet op (watergerelateerde) recreatieve ontwikkelingen.

- De Roode Vaart wordt in oostelijke richting verlegd. De Roode Vaart zal daardoor ter hoogte van de kern uitmonden in het Hollandsch Diep. Gekoppeld aan de Roode Vaart worden aantrekkelijke fietsroutes richting Zevenbergen gerealiseerd.
- De recreatieve toegankelijkheid van de Appelzak (bos en strandje) wordt verbeterd.

Moerdijk

5.7 Standaardbuiten

De bestaande karakteristiek op hoofdlijnen

- De ligging aan de Mark biedt kansen voor een recreatieve ontwikkeling.
- De sportvelden liggen midden in de kern.
- Omsloten door (beperkende) infrastructuur.
- De kansen voor onderscheidende woonmilieus (nieuwe landgoederen en buitenplaatsen) in de zone langs de Mark worden onderzocht.

De opgaven en ontwikkelingen op hoofdlijnen

- Het aantal ingeplande woningen tot 2020 voor de kern Standaardbuiten is 106, voornamelijk in het project Vuurvlinder.
- Uitbreiding van woningbouw naar behoefte is mogelijk in twee richtingen: in noordwestelijke en in noordoostelijke richting.
- Er wordt ingezet op ontwikkeling van het centrum, waarbij herstructurering ten behoeve van woningbouw aan de orde is, vooral in de omgeving van de kerk.
- In het buitendijkse gebied (tussen de Molendijk, Havenstraat, Veerstraat en de Mark) wordt ingezet op transformatie van oude bedrijfslocaties aan de Oude Kerkstraat naar woongebieden en van het waterfront waarbij (zware) bedrijven plaatsmaken voor recreatieve voorzieningen. Er wordt daarbij ook ingezet op ontwikkeling van de ‘suikerloods’ en de jachthaven.
- De sportvelden worden vooralsnog midden in de kern gehandhaafd.

Standaardbuiten

5.8 Fijnaart

De bestaande karakteristiek op hoofdlijnen

- Het voorzieningencentrum van het landelijk gebied in het westelijk deel van de gemeente.
- Omsloten door (beperkende) infrastructuur.

De opgaven en ontwikkelingen op hoofdlijnen

- Het aantal ingeplande woningen tot 2020 voor de kern Fijnaart is 150, voornamelijk in het project Groenaert.
- Uitbreiding van woningbouw naar behoefte is mogelijk in (noord)westelijke richting.
- Inzetten op ontwikkeling van het centrum: versterken van het voorzieningenniveau (bijvoorbeeld door verplaatsing van de supermarkt naar het centrum).
- Verdere ontwikkeling van de agrarische hightech aan de oostzijde van de kern in combinatie met het versterken van ruimtelijke kwaliteit en/of maatschappelijk ondernemen.
- Kleinschalige uitbreiding van het bedrijventerrein aan de noordoostzijde.
- Herstructurering van het bedrijventerrein Beneden-Kadedijk/ Boomgaardstraat ten behoeve van woningbouw.
- Concentratie van de buitensportvoorzieningen.

Fijnaart

5.9 Heijningen

De bestaande karakteristiek op hoofdlijnen

- Een kern met dijklinten als landschappelijke dragers.

De opgaven en ontwikkelingen op hoofdlijnen

- Woningbouw is gericht op de herstructureringsopgave en verdunning en vergroening van wijken en clustering van basisvoorzieningen.
- Uitbreiding van woningbouw naar behoefte is mogelijk in (noord)westelijke richting. Er wordt gekozen voor de noordwestzijde van de kern, omdat deze zijde niet dichtbij de A4 is gelegen, waardoor er minder geluidsoverlast is.
- Er wordt aandacht besteed aan de leefbaarheidsaspecten in relatie tot de A4.

Heijningen

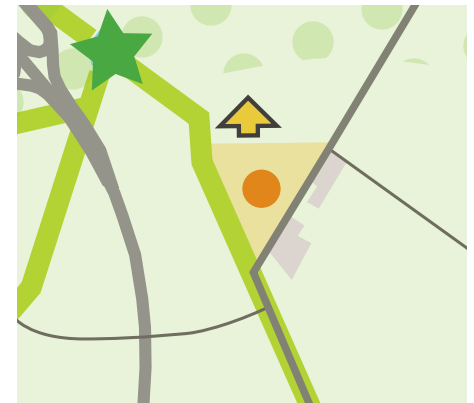
5.10 Helwijk

De bestaande karakteristiek op hoofdlijnen

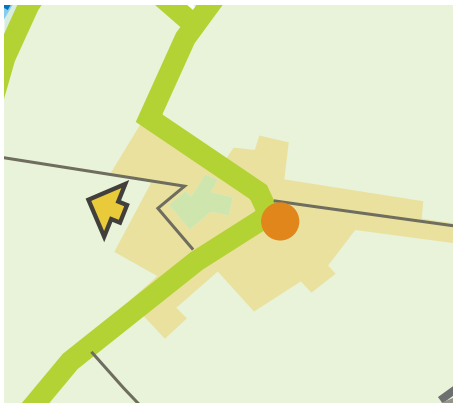
- Sterk georiënteerd op Willemstad.
- Een eenzijdige woningvoorraad.

De opgaven en ontwikkelingen op hoofdlijnen

- Woningbouw is gericht op de herstructureringsopgave en verdunning en vergroening van wijken en clustering van basisvoorzieningen. Een belangrijk project hierin is het project “Integrale ontwikkeling Helwijk”, dat enerzijds een clustering van voorzieningen impliceert en anderzijds nieuwbouwmogelijkheden.
- Het aantal ingeplande woningen tot 2020 voor de kern Helwijk is 27.
- Uitbreiding van woningbouw naar behoefte is mogelijk aan de noordzijde (met een koppeling met herstructurering); hier liggen kansen voor bijzondere woonmilieus. Er wordt gekozen voor de noordzijde van de kern omdat deze zijde niet onderbroken wordt door een doorgaande weg.
- Het aanpakken van wateroverlast aan de noordrand.
- Lokale bedrijvigheid kan kleinschalig uitbreiden aan de oostzijde van de kern.

Helwijk

Noordhoek

5.11 Noordhoek

De bestaande karakteristiek op hoofdlijnen

- Een kern met dijklinten als landschappelijke dragers.
- Er is veel oude bedrijfsbebouwing (met contouren) aanwezig in de kern (vlas- en champignonteelt).

De opgaven en ontwikkelingen op hoofdlijnen

- Het aantal ingeplande woningen tot 2020 voor de kern Noordhoek is 33, waaronder 17 seniorenappartementen aan het Pastoor van Hoekpad.
- Uitbreiding van woningbouw naar behoefte is mogelijk in westelijk richting.
- Er wordt voorrang gegeven aan transformatie van bedrijfsbebouwing (voormalige champignonbedrijven) naar woningen.
- Eventueel kan aanvullend kleinschalig worden ingebreed en uitgebreid (eerst aan de Noordhoeksedijk), waarbij een koppeling wordt gemaakt met herstructurering.
- De sportvelden worden midden in de kern gehandhaafd.

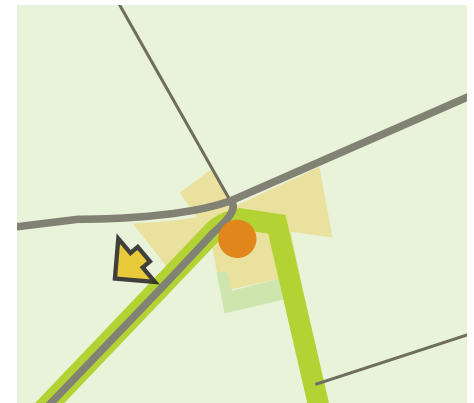
5.12 Langeweg

De bestaande karakteristiek op hoofdlijnen

- Een kern met dijklinten als landschappelijke dragers.
- Er is sprake van vergroening in plaats van vergrijzing.

De opgaven en ontwikkelingen op hoofdlijnen

- Woningbouw is gericht op de herstructureringsopgave en verdunning, vergroening en clustering van basisvoorzieningen.
- Uitbreiding van woningbouw naar behoefte is mogelijk in westelijke richting: vooral kleinschalige inbreiding en versterking van dorpse structuren.
- Aanpakken van de overlast van (vracht)verkeer door de kern over de Zuiddijk.

Langeweg

Zevenbergschen Hoek

5.13 Zevenbergschen Hoek

De bestaande karakteristiek op hoofdlijnen

- Zeer goed bereikbaar.
- Relatief hoog voorzieningenniveau.
- Omsloten door (beperkende) infrastructuur.

De opgaven en ontwikkelingen op hoofdlijnen

- Woningbouw is gericht op de herstructureringsopgave en verdunning en vergroening van wijken en clustering van basisvoorzieningen.
- Het aantal ingeplande woningen tot 2020 voor de kern Zevenbergschen Hoek is 55, voornamelijk in het project ‘voormalige voetbalvelden’.
- Uitbreiding van woningbouw naar behoefte is mogelijk in oostelijke richting.
- Het proces van herontwikkeling van de kern als gevolg van de komst van de HSL wordt verder uitgewerkt, waarbij wordt ingezet op rust; er zijn hooguit kleinschalige ontwikkelingen mogelijk.
- Er wordt ingezet op groen en water langs de randen.
- Er wordt ingezet op het oplossen van de overlast van sluipverkeer door de kern en het beperken/verminderen van de milieurisico’s van infrastructuur.

Op weg naar uitvoering

6.1 Dynamisch uitvoeringsprogramma

Kompas

De structuurvisie fungeert als een kompas voor het toekomstige beleid en de toekomstige ontwikkelingen in Moerdijk. De visie geeft hoofdlijnen aan waarbinnen ruimte wordt gelaten aan voorziene en nog niet te voorziene ontwikkelingen. Tevens wordt conform de Wro ingegaan op de wijze waarop dit beleid gerealiseerd dient te worden. De structuurvisie krijgt ‘handen en voeten’ door deze te vertalen naar acties en (strategische) projecten. De visie wordt daarmee meer dan alleen een papieren document; er gaat ook een initiërende en stimulerende werking van uit. De kernvraag “In wat voor dorpen en landschappen willen onze kinderen straks leven?” wordt dan gekoppeld aan de vraag “Hoe kunnen we dat bereiken?”.

‘Grondexploitatiewet’

Door de invoering van de nieuwe Wro (met de grondexploitatieparagraaf) op 1 juli 2008 is het gemeentelijk kostenverhaal bij ruimtelijke ontwikkelingen veranderd. De oude wet op de ruimtelijk ordening bood, indien de gemeente niet zelf eigenaar was van de te ontwikkelen gronden, geen of slechts beperkte mogelijkheden voor kostenverhaal. De wetgever heeft met de nieuwe Wro inzake grondexploitatie hiervoor een oplossing willen bieden. De ‘grondexploitatiewet’ (afd. 6.4 nieuwe Wro) schept een publiekrechtelijk kader om kosten te verhalen, kosten te

verevenen en locatie-eisen bij particuliere grondexploitatie te stellen. Ook de regiefunctie van gemeenten tegenover particuliere grondexploitanten is versterkt. Als publiekrechtelijke stok achter de deur kan de gemeente de kosten van bijvoorbeeld openbare voorzieningen verhalen op grond van een exploitatieplan. Overigens zal naar verwachting het overgrote deel van de gemeenten nog steeds via de privaatrechtelijke manier proberen anterieure overeenkomsten te sluiten. Privaatrechtelijk (anterieur) kunnen gemeente en particuliere grondeigenaar namelijk meer zaken regelen dan publiekrechtelijk.

Toepassing Gemeente Moerdijk

Ter uitvoering van het programma zet de gemeente Moerdijk (onder meer) in op fondsvorming, concreet:

- Fonds Bovenwijks;
- Fonds Ruimtelijke Ontwikkelingen.

Het Fonds Bovenwijks heeft specifiek tot doel (in financiële zin) bij te dragen aan de dekking van voorzieningen met een bovenwijks karakter. Concreet gaat het om de volgende voorzieningen:

- herinrichting centrum Zevenbergen;
- parkeergarage centrum Zevenbergen;
- tunnelbak spoor Bosselaar Zuid / Verbinding Zuidrand - Oostrand;
- infrastructurele maatregelen, afschalen N285;
- evenementenparkeerterrein Willemstad.

Het Fonds Ruimtelijke Ontwikkelingen heeft tot doel een algemene verbetering van de woon-, werk- en leefkwaliteit. Concreet wordt dit fonds ingezet voor de volgende zaken:

- realisatie landschapsbeleidsplan;
- realisatie fiets- en wandelpadenplan;
- ondersteunende infra buitengebied, vooral gekoppeld aan waterbeheer;
- gemeentelijk investeringsprogramma Moerdijk MeerMogelijk (zie onderstaande toelichting);
- herstructurering (revitaliseringsopgave) woningbouw en bedrijfslocaties.

Deze fondsen (zie ook bijlage 1) worden gevoed door bijdragen uit nieuwe ontwikkelingen (zie bijlage 2) zoals woningbouw, ontwikkeling van bedrijventerreinen en andere functies. Dit kan bijvoorbeeld door een vaste bijdrage per equivalent te storten in een fonds. De nadere juridische uitwerking heeft plaats in de Nota Kostenverhaal.

Naast fondsvorming zet de gemeente, ter realisatie van het uitvoeringsprogramma, actief haar publiekrechtelijk instrumentarium in (exploitatieplan, strategische verwerving, WVG, onteigening). In de Nota Grondbeleid zal invulling worden gegeven aan de gemeentelijke grondstrategie ter realisatie van deze structuurvisie en het bijbehorende programma.

Ten behoeve van de bijdragen vanuit het LPM aan de Ontwikkeling Noordrand Zevenbergen en de Herstructurering Water-

front Moerdijk (zie paragraaf 2.3 onder “Moerdijk MeerMogelijk”) zal de Provincie Noord-Brabant een fonds vormen, omdat het LPM door de Provincie zal worden ontwikkeld.

Ad: landschapsbeleidsplan

Het landschapsbeleidsplan heeft vooral als doel te zorgen voor de versterking van de groenblauwe dooradering van het buitengebied: een integrale ontwikkeling van de kreken en waterlopen en de directe omgeving ten behoeve van een duurzaam waterbeheer, natuur, landschap en recreatie.

Ad: fiets- en wandelpadenplan

Het fiets- en wandelpadenplan wordt verder uitgebreid, waarbij themaroutes worden ontwikkeld en ontbrekende schakels worden aangepakt.

Ad: ondersteunende infra buitengebied

Er wordt ondersteunende infra ontwikkeld, vooral ten behoeve van waterbeheer, zoals bijvoorbeeld bij retentiezones en baggerdepots.

Ad: Moerdijk MeerMogelijk: ‘economie en leefbaarheid gaan hand in hand’

De investering in de leefbaarheid waar het gemeentelijk programma zich op richt, dient gedekt te worden door de afdrachten van de realisatie van woningen en de ontwikkeling van het Stationsgebied Lage Zwaluwe. In de bestuursovereenkomst Moerdijk MeerMogelijk (zie paragrafen 1.1 en 2.3) en de bijbe-

horende bijlagen, zijn afspraken gemaakt over de relatie tussen de verschillende plannen die onder Moerdijk MeerMogelijk vallen. Op basis van deze overeenkomst dienen opdrachten gegeneerd te worden ter realisatie van het voornoemde gemeentelijke programma.

Ad: herstructurerings- en revitaliseringsopgave woningbouw en bedrijventerreinen

Naast nieuwbouw van woningen ligt er voor de komende jaren een grootschalige herstructureringsopgave. Veel van de bestaande woningvoorraad bestaat uit jaren 50-, 60- en 70-woningen en is eenzijdig van opbouw. Een groot deel zal de komende jaren moeten worden opgeknapt, dan wel worden vervangen door nieuwe. Deze herstructureringsopgave zal gepaard gaan met een verdunning van de woningdichtheid. Herstructurering en inbreiding zijn gekoppeld aan uitbreiding. Uitbreiding zal nodig zijn om de woningen terug te bouwen die door de verdunning verdwijnen. Woningbouw op uitbreidingslocaties zal financieel bij moeten dragen aan de herstructureringsopgave. Een zelfde opgave en systematiek ligt er voor (nieuwe en bestaande) bedrijventerreinen.

Dynamisch uitvoeringsprogramma

Het uitvoeringsprogramma moet worden opgevat als een dynamisch programma dat in beginsel elke twee jaar - gekoppeld aan de monitoring van de woningbouw-/bedrijvigheidsopgave - kan worden geactualiseerd en kan worden vastgesteld, min of meer los van de inhoud van de structuurvisie.

In de Nota Kostenverhaal worden de verhaalsmogelijkheden en verbanden nader uitgewerkt. Ook deze nota zal - eventueel gekoppeld aan de herziening van de uitvoeringsparagraaf van de structuurvisie - periodiek worden herzien. In het dynamisch uitvoeringsprogramma is een onderscheid gemaakt in de periode tot 2020 (concreet in het programma opgenomen) en de periode 2020 tot 2030 (indicatief opgenomen). Het kostenverhaal wordt zoals gezegd verder uitgewerkt en vastgelegd in een separate Nota Kostenverhaal. In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat het aanbeveling verdient het gewenste kostenverhaal zo objectief en transparant mogelijk uit te werken. Voor de periode tot 2020 is op basis van de bestaande financieel-economische gegevens aangegeven welke projecten verlies- en welke winstgevend kunnen zijn. De komende tien jaar (tot 2020) is ook de periode waarover het woningbouwprogramma loopt en waarover kostenverhaal kan worden gepleegd. Het uitvoeringsprogramma geldt dus niet voor de gehele looptijd van de structuurvisie. Niet alles hoeft en kan echter vóór 2020 gerealiseerd (te) zijn. De structuurvisie en deels ook de uitvoeringsparagraaf geven dan ook een wensbeeld voor 2030. Zo wordt optimaal invulling gegeven aan de koppeling met de grondexploitatie op basis van de nieuwe Wro.

Het dynamische uitvoeringsprogramma bestaat uit de twee bijlagen die na deel A van deze structuurvisie zijn opgenomen. Het is gebaseerd op de opgaven - per thema - zoals omschreven in de voorgaande hoofdstukken. In de eerste bijlage is de uitvoeringskaart weergegeven met daarop alle onttrekkingen

(bovenwijkse voorzieningen en ruimtelijke ontwikkelingen). In de tweede bijlage is het uitvoeringsprogramma opgenomen met daarin alle projecten die deze ontwikkelingen moeten gaan voeden.

6.2 Plan-m.e.r.

Wat is het doel van een plan-m.e.r.-procedure?

Het doel van een plan-m.e.r.-procedure is de milieugevolgen van een plan in beeld te brengen voordat er een besluit over genomen wordt. Zo kan het milieubelang volwaardig meegewogen worden in de besluitvorming door het bevoegd gezag. De plan-m.e.r.-procedure is bedoeld voor strategische afwegingen op de verschillende overheidsniveaus. Bij de rijksoverheid kan het bijvoorbeeld gaan over tracés voor hoogspanningsverbindingen door heel Nederland, op gemeentelijk niveau over locaties voor woningbouw, bedrijventerreinen en recreatieve voorzieningen.

Wanneer is een plan-m.e.r.-procedure verplicht?

Een plan-m.e.r.-procedure is wettelijk verplicht bij een plan als:

- het plan “kaders stelt” voor activiteiten in het plangebied waarvoor volgens de Wm een m.e.r.-beoordeling en/of project-m.e.r. verplicht is, zoals bijvoorbeeld het geval is bij een bestemmingsplan dat kaders stelt aan de uitbreiding van intensieve veehouderij maar die dit pas na uitwerking of wijziging mogelijk maakt of een structuurvisie voor woning-

Plan-m.e.r.

In de Wet milieubeheer (hierna: Wm) en het Besluit milieueffectrapportage (hierna: m.e.r.) is bepaald voor welke categorieën van gevallen het bevoegd gezag (de overheid die het besluit moet nemen) een m.e.r.-procedure moet volgen en een MilieuEffectRapport (hierna: MER) moet opstellen, dan wel een m.e.r.-beoordelingsprocedure moet volgen.

Op 1 juli 2003 heeft de Europese Commissie een nieuwe m.e.r.-vorm in het leven geroepen, namelijk de Strategische Milieubeoordeling (hierna: SMB). Per 1 juli 2006 is de SMB opgenomen in de Wm en het Besluit m.e.r.. Daarmee is naast het MER de figuur plan-MER ontstaan. Op Europees niveau wordt nog steeds gesproken van SMB.

Momenteel wordt derhalve een onderscheid gemaakt tussen een plan-m.e.r.-procedure voor kaderstellende plannen (met het plan-MER als resultaat), waaronder structuurvisies, en een project-m.e.r.-procedure voor besluiten zoals bestemmingsplannen (met het MER als resultaat). Voorts is de m.e.r.-beoordelingsprocedure voor besluiten gewoon blijven bestaan.

bouwlocaties of bedrijventerreinen. N.B.: naar aanleiding van de invoering van de Europese richtlijn SMB hebben diverse wijzigingen aan de Wm en het Besluit m.e.r. plaatsgehad. Deze wijzigingen leiden ertoe dat voor structuurvisies waarin m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten worden opgenomen altijd een plan-MER moet worden opgesteld. Dit vloeit voort uit artikel 7.2, lid 2 Wm gelezen in samenhang

met artikel 2, lid 3 Besluit m.e.r. en de daarbij behorende

parlementaire geschiedenis;

- de ontwikkelingen binnen het plan mogelijk tot significante negatieve gevolgen leiden voor Natura 2000-gebieden (en derhalve een passende beoordeling nodig is).

Procedure plan-m.e.r.

Als een plan-MER moet worden opgesteld in het kader van de structuurvisie, valt ingevolge artikel 7.11a en verder van de Wm de procedure uiteen in zeven stappen:

- openbare kennisgeving (artikel 7.11c Wm);
- raadplegen bestuursorganen die met de uitvoering van het plan (de structuurvisie) te maken kunnen krijgen over reikwijdte en detailniveau van het op te stellen plan-MER (artikel 7.11b Wm);
- opstellen plan-MER (artikel 7.11a Wm);
- plan-MER en ontwerp-structuurvisie:
 - gelijktijdige terinzagelegging (artikel 7.26a Wm);
 - inspraak/zienswijzen tegen structuurvisie en plan-MER (artikel 7.26a Wm);
 - eventueel: toetsing Commissie m.e.r. (artikel 7.26b Wm);
- motiveren van de gevolgen van het plan-MER en de inspraak/zienswijzen in de definitieve structuurvisie (artikel 7.26d Wm);
- bekendmaking en mededeling van het plan (artikel 7.26e Wm);
- evaluatie van de effecten na realisatie (artikel 7.39 Wm).

Drempelwaarden

De categorieën van gevallen waarvoor een plan-m.e.r.-procedure moet worden gestart, zijn opgenomen in bijlage C en D behorende bij het Besluit m.e.r.. Op de C-lijst staan de projecten die altijd al m.e.r.-plichtig waren. Op de D-lijst staan de projecten die normaal gesproken slechts m.e.r.-beoordelingsplichtig waren, maar door de invoering van de SMB-richtlijn voor onder andere structuurvisies plan-m.e.r.-plichtig zijn geworden.

Ten aanzien van de drempelwaarden in het Besluit m.e.r. heeft het Europees Hof op 15 oktober 2009 geoordeeld dat Nederland de criteria uit de diverse m.e.r.-richtlijnen niet goed heeft vertaald in de nationale regelgeving. Zo wordt de omvang, aard en ligging van de projecten niet voldoende meegewogen in ons Besluit m.e.r.. Dit betekent dat bij de beantwoording op de vraag of een plan-MER moet worden gemaakt niet zonder meer kan worden uitgegaan van de in bijlagen C en D opgenomen drempelwaarden.

Plannen

Reeds in de Strategische Visie en de bestuursovereenkomst Moerdijk MeerMogelijk is een aantal plannen genoemd die mogelijk plan-m.e.r.-plichtig zijn, te weten:

- de realisatie van het LPM;
- de ontwikkeling van de Noordrand Zevenbergen;
- de herontwikkeling van het Waterfront Moerdijk;
- de ontwikkeling van het stationsgebied Lage Zwaluwe;
- de herstructurering van het bedrijventerrein Vlietweg/Schansweg te Klundert;

- de herstructurering van de locatie Huizersdijk-Zuid bij Zevenbergen;
- de herstructurering van het bedrijventerrein Bloemendaalse Zeedijk te Zevenbergschen Hoek;
- de intensievere benutting van het Zeehaven- en Industrieterrein Moerdijk;
- de realisatie van 825 extra woningen.

Ook de mogelijke doorgroei van glastuinbouw in de Spiepolder (ten zuidoosten van Zevenbergen) en ten noorden van de N285 (ten oosten van Zevenbergen) zou mogelijk plan-m.e.r.-plichtig kunnen zijn.

Voor een aantal ontwikkelingen, zoals de realisatie van het LPM, is al een plan-MER gemaakt (in het kader van de provinciale structuurvisie). Voor een aantal projecten is dit niet het geval. Hoewel op dit moment nog niet helemaal duidelijk is wat de aard en de omvang van deze projecten is, is de kans aanwezig dat voor één van deze plannen of wellicht voor alles tezamen een plan-MER moet worden opgesteld. Indien uit nadere studie blijkt, dat dit het geval is, zal de structuurvisie op dit onderdeel partieel of integraal worden herzien.

BIJLAGE 1

uitvoeringskaart

Ruimtelijke ontwikkeling tot 2020

Bovenwijkse onttrekking - fietspaden

1. Maltaweg / Helsedijk
2. Boerendijk
3. Kraaiendijk
4. Noordhoeksedijk / Kreekdijk / Weeldijk
5. Zuiddijk
6. Achterdijk
7. Steenweg
8. Dikkendijk / Provinciale weg N285
9. Galgenweg / Provinciale weg N285
10. Noordhoeksedijk / Zwingelspaansedijk
11. Hellegatsweg
12. Pelgrimsdijk / Lapdijk
13. Oostdijk / Noordlangeweg
14. Fortweg / Fort Sabina
15. Steigerweg / Volkerakweg
16. Markweg / Zuiddijk
17. Rolleplaatsweg
18. Oostdijk / vestiging Willemstad

Landschapsontwikkeling / groenzone

19. Bloemendaalsche Vliet
20. Lapdijk / Gorsdijk

Landschapsontwikkeling - dijkbeplanting

21. Droge Dijk / Tonsedijk
22. Oudemolensedijk / Droge Dijk

Recreatief

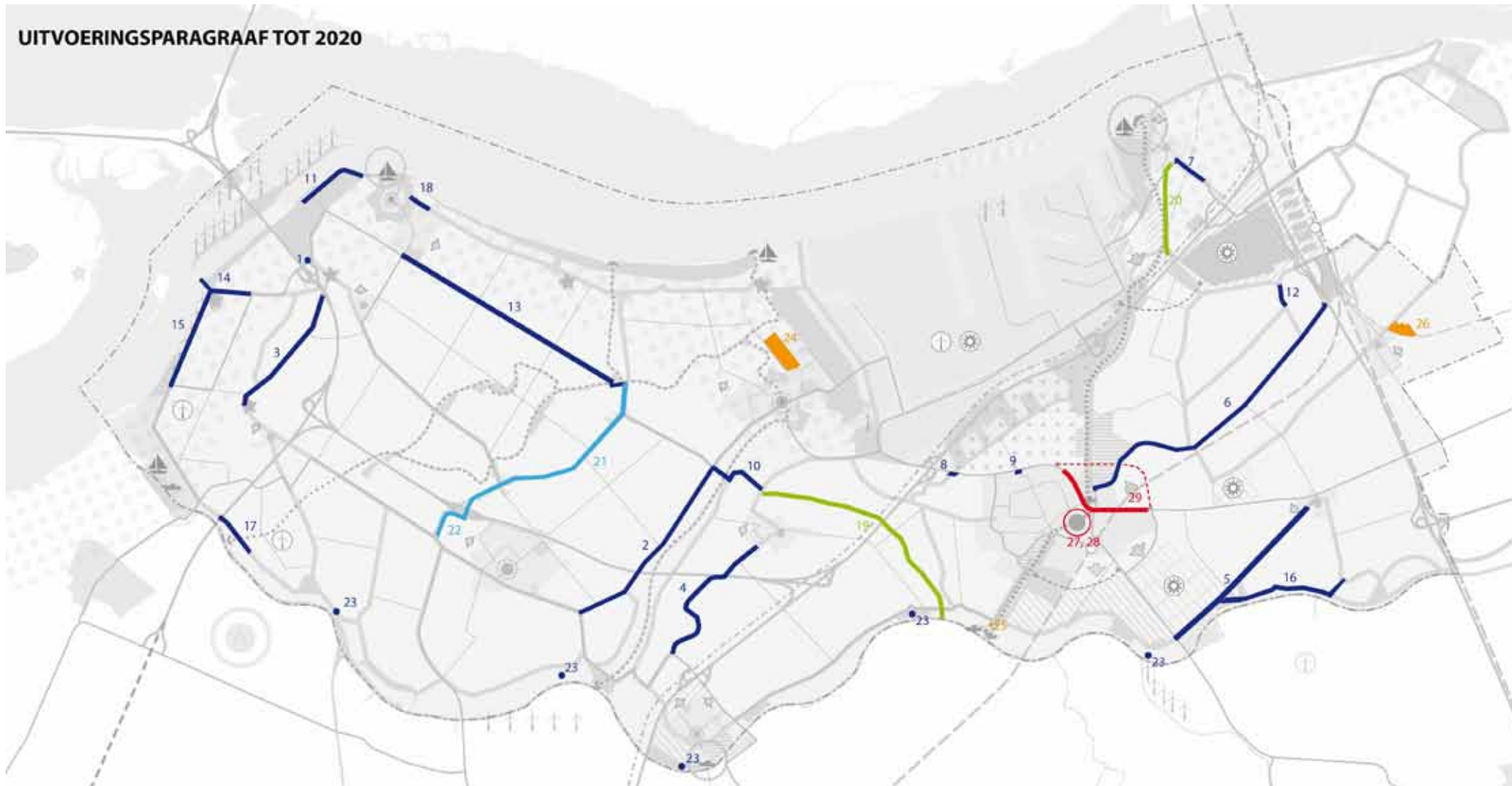
23. Recreatief knooppunt

Moerdijk MeerMogelijk

24. Herstructurering bedrijventerrein Vlietweg/Schansweg
25. Herstructurering locatie Huizersdijk Zuid
26. Herstructurering locatie Bloemendaalse Zeedijk

Voorzieningen bovenwijken karakter

27. Parkeren centrum Zevenbergen
28. Herinrichting Centrum Zevenbergen
29. Infrastructurele maatregelen N285

Ruimtelijke ontwikkeling van 2020 tot 2030

Voorzieningen ten behoeve van waterhuishouding

1. Aanleggen baggerdepot
2. Retentiezone Steenpad
3. Omleggen Roode Vaart

Bovenwijkse onttrekking - fietspaden

4. Koekoekendijk / Koekoeksedijk
5. Fietsbrug Dintelsas

Landschapsontwikkeling / groenzone

6. Helsedijk
7. Watergang De Vleij
8. Slobbegorsedijk
9. Jufvrouwenweg
10. Kwartierze Gorzen
11. Roode Kreek
12. Shiereevliet
13. Zwanegat
14. Binnenvliet
15. Nieuweweg / Arenbergse Singeldijk
16. Lapdijk Zuid

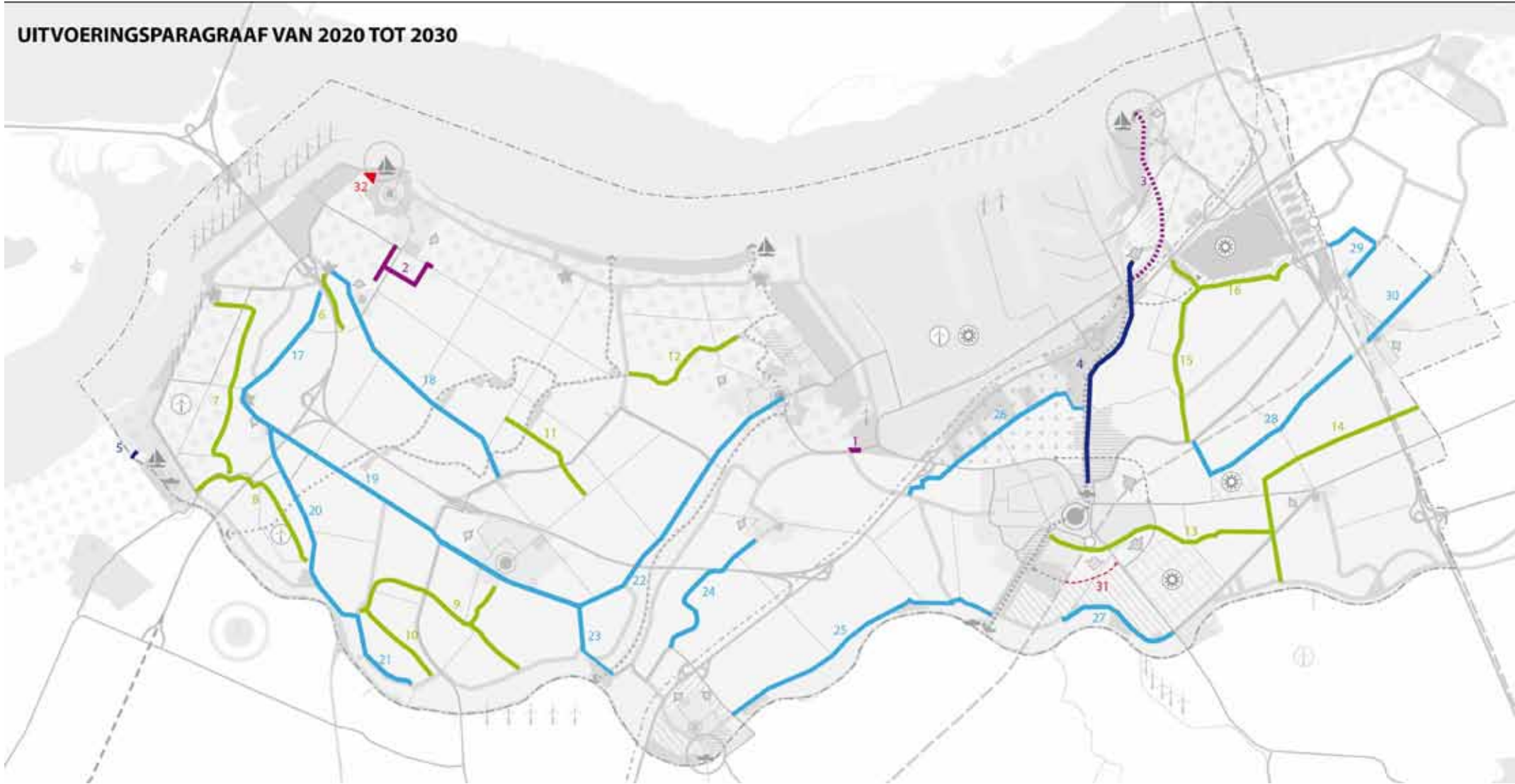
Landschapsontwikkeling - dijkbeplanting

17. Kraaiendijk
18. Stadsdijk / Helsedijk
19. Oude Heijningsedijk / Molenstraat
20. Hoge Heijningsedijk / Slobbegorsedijk
21. Kwartiersedijk
22. Boerendijk / Stoofdijk
23. Blaaksedijk
24. Oudendijk / Kreekdijk
25. Molendijk / Markdijk
26. Dikkendijk
27. Markdijk
28. Hoge Zeedijk / Achterdijk
29. Bredase Dijk / Landekensdijk
30. Molensteen / Bloemendaalse Zeedijk

Voorzieningen bovenwijks karakter

31. Tunnel onder spoor Bosselaar Zuid
32. Evenementen parkeerterrein Willemstad

UITVOERINGS PARAGRAAF VAN 2020 TOT 2030

BIJLAGE 2

uitvoeringsprogramma

UITVOERINGSPROGRAMMA STRUCTUURVISIE

	ZEVENBERGEN			KLUNDERT			WILLEMSTAD			MOERDIJK			STANDDAARBUITEN			FIJNAART			
WONINGBOUW (in woningaantallen)	Kop Roode vaart	2011-2020	70	Oliemolenstraat (Bult van Pars)	2011-2020	45	Havenfront (dienstwoning)	2011-2020	5	Waterfront	2011-2020	175	Vuurvlinder 2e en 3e fase	2011-2020	45	Sportwijk	2011-2020	5	
	Sancta Maria	2011-2020	45	Evenementen terrein (Rodeborg)	2011-2020	100	Achterstraat	2011-2020	15	Herontwikkeling RK-kerk	2011-2020	10	Timberwolfsstraat	2011-2020	15	Greenery (Groenaert)	2011-2020	95	
	Zoetendaal	2011-2020	50	Oosterstraat 4/6 (Nieuwervaert)	2011-2020	10	Landpoortstraat	2011-2020	20	Incidenteel diversen	2011-2020	5	Schoollocatie	2011-2020	15	Voorstraat / Molenstraat	2011-2020	15	
	Herstructurering Huizersdijk	2011-2020	215	Kerkweg 39	2011-2020	15	Kloosterblokje IV	2011-2020	100				Kerk	2011-2020	25	Kreuk e.o.	2011-2020	10	
	Oevers Roode Vaart	2011-2020	40	Moye Keene	2011-2020	25	Incidenteel diversen	2011-2020	5				Incidenteel diversen	2011-2021	5	Incidenteel diversen	2011-2020	10	
	Bosselaar Zuid	2011-2020	575	Centrum ontwikkeling	2011-2020	35													
	Centrum Zevenbergen	2011-2020	150	Prins Willemsstraat	2011-2020	5													
	Aanleunwoningen De Westhoek	2011-2020	10	Incidenteel diversen	2011-2020	10													
	Kompas en omstreken	2011-2020	40																
	Stationsstraat 35 - 39	2011-2020	10																
	Lage Wip-Lange Noordstraat	2011-2020	45																
	Watertoren	2011-2020	5																
	Langenoordstraat 130	2011-2020	5																
Incidenteel diversen	2011-2020	35																	
Afgebrande Hoef			2020-2030	PM	Blauwe Hoef	2020-2030	PM							Fijnaart West			2020-2030	PM	
Totaal aantal woningen				1295	Totaal aantal woningen		245	Totaal aantal woningen		145	Totaal aantal woningen		190	Totaal aantal woningen		105	Totaal aantal woningen		135
BEDRIJVIGHEID EN RECREATIE (in hectare)	Binnenzijde Noordrand	2011-2020	20	Herstructurering bedrijventerrein Vlietweg/Schansweg	2011-2020											Fijnaart West	2011-2020	5	
	Sint Joseph (binnenzijde Oostrand)	2011-2020	10																
	Buitenzijde Noordrand	2020-2030	35																
	Herstructurering Huizersdijk-Zuid bij Zevenbergen	2011-2020																	
Recreatieve ontwikkeling Leisure Park Zvb Noord			2020-2030										Ontwikkeling Waterfront	2011-2020					
Totaal aantal ha. bedrijvigheid				65	Totaal aantal ha. bedrijvigheid			Totaal aantal ha. bedrijvigheid			Totaal aantal ha. bedrijvigheid			Totaal aantal ha. bedrijvigheid			Totaal aantal ha. bedrijvigheid		5
KERN VOORZIENINGEN	Nieuwbouw Regenboogschool	2011-2020											Brede school	2011-2020					
	Nieuwbouw Neerhofschool	2011-2020																	
	Uitbreiding Markland College	2011-2020																	
	Nieuwbouw Sancta Maria	2011-2020		Nieuwbouw Mauritshof	2011-2020		Landpoortstraat	2011-2020								Medisch centrum	2011-2020		
	Nieuwbouw Westhoek	2011-2020																	
Sportpark de Knip			2011-2020													Concentratie buitensport	2011-2020		
Golfbaan			2011-2020																
Revitalisering centrum Zevenbergen (incl. parkeergarage en herinrichting)			2011-2020		Centrumontwikkeling	2011-2020							Centrumontwikkeling	2011-2020		Centrumontwikkeling	2011-2020		
							MFC	2011-2020		MFC	2011-2020								
DUURZAAMHEID																			
INFRA	Aanleg doorgetrokken Zuidrand (Bosselaar Zuid)	2011-2020					Aanleg evenementenparkeerterrein	2020-2030											
	Omliegging N285 Noordrand	2011-2020																	
	Aanleg Zuidrand-Oostrand (incl. spoortunnel)	2020-2030																	
LANDSCHAPPELIJKE ONTWIKKELINGEN																			

NADERE TOELICHTING UITVOERINGSPROGRAMMA

1. Programma is dynamisch en wordt periodiek herzien
2. Programma heeft financiële component (voedingen en onttrekkingen)
3. Woningbouw: er is nog geen rekening gehouden met nieuwe woningbehoefte-onderzoek
4. Woningbouw: programma is opgebouwd uit harde (tot 2020) en zachte plannen (2020-2030), waartussen contingenten kunnen worden uitgewisseld
5. Woningbouw: als projecten niet haalbaar blijken ontstaan ruimte voor nieuwe woningbouwplannen
6. Woningbouw: tekortslagplannen bieden ruimte voor nieuwe woningbouwplannen
7. Harde plannen: plannen gebaseerd op expliciete bestuurlijke besluiten college & gemeenteraad en vastgelegd in bijvoorbeeld startdocumenten en overeenkomsten. Zachte plannen: plannen zonder expliciet bestuurlijke besluitvorming zoals bijvoorbeeld initiatieven, schetsen, etc.
8. De aantallen in deze uitvoeringsparagraaf zijn niet meer dan richtinggevend en afgerond op vijftallen

	HEIJNINGEN			HELWIJK			NOORDHOEK			LANGEWEG			ZEVENBERGSCHEN HOEK			BUITENGEBIED		
WONINGBOUW (in woningaantallen)	Incidenteel diversen	2011-2020	5	Ruigenhil Garage van de Linden Incidenteel diversen	2011-2020 2011-2020 2011-2020	10 15 5	Noordhoeksedijk 12-14 Incidenteel diversen	2011-2020 2011-2020	10 5	Incidenteel diversen	2011-2020	5	Frisostraat; Plein 1940 Sporenbergstraat; voormalige voetbalvelden Drankenhandel (van der made) Incidenteel diversen	2011-2020 2011-2020 2011-2020	10 25 15 5	Incidenteel contingent	2011-2020	20
	Totaal aantal woningen			Totaal aantal woningen		30	Totaal aantal woningen		15	Totaal aantal woningen		5	Totaal aantal woningen		55	Totaal aantal woningen		20
BEDRIJVIGHEID EN RECREATIE (in hectare)													Ontwikkeling Stationsgebied Lage Zwaluwe (regionaal) Herstructurering bedrijventerrein Bloemendaalse Zeedijk	2020 2011-2020	20	Glastuinbouw Spiepolder Stratgische reserve Roode Vaart	2011-2020 2020-2030	
	Totaal aantal ha. bedrijvigheid			Totaal aantal ha. bedrijvigheid			Totaal aantal ha. bedrijvigheid			Totaal aantal ha. bedrijvigheid			Totaal aantal Ha bedrijvigheid		20	Totaal aantal ha. bedrijvigheid		
KERN VOORZIENINGEN				Brede school	2011-2020													
	Realisatie shortgolf	2011-2020																
				MFC	2011-2020					MFC	2011-2020							
DUURZAAMHEID																Windpark Oud Dintel Windpark Sabinapolder Windenergie bedrijventerreinen	2011-2020 2011-2020 2011-2020	
INFRA																Wandel- en fietspadenplan Voorzieningen t.b.v. waterhuishouding	2011-2020 2020-2030	
LANDSCHAPPELIJKE ONTWIKKELINGEN				Retentiezone Steenpad	2011-2020											Landschapsontwikkelingsplan Ontwikkeling landgoederen Omlegging Roode Vaart	2011-2030 2011-2020 2020-2030	

NADERE TOELICHTING UITVOERINGSPROGRAMMA
1. Programma is dynamisch en wordt periodiek herzien
2. Programma heeft financiële component (voedingen en onttrekkingen)
3. Woningbouw: er is nog geen rekening gehouden met nieuwe woningbehoefte-onderzoek
4. Woningbouw: programma is opgebouwd uit harde (tot 2020) en zachte plannen (2020-2030), waartussen contingenten kunnen worden uitgewisseld
5. Woningbouw: als projecten niet haalbaar blijken ontstaat ruimte voor nieuwe woningbouwplannen
6. Woningbouw: toekomstige herstructureringsplannen bieden ruimte voor nieuwe woningbouwplannen
7. Harde plannen: plannen gebaseerd op expliciete bestuurlijke besluiten college & gemeenteraad en vastgelegd in bijvoorbeeld startdocumenten en overeenkomsten. Zachte plannen: plannen zonder expliciet bestuurlijke besluitvorming zoals bijvoorbeeld initiatieven, schetsen, etc.
Zachte plannen: plannen zonder expliciet bestuurlijke besluitvorming zoals bijvoorbeeld initiatieven, schetsen, etc.
8. De aantallen in deze uitvoeringparagraaf zijn niet meer dan richtinggevend en afgerond op 5 talen

TOTALE AANTALLEN	
2240	Aantal woningen
90	Aantal hectare bedrijvigheid

125

20

Aan de Structuurvisie “Moerdijk 2030” hebben, naast de gemeenteraad en het college van Moerdijk, onder meer de volgende personen meegewerkt:

Klankbordgroep

mw. J.M.L. Creemers-van Osta (Dorpsraad Heijningen)
 dhr. R.J.M. Cools (Hart van Moerdijk)
 dhr. G. Tanis (Stadsraad Klundert)
 dhr. A. Nieuwkoop (Stadsraad Vereniging Hart voor Willemstad)
 dhr. K. Nieuwenhuize (Stichting Behoud Buitengebied Moerdijk)
 dhr. J.A. Bienefelt (Stichting Dorpsraad Fijnaart)
 mw. R.L. Steijger-Snijder (Dorpsraad Noordhoek)
 mw. M.L.T. Dubbelman-van Viegen (Stichting Dorpsraad Standdaarbuiten)
 dhr. P.C.B.M. Hermus (Stichting Dorpsraad Zevenbergschen Hoek)
 dhr. F.W.M. Schilder (Stichting Stadsraad Zevenbergen)
 mw. J. Assenberg van Eijdsen (Wijkvereniging Langeweg)
 dhr. H.B. Hieltjes (Waterschap Brabantse Delta)
 dhr. C. Rutten (Kamer van Koophandel)
 dhr. J.H.M. Rentrop (Havenschap Moerdijk)
 dhr. B.I. Awad (Stichting Surplus)
 mw. S.B. Stilling (Thuiszorg West-Brabant)
 dhr. B. Post (Recron)
 dhr. J. van der Stappen (Brabantse Milieufederatie)
 mw. J.M. Driessen (Shell Moerdijk)
 dhr. H.A.W.M. Brons (Stichting Groenhuysen)
 dhr. F.G. Veurink (Provincie Noord-Brabant)
 dhr. J.J.M. van der Aa / dhr. A.J.B.P. Bossers (Zuidelijke Land- en Tuinbouw Organisatie / ZLTO)

Projectteam gemeente Moerdijk

Luc Willems (projectleider structuurvisie)
 Edwin Alderliesten (hoofd team ontwikkeling afdeling RMO)
 André Ringerwöle (manager afdeling RMO)
 Marty Braat (adviseur ruimte)
 Inge Koster (adviseur ruimte)
 Joost Frijters (projectleider)
 Wim de Rijck (projectleider)
 Niels Morsink (planeconoom)
 Eric Vinken (stedenbouwkundige)
 José Hiel (strategisch communicatieadviseur)

Projectteam KuiperCompagnons

Gerwin Gabry (projectleider / planoloog)
 Maarten van Vuurde (landschapsarchitect)
 Martijn Niehof (stedenbouwkundige)
 Bart Verhoeven (planoloog / digitaal tekenaar)
 Dirk van de Rijdt (jurist)

De Structuurvisie “Moerdijk 2030” is op 9 juni 2011 vastgesteld door de gemeenteraad van Moerdijk

Gemeente Moerdijk

**Pastoor van Kessellaan 15
 4761 BJ Zevenbergen**

DEEL B
BOUWSTENEN STRUCTUURVISIE

1. De gemeente bezien in breder verband	5	3. Inventarisatie huidige situatie per thema	47
1.1 Ligging in Nederland en de regio	5	3.1 Bodem	47
1.2 Maatschappelijke trends	5	3.2 Water	49
1.3 Historische ontwikkeling gemeente	9	3.3 Archeologie	51
2. Beleid	13	3.4 Cultuurhistorie	53
2.1 Rijk	13	3.5 Landschap	55
2.2 Provincie Noord-Brabant	15	3.6 Ecologie	57
2.3 Structuurvisie Plus Moerdijk (1999)	19	3.7 Toerisme en recreatie	59
2.4 Gebiedsplannen en -visies	21	3.8 Infrastructuur en mobiliteit	63
2.5 Sectorale plannen en visies	25	3.9 Milieu	65
2.5.1 Water	25	3.10 Duurzaamheid (windenergie)	71
2.5.2 Landschap	26	3.11 Wonen	73
2.5.3 Toerisme en recreatie	27	3.12 Economie	75
2.5.4 Infrastructuur en mobiliteit	29	3.13 Voorzieningen	79
2.5.5 Milieu	31	3.14 Occupatie	81
2.5.6 Duurzaamheid	33		
2.5.7 Wonen	33		
2.5.8 Economie	37		
2.5.9 Maatschappij en voorzieningen	40		
2.6 De Strategische Visie Moerdijk 2030 (2009)	44		

De gemeente bezien in breder verband

1.1 Ligging in Nederland en de regio

De gemeente Moerdijk ligt in Zuidwest-Nederland, in het noordwestelijk deel van Noord-Brabant. Het is in oppervlakte de grootste gemeente van de provincie. Moerdijk ligt op het kruispunt van de Zuid-Hollandse Delta en Brabant, maar ook van de zuidvleugel van de Randstad en de Drechtsteden. Moerdijk is goed ontsloten door de rijkswegen A16, A17, A29, A59 en de spoorlijnen Rotterdam-Breda en Rotterdam-Roosendaal/Vlissingen. Hierdoor heeft de gemeente een gunstige positie als woongemeente voor mensen die in de (zuidelijke) Randstad of de Brabantse Stedenband werken. De gemeente is bovendien gelegen op de as Rotterdam-Breda/Vlissingen/Antwerpen, maar ook aan het Hollandsch Diep dat een verbinding heeft met de Noordzee en de grote rivieren. Hierdoor is Moerdijk tegelijkertijd zeer gunstig gelegen als vestigingsplek voor diverse soorten bedrijven. De gemeente Moerdijk is vooral bekend door het gelijknamige bovenregionale bedrijventerrein: Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk (ook wel bekend als Havenschap Moerdijk).

Als het gaat om (groot)stedelijke voorzieningen ligt de gemeente vooral in de invloedssfeer van Breda, dat aan de zuidoostzijde aan de gemeente grenst. De afstand tussen het centrum van Moerdijs grootste kern (Zevenbergen) en het centrum van de stad Breda bedraagt hemelsbreed minder dan 14 kilometer.

Behalve door het Hollandsch Diep (noordzijde) wordt de gemeente ook aan de westzijde (Volkerak) en de zuidzijde (Mark/Dintel) begrensd door water. Het landschap van Moerdijk vertoont meer overeenkomsten met het zeeleilandschap van de Zuid-Hollandse Delta met zijn opeenvolgende inpolderingen en dijken dan met het Noord-Brabantse zandlandschap. Moerdijk is qua oppervlakte de grootste gemeente van Noord-Brabant.

1.2 Maatschappelijke trends

Inleiding

Voor het ontwikkelen van een visie moet niet alleen naar de gemeente zelf gekeken worden. De ontwikkelingen in Moerdijk moeten tegen de achtergrond van de maatschappelijke tendensen in Nederland worden gezien.

Individualisering en gemeenschapszin

De laatste jaren heeft, mede door economische en technologische ontwikkelingen (zoals internet), een individualisering van de samenleving plaatsgehad. Volgzaamheid en traditie hebben plaatsgemaakt voor zelfontplooiing en emancipatie. Mensen stellen steeds meer specifieke eisen aan hun woning en woonomgeving. De verschillende wensen lopen nog wel eens uiteen. Tegelijkertijd is er de hang naar meer gemeenschapszin. Keuzevrijheid vormt daarbij echter een belangrijk aspect. Mensen dragen bij aan de gemeenschap wanneer het hen het beste uitkomt.

Vergrijzing, ontgroening en verdunning

Door de vergrijzing ontstaat meer vraag naar seniorenwoningen en woon-zorgcomplexen. Ook komen er steeds meer geëmancipeerde ouderen voor wie de woning, naarmate de gebreken komen, als zorgplek steeds belangrijk wordt. Ouderen worden koopkrachtiger, kritischer en wereldser. Ouderen hebben een grotere behoefte aan voorzieningen, zowel in de woning als in de woonomgeving.

Naast vergrijzing speelt ontgroening ook een rol. Voor het bereiken van een middelbare school zijn jongeren vaak al aangewezen op grotere kernen. In de gemeente is voortgezet onderwijs alleen gevestigd in Zevenbergen (Markland College). Wanneer jongeren gaan studeren trekken zij naar de steden. Ook na hun studie blijven jongeren wegens hun behoefte aan stedelijke voorzieningen vaak in stedelijk gebied wonen.

Daarnaast is (als gevolg van vergrijzing en veranderde huishoudingsamenstelling) sprake van woonverdunning. Dit betekent dat per woning gemiddeld minder mensen wonen. Deze trend is al langer aan de gang, maar verwacht wordt dat het zich in de toekomst in verhevigde mate voortzet. Het gevolg hiervan is dat zelfs bij een gelijkblijvend inwonertal, toch extra woningen gebouwd moeten worden.

Krimp

De daling van de bevolking is gaande in de periferie van Nederland: Noordoost-Groningen, de Achterhoek, Limburg en

Zeeland. Verwacht wordt dat deze daling in steeds meer delen van Nederland zal optreden. Krimp kan behalve voor de woningbehoefte gevolgen hebben voor zaken als het voorzieningenniveau, gemeentelijke financiën en economische ontwikkeling. In delen van Brabant is de komende 20 tot 25 jaar ook een bevolkingsdaling te verwachten. De prognoses van het CBS en het Planbureau voor de Leefomgeving voorspellen een daling van de bevolking.

Mobiliteit en digitalisering

De mobiliteit neemt nog steeds fors toe. Mensen verplaatsen zich over steeds grotere afstanden. Met andere woorden: in de woonplaats hoeft niet ook gewerkt, gewinkeld of gerecreëerd te worden. Hiermee is het voorzieningen- en woonvraagstuk sterker een regionaal vraagstuk geworden. Daarentegen zal door de vergrijzing de minder mobiele doelgroep groter worden. Deze mensen zijn afhankelijk van de voorzieningen in de omgeving of van zorg aan huis (zogeheten extramuralisering). Een trend die haaks staat op de toename van de mobiliteit is de toepassing van internet en e-mail, waardoor personeel en zelfstandigen vanuit huis kunnen werken en niet (of minder) de weg of het spoor op hoeven.

Op de lange termijn is van belang dat de auto's stiller en schoner worden. Dit betekent dat in de toekomst dichterbij (snel)wegen gebouwd kan worden.

Woon-werkrelatie(s)

Mensen wonen zoals gezegd niet meer altijd dichtbij het werk. Vooral hoger opgeleide werknemers zijn bereid te reizen en kiezen hun woning vooral uit op woonkwaliteit en minder op de nabijheid van het werk. Uit onderzoek blijkt dat veel mensen bereid zijn anderhalf uur reistijd voor lief te nemen. Gezien de gunstige ligging van Moerdijk kan zo een groot gebied bereikt worden.

Anderzijds werken bijvoorbeeld zelfstandigen zonder personeel steeds vaker in kantoren in de vorm van woon-werkunits. De verwachting is dat ook andere werknemers flexibeler (andere tijden) en vaker thuis gaan werken.

Schaalvergroting

Mobiliteit zorgt samen met schaalvergroting in de winkel en supermarkt-branches voor het wegtrekken van kleinere buurtwinkels met een beperkter assortiment. Door de toenemende mobiliteit gaan mensen sneller naar een plek waar het voorzieningenaanbod groot is (multipurpose shopping trips). De consument wil een breed aanbod van producten, zodat ineens voorzien kan worden in alle behoeften. Vooral de schaalvergroting in de supermarktbranche en de stijgende internetverkoop geven voor de lokale bakker, groenteboer en slager zwaardere concurrentie. Mensen gaan sneller naar een supermarkt waar alles onder één dak te verkrijgen is of bestellen vanuit huis.

In de landbouw treedt ook schaalvergroting op. Het gevolg is dat veel agrarische bedrijfsgebouwen leeg komen te staan of een andere functie krijgen. Daarbij kan het gaan om een (niet-agrarische) bedrijfsfunctie, een woonfunctie, een recreatieve functie, een zorgfunctie of een combinatie van deze functies.

Klimaatverandering

Klimaatverandering staat (weer) volop in de belangstelling als gevolg van de waargenomen opwarming van de aarde. De gevolgen ervan zijn voelbaar: temperaturen gaan omhoog, regenbuien worden intensiever en de zeespiegel stijgt. Om een verdere klimaatverandering tegen te gaan en op te vangen, worden zoveel mogelijk duurzaamheidsmaatregelen ingevoerd op allerlei gebieden. Zo wordt bij bouwplannen vereist dat er voldoende waterberging is en wordt een toename van mobiliteit zo veel mogelijk voorkomen. Daarnaast wordt sinds kort op een aantal plekken in Nederland het cradle-to-cradleprincipe toegepast. Dit gaat uit van zoveel mogelijk hergebruik van grondstoffen. Cradle to cradle heeft echter meer te bieden dan alleen materiaalkringlopen. Er zijn vijf leidende beginselen van eco-effectiviteit:

1. maak je bedoeling duidelijk;
2. streef naar herstel;
3. wees bereid verder in innoveren;
4. creëer ruimte voor veranderingsprocessen;
5. intergenerationele verantwoordelijkheid.

Recreatie en sport

Het buitengebied van Moerdijk en vooral het oude vestingstadje Willemstad en het weidse Hollandsch Diep (watersport) is in trek bij recreanten en toeristen. Mensen willen zich in hun vrije tijd onttrekken aan de hectiek van de stad. Het platteland, de natuurlijke omgeving, de rust en de ruimte bieden een omgeving om te ontspannen. Naast rust en ruimte is in het landelijk gebied plaats voor dagrecreatie en verblijfsrecreatie. De kwaliteiten van Moerdijk met een groot buitengebied en de ligging aan het water kunnen daarin een bijdrage leveren.

De laatste jaren heeft er een verschuiving plaats van team- en duosporten naar solosporten, zoals golf. Verder is relevant dat meerdere sporten steeds meer gebruik maken van kunstgras, vaak op één veld. Dit heeft gevolgen voor het (geringere) ruimtebeslag van sporten.

Tenslotte groeit de vraag naar (trendy) kwaliteitshoreca.

Mondialisering (behoefte aan geborgenheid, verbinding met wortels)

Mensen vliegen tegenwoordig de hele wereld over, er zijn in Nederland steeds meer arbeids- en kennismigranten, er treedt wereldwijd vermenging van culturen op en tegelijkertijd hebben mensen behoefte zich te verbinden met de eigen wortels en cultuur. Het platteland, de rust en ruimte, de cultuur, de streektaal en de gewoontes hebben hierin wat te bieden.

Vergroting van de biodiversiteit

Er wordt veel geïnvesteerd in ontwikkeling en herstel van biodiversiteit door middel van allerlei groene plannen in de vorm van de ecologische hoofdstructuur (hierna: EHS). Tevens wordt geïnvesteerd in duurzaamheid, onder meer om de biodiversiteit ook op de langere termijn te kunnen behouden.

Conclusie

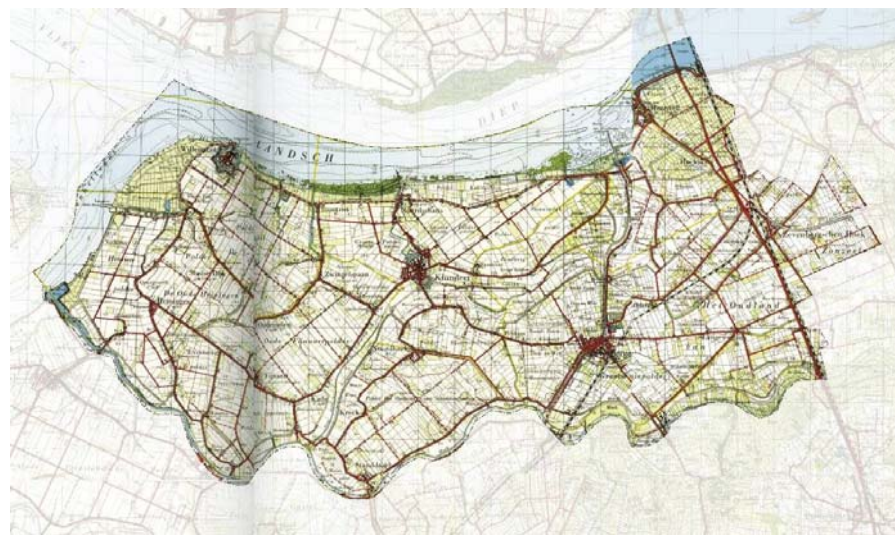
Voor de trends vergrijzing, ontgroening en verdunning hebben grote invloed op de woningbouwopgave maar ook andere aspecten van de maatschappij hebben hier invloed op, zoals voorzieningen. Trends als mobiliteit en digitalisering werken door in de woon-werkrelaties. Schaalvergroting drukt zijn stempel op de winkelbranche en de landbouw. Klimaatverandering kan in beginsel overal in doorwerken. Duurzaamheid en cradle to cradle bieden echter ook economische kansen. Ook de recreatie biedt in algemene zin mogelijkheden de lokale economie (zoals de agrarische sector) te versterken.

1.3 Historische ontwikkeling gemeente

Vóór 1421, toen de St. Elisabethsvloed het noordwestelijk deel van Brabant en het zuidelijk deel van Holland overstroomde en vele eeuwen alle bewoning onmogelijk maakte, behoorde het gebied dat nu de gemeente Moerdijk vormt tot het graafschap Strijen. Hoe ver de overstroming in Brabant na 1421 het land bedekte, is nog altijd zichtbaar in het landschap: de scheiding tussen klei- en zandgrond loopt ongeveer van Geertruidenberg

1850

1965

1905

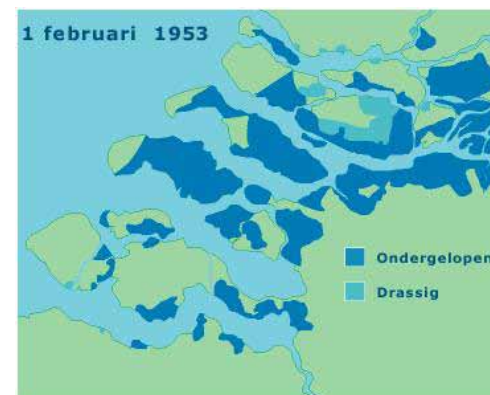
2004

Moerdijk in 1633

over Wagenberg en Zevenbergen, ten noorden van Oudenbosch, Gastel en Steenberg. De huidige gemeente Moerdijk valt vrijwel volledig binnen het kleilandschap dat ook de Zeeuwse en Zuid-Hollandse delen van de delta kenmerkt. Na de St. Elisabethsvloed is al snel weer begonnen met inpoldering. In Klundert werd de dijk langs het Hollandsch Diep in 1558 gelegd.

De naam Moerdijk is typisch voor de ligging: een ‘moer aan de dijk’. Moer is moeras, slijkerige grond, waarin veel veen voorkomt. In Zeeland en Noordwest-Brabant werden ook vóór 1421 grote delen van de bodem bij vloed overstroomd door zeewater, dus tweemaal per dag. Die grond bevatte daardoor veel zout. Er werd dan ook zout en turf uit de bodem gehaald en dikwijls werd een dijkje gelegd, om gemakkelijker en veiliger het werk te kunnen doen. Dat was dan een moerdijk.

Overstroomde gebieden op 1 februari 1953

Het brede water van het Hollandsch Diep vormde voor het verkeer tussen Holland en Brabant een grote barrière. Een veerboot zorgde voor de verbinding. De pont voer van Strijensas aan de noordzijde van het water naar een aanlegplaats met een posthuis aan de Brabantse zijde, waar zich vervolgens een gehucht ontwikkelde, dat Moerdijk zou gaan heten. Door de eeuwen heen lag (de kern) Moerdijk erg strategisch. Het veer vormde een belangrijke schakel in verbindingen tussen Rotterdam/Amsterdam en Breda/Antwerpen/Parijs. In 1879 werd de spoorbrug aangelegd over het Hollandsch Diep en op 12 december 1936 werd de verkeersbrug geopend. De strategisch ligging bleek in de Tweede Wereldoorlog een keerzijde te hebben. De Duitsers lieten op 10 mei 1940 hun parachutisten landen bij de bruggen en bij de kern Moerdijk. Later in de oorlog werd de plaats zwaar beschadigd en deels vernield.

Al vrij snel na de oorlog kreeg het gebied dat nu de gemeente Moerdijk vormt met meer tegenspoed te maken. Het werd zwaar getroffen door de Watersnoodramp die in 1953 uitbrak. Grote delen van de huidige gemeente kwamen onder water te staan.

De gemeente Moerdijk, met momenteel bijna 37.000 inwoners, is in haar huidige vorm op 1 januari 1997 ontstaan door een fusie tussen vijf gemeenten:

- Zevenbergen;
- Klundert;
- Standdaarbuiten;
- Willemstad;
- Fijnaart en Heijningen.

Zevenbergen, Klundert, Fijnaart, Willemstad en Standdaarbuiten zijn tevens de vijf grootste kernen van de gemeente. Daarnaast zijn er nog zes kleinere kernen:

- Heijningen;
- Moerdijk (de plaats);
- Zevenbergschen Hoek;
- Langeweg;
- Noordhoek;
- Helwijk.

Tenslotte liggen er nog enkele buurtschappen in de gemeente.

De nieuwe gemeente heeft, in overleg met de heemkundige kringen, verschillende redenen gehad om te kiezen voor de naam Moerdijk:

- in alle vijf de oorspronkelijke gemeenten is in het verleden aan ‘moerdyken’ (zoutwinning) en ‘moernering’ gedaan;
- de verbinding noord-zuid via de gelijknamige Moerdijkbruggen;
- op radio en televisie wordt vaak gesproken van ‘boven de Moerdijk’ of ‘onder de Moerdijk’.
- het politieteam werd al Moerdijk genoemd;
- het gelijknamige Havenschap Moerdijk en daarmee direct een nationale en internationale bekendheid van de gemeente Moerdijk.

Beleid

2.1 Rijk

Nota Ruimte

De Nota Ruimte, de Planologische Kernbeslissing (PKB) Nationaal Ruimtelijk Beleid uit 2006, heeft met de inwerkingtreding van de Wro en op basis van het overgangsrecht de status van structuurvisie gekregen en vormt samen met de (ontwerp) Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) Ruimte, zie ook hierna, het nationale ruimtelijke beleid voor de periode 2004 tot 2020 met een doorkijk naar 2030. De nota bevat geen concrete beleidsbeslissingen maar stelt een aantal beleidsdoelen als leidraad voor de ontwikkelingen in de komende periode. Hoofddoel is ruimte te scheppen voor de verschillende ruimte vragende functies. Specifiek richt het rijksbeleid zich op:

- versterking van de internationale concurrentiepositie van Nederland, vooral door voldoende ruimte te reserveren voor de ontwikkeling van bedrijven in (groot)stedelijk gebied;
- krachtige steden en een vitaal platteland; investeren in leefbaarheid en veiligheid;
- borging en ontwikkeling van belangrijke (inter)nationale ruimtelijke (natuur-, landschappelijke en cultuurhistorische) waarden;
- borging van de veiligheid; aandacht voor de waterproblematiek en externe veiligheidsaspecten.

Het Rijk geeft prioriteit aan de ontwikkeling en herstructurering van bedrijventerreinen met een bovenregionale betekenis, waaronder

de ontwikkeling van de Moerdijkse Hoek. Om in de behoefte aan bedrijventerreinen te kunnen voorzien, is de aanleg van bedrijventerreinen in de Moerdijkse Hoek noodzakelijk. Het Rijk acht de aanleg van een bedrijventerrein in de Moerdijkse Hoek (600 hectare) van nationaal belang voor een duurzame economische groei.

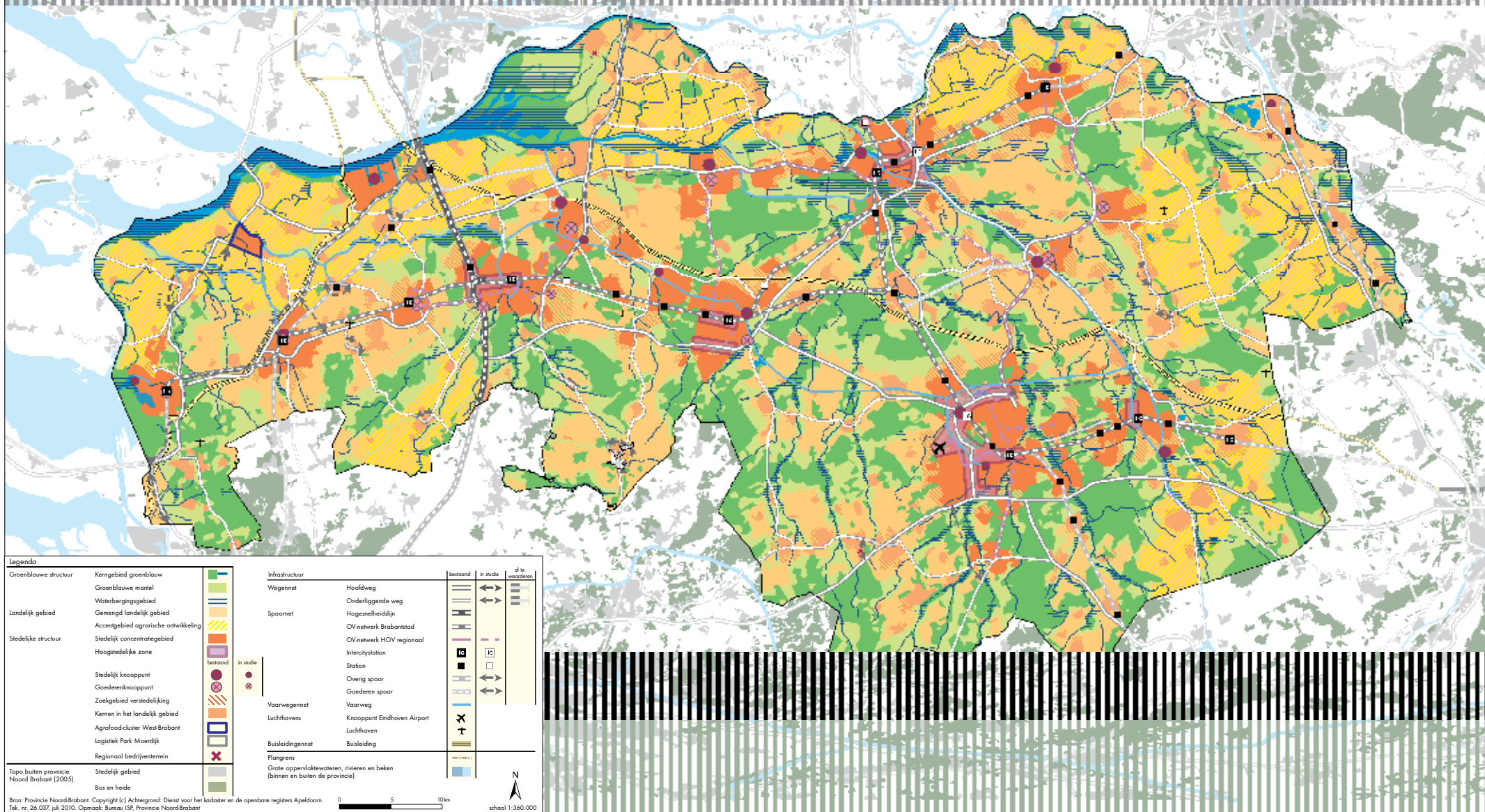
Bij de verdere planontwikkeling van en besluitvorming over het bedrijventerrein op de locatie Moerdijkse Hoek dient rekening te worden gehouden met de aansluiting op en capaciteit van de bestaande hoofdinfrastructuur dan wel de regionale infrastructuur. Indien maatregelen aan de hoofdinfrastructuur als gevolg van deze ruimtelijke ontwikkeling noodzakelijk blijken te zijn, dan dienen deze op hun (financiële) haalbaarheid te worden getoetst. De aan de ontsluiting van dit terrein verbonden investeringen dienen in eerste instantie uit de planopbrengsten te worden gedekt. Verder moet Moerdijk goed bereikbaar zijn voor het vervoer van gevaarlijke stoffen.

Bovendien heeft het Rijk de Moerdijkse Hoek als landbouwontwikkelingsgebied aangewezen. In dit gebied is ruimte voor nieuwvestiging en uitbreiding. De ontwikkeling van regionale glastuinbouwgebieden moet worden gekoppeld aan een regionale herstructureringsopgave. In het ruimtelijk beleid is bijzondere aandacht voor de herstructurering van bestaande verouderde glastuinbouwgebieden. Om deze herstructurering mogelijk te maken is onder meer verplaatsing van bedrijven nodig vanuit de bestaande gebieden.

Structurenkaart

Structuurvisie ruimtelijke ordening

Provincie Noord-Brabant

2.2 Provincie Noord-Brabant

Structuurvisie Ruimtelijke Ordening (Provincie Noord-Brabant 2010)

Algemeen

Op 1 januari 2011 is de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening Noord-Brabant in werking getreden. Provinciale Staten hebben deze op 1 oktober 2010 vastgesteld. De Provinciale Structuurvisie Noord-Brabant geeft de hoofdlijnen weer van het provinciaal ruimtelijk beleid tot 2025, met een doorkijk naar 2040. De komende decennia staat de Provincie Noord-Brabant voor een aantal grote ruimtelijke vraagstukken. De belangrijkste opgave voor Noord-Brabant is om stad en land in samenhang te ontwikkelen. De ruimtelijke belangen en keuzes van de Provincie zijn verdeeld in vier ruimtelijke structuren; samen vormen zij de provinciale ruimtelijke structuur:

- groenblauwe structuur;
- agrarische structuur;
- stedelijke structuur;
- infrastructuur.

De groenblauwe structuur is nodig voor goed waterbeheer en biedt mogelijkheden om in te spelen op de effecten van klimaatverandering. De agrarische structuur bestaat uit twee perspectieven: ten eerste het behouden van agrarische productieruimte in de delen van het buitengebied waar de landbouw leidend is voor nieuwe ontwikkelingen en ten tweede voor gebieden met een breed georiënteerde, gemengde plattelandseconomie. De stedelijke structuur geeft aan dat de verstedelijking wordt ge-

concentreerd op goed ontsloten plekken en het overig stedelijk gebied wordt ontzien van verdere verstedelijking. Tot slot kiest de Provincie voor de infrastructuur voor een goede bereikbaarheid van de grote steden en de economische kennisclusters van Noord-Brabant. Voor het personenvervoer zijn het hoofdwegenet en het OV-netwerk BrabantStad de dragers.

Moerdijk

Karakteristiek voor het zeekleigebied van West-Brabant, waar de gemeente Moerdijk in is gelegen, zijn het grootschalige en open landschap en de cultuurhistorisch waardevolle waterlinies. Het gebied ligt tussen de havens van Rotterdam en Antwerpen. Daardoor is er een sterke economische druk. Het gebied is aantrekkelijk voor bedrijvigheid die van deze havens afhankelijk is, zoals (agro)logistiek, maakindustrie en grootschalige glastuinbouw. In het gebied liggen kansen voor windenergie en de combinatie van duurzame energie met glastuinbouw.

Het grootschalige en open landschap maken het gebied echter ook kwetsbaar voor deze ontwikkelingen. De herkenbaarheid en de kwaliteit van de polderstructuur staat onder druk door grootschalige en hoogdynamische ontwikkelingen, zoals het AFC, LPM en de HSL/A16. Het AFC houdt de ontwikkeling in van een projectvestigingsgebied glastuinbouw in combinatie met een specifiek agro- en food-gelieerd bedrijventerrein, gelegen in de Oud Prinslandsepolder/Willemspolder bij Dinteloord (gemeente Steenbergen), ten zuidwesten van de gemeente Moerdijk. Het LPM is een te ontwikkelen en realiseren bovenregio-

naal bedrijventerrein van ongeveer 150 hectare in de zuidelijke oksel van de A16 en A17 (in de gemeente Moerdijk), waar de Provincie zorgt voor ruimte voor de opvang van grootschalige logistieke bedrijven. Op dit terrein wordt ruimte geboden aan bedrijven met specifieke logistieke vestigingseisen (bedrijven groter dan 5 hectare en bedrijven waarvoor een ligging nabij diep vaarwater nodig is).

Het merendeel van de ruimtebehoefte aan bedrijfskavels in Noord-Brabant wordt opgevangen in het stedelijk concentratiegebied, dat deels is gelegen binnen de gemeente Moerdijk en waarvan het bovenregionale bedrijventerrein Moerdijk deel uitmaakt, en op het toekomstige LPM. Het stedelijk concentratiegebied biedt ruimte voor de groei van de eigen bedrijvigheid, voor de vestiging van bedrijven van buiten Noord-Brabant en voor bedrijven die wegens hun aard, schaal of functie niet (langer) passen in het overig stedelijk gebied. De Provincie stimuleert intensivering, heruitgifte en herontwikkeling van het bestaande bovenregionale bedrijventerrein Moerdijk ten behoeve van zware en grootschalige bedrijven. Op Moerdijk wordt ruimte geboden aan bedrijven die - gelet op hun omvang, milieuhinder of hun behoefte aan diep vaarwater - bijzondere vestigingseisen stellen waaraan in het stedelijk concentratiegebied elders en op de regionale bedrijventerreinen niet tegemoet kan worden gekomen.

In het zoekleigebied van West-Brabant ligt ook de nieuwe provinciale gebiedsontwikkeling 'Waterpo(o)rt West-Brabant'; deze valt voor een groot deel in de gemeente Moerdijk. Door

klimaatverandering nemen de pieken in neerslag toe. Doordat tegelijkertijd de zeespiegel stijgt, wordt het steeds lastiger om overtollig water in de beken en kreken af te voeren. Daarmee stijgt het risico op wateroverlast. Om de waterkwaliteit in de Rijn-Scheldedelta te verbeteren wil het Rijk de Rijn-Scheldedelta verzilten. Gevolg is dat er onvoldoende zoet water beschikbaar is voor de landbouw in West-Brabant. Verbetering van de waterkwaliteit in de Rijn-Scheldedelta biedt echter ook kansen voor recreatie. De opgave voor Gebiedsontwikkeling Waterpo(o)rt West-Brabant is om de ruimtevraag voor (agro)logistiek, maakindustrie en grootschalige glastuinbouw, de opgaven voor waterveiligheid en waterkwaliteit voor de landbouw, en de kansen voor duurzame energie en recreatie met elkaar te verbinden en de openheid en cultuurhistorische waarden van het landschap te versterken. De Provincies Zeeland en Zuid-Holland zijn ook bij dit project betrokken.

Verordening ruimte Noord-Brabant (2011)

Inleiding

De Verordening ruimte vormt het toetsingskader op basis van de provinciale Structuurvisie en geeft regels waaraan gemeenten zich moeten houden bij het opstellen van hun ruimtelijke plannen. De Verordening ruimte draagt bij aan het realiseren van de provinciaal ruimtelijke belangen en doelen ten aanzien van de stedelijke ontwikkeling, de EHS, de waterberging, de intensieve veehouderij, de glastuinbouw, de ruimte-voor-ruimte-regeling en de regionale planningsoverleggen.

Verstedelijking

Het uitgangspunt is dat het leeuwendeel van de woningbouw, de bedrijventerreinen, voorzieningen en bijbehorende infrastructuur moet plaatshebben in de stedelijke regio's. Binnen de gemeente Moerdijk vallen het Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk en de locatie van het te ontwikkelen LPM in de oksel van de A16 en de A17 binnen de stedelijke regio.

De overige delen van de gemeente vallen binnen de landelijke regio. Voor landelijke regio's geldt in het algemeen de regel dat zoveel woningen gebouwd mogen worden als nodig is voor de natuurlijke bevolkingsgroei, dat wil zeggen de groei die optreedt als het saldo van alle verhuisbewegingen op nul wordt gesteld ('migratiesaldo nul'). Landelijke regio's bieden plaats aan kleinschalige en middelgrote bedrijvigheid. Bij doorgroei tot een groot bedrijf horen deze bedrijven thuis in een stedelijke regio. Grote bedrijven in (delen van) landelijke regio's die op enige afstand zijn gelegen van de stedelijke regio's kunnen ook terecht op een regionaal bedrijventerrein.

In de landelijke regio's staat het voorkomen van verdere aantasting van het buitengebied centraal. Dit betekent dat het accent op inbreiden, herstructureren en intensief en meervoudig ruimtegebruik ligt.

Alle woonkernen binnen de gemeente en het Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk zijn aangewezen als bestaand stedelijk gebied. Hierbinnen is de gemeente in het algemeen vrij - binnen

de grenzen van wetgeving - om te voorzien in stedelijke ontwikkeling. Als toch nieuw ruimtebeslag nodig is, kan dit alleen daar waar er gelet op de ruimtelijke kwaliteiten verantwoorde uitbreidingsmogelijkheden liggen binnen de in de Verordening ruimte aangewezen zoekgebieden voor verstedelijking. Binnen Moerdijk zijn deze zoekgebieden vooral gelegen rondom Zevenbergen en in de oksel van de A16 / A17 (ontwikkeling LPM). Verder is onder andere het gebied Nieuwe Molen bij afslag Fijnaart aangewezen als zoekgebied.

Onder specifieke voorwaarden is stedelijke ontwikkeling ook mogelijk in gebieden met bijzondere landschappelijke kwaliteiten, de zogenaamde 'gebieden integratie stad-land'. In deze gebieden kan stedelijke ontwikkeling plaatshebben in samenhang met groene landschapontwikkelingen. Dit is alleen mogelijk in een gebied tussen Langeweg en Zevenbergen.

EHS

Het Hollandsch Diep en het Volkerak zijn geheel aangewezen als EHS. Kenmerkende elementen van de EHS zijn verder de bossen en Sint Antoniegorzen bij Willemstad, de Appelzak en de groenstrook tussen Moerdijk en respectievelijk Klundert en Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk. Tevens is een aantal zoekgebieden naar ecologische verbindingzones aanwezig, waaronder de Mark op de zuidelijke gemeentegrens.

Intensieve veehouderij

Het grootste deel van de gemeente Moerdijk is onderdeel van het provinciaal 'verweavingsgebied', een klein deel is 'exten-

siveringsgebied'. In de verwevingsgebieden wordt ingezet op een menging van functies; nieuwvestiging van intensieve veehouderij is hier niet mogelijk, hervestiging en uitbreiding zijn wel mogelijk mits op een duurzame locatie (die aan strenge voorwaarden moet voldoen). Een duurzame locatie is een bestaand bouwblok met een zodanige ligging dat het zowel vanuit milieuoogpunt als vanuit ruimtelijk oogpunt verantwoord is om dit ter plaatse door te laten groeien. In de extensiveringsgebieden ligt het primaat bij wonen of natuur en zijn hervestiging en uitbreiding van intensieve veehouderij niet mogelijk, evenmin als nieuwvestiging.

Glastuinbouw

Ten oosten en zuidoosten van Zevenbergen zijn twee gebieden aangewezen als mogelijk doorgroeigebied voor glastuinbouw. Hier zijn al concentraties van glastuinbouw aanwezig. De bestaande bedrijven mogen hier hun bedrijfsactiviteiten voortzetten en onder voorwaarden uitbreiden. De voorwaarden voor uitbreiding houden in dat (1) rekening wordt gehouden met de ter plaatse van de voorgenomen uitbreiding aanwezige waarden en belangen van natuurlijke, landschappelijke, cultuurhistorische, water- en bodemhuishoudkundige, milieuhygiënische en recreatieve aard en dat (2) het bedrijf voordelen op het gebied van duurzaamheid en synergie behaalt. Nieuwvestiging van en omschakeling naar een glastuinbouwbedrijf zijn niet toegestaan. In het geval dat het ruimtelijk gezien wenselijk is een glastuinbouwbedrijf te saneren is bij wijze van ontheffing in een mogelijk doorgroeigebied toch nieuwvestiging mogelijk.

Verhouding Structuurvisie Noord-Brabant met Verordening ruimte Noord-Brabant

De Verordening ruimte is één van de uitvoeringsinstrumenten voor de Provincie om haar doelen te realiseren. In de Verordening vertaalt de Provincie de kaderstellende elementen uit het provinciaal beleid in regels die van toepassing zijn op (gemeentelijke) bestemmingsplannen. Van een aantal onderwerpen verplicht het Rijk de Provincie ze uit te werken in de provinciale Verordening. Dit is in de ontwerp AMvB (Algemene Maatregel van Bestuur) Ruimte opgenomen.

De Provincie heeft een aantal onderwerpen die niet ter discussie staan in de Verordening ruimte uitgewerkt: de EHS, de regionale waterbergingsgebieden, de landbouwontwikkelingsgebieden en de glastuinbouwconcentratiegebieden. Vanuit de vier structuren en de ontwerp AMvB Ruimte is er aanleiding om nog enkele gebieden in de Verordening op te nemen. Dit zijn de nationale landschappen, de groenblauwe mantel en de zoekruimte primair agrarisch gebied.

Uit de keuzes die de ontwerp Structuurvisie maakt, is nog een aantal nieuwe onderwerpen geselecteerd waarvoor de Provincie het instrument Verordening wil inzetten. Deze zijn inmiddels opgenomen in de Verordening.

Ontheffing ten behoeve van nieuwvestiging is ook mogelijk in geval vanerschikking van bouwblokken binnen een mogelijk doorgroeigebied.

Cultuurhistorie

Het buitengebied rondom Willemstad is aangewezen als cultuurhistorisch waardevol gebied. De aanwezige waarden zijn beschermd. In het zuiden van de gemeente langs de Mark is een gebied aangewezen met aardkundige waarden die beschermd dienen te worden. In het buitengebied liggen verder nog drie landgoederen van cultuurhistorisch belang.

Windenergie

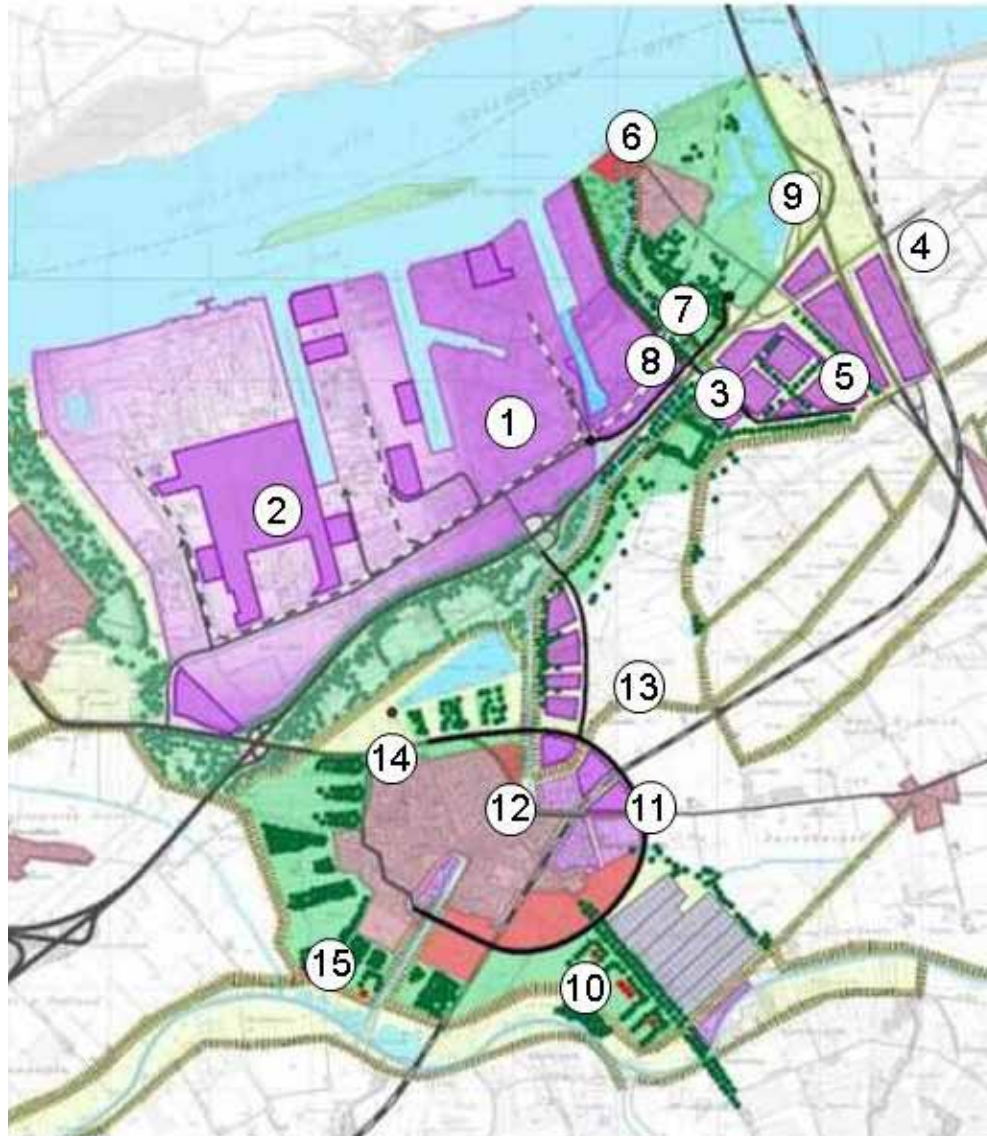
Bijna de hele gemeente valt binnen het provinciaal zoekgebied voor windturbines. Een kleine strook in het zuidoosten van de gemeente vormt hierop een uitzondering. Hierbinnen moet in de gewenste behoefte aan duurzame energie worden voorzien. In het buitengebied van het Brabantse zeekleigebied liggen kansen voor windenergie. Clusters van minimaal acht windturbines zijn hier inpasbaar.

2.3 Structuurvisie Plus Moerdijk (1999)

De Structuurvisie Plus is de voorloper van de voorliggende Structuurvisie “Moerdijk 2030”. De visie is als planvorm erop gericht de ruimtelijke kwaliteit in bredere zin te bevorderen en op communicatieve wijze ruimtelijke kwaliteit in gemeentelijk en provinciaal beleid te vertalen. Hiermee kan de gemeente de hoofdlijnen van haar ruimtelijke beleid bepalen en de ontwikkelingen, die zich aandienen, toetsen. De Structuurvisie Plus is bedoeld als een actief beleidsinstrument. De structuurvisie moet drie plussen opleveren: een groot draagvlak voor een integraal plan voor de nieuwe gemeente Moerdijk (door middel van een open interactief planproces), een plan gericht op duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit, en vernieuwing en afstemming van gemeentelijk en provinciaal beleid.

De Structuurvisie Plus Moerdijk beoogt kwaliteiten van het gebied veilig te stellen. De toekomstvisie is daarbij gericht op drie thema’s: de kwaliteiten van het buitengebied, het economisch draagvlak in de gemeente (industriële bedrijvigheid) en leefbaarheid in de kernen.

- De projecten voor kwaliteitszorg buitengebied zijn gericht op de ruimtelijke structuur, de kwaliteit van de gebieden en op de activiteiten daarin. Het gaat hier over de landschappelijke hoofdstructuur, versterking grondgebonden landbouw, agrarisch beheer ten dienste van waterconservering en -buffering, benutting windenergie en intensivering gebiedszorg.

- 1 Bestaande situatie optimaliseren
- 2 Intensivering zeehaventerrein
- 3 Oostelijke verlenging Randweg
- 4 Lage Zwaluwe
- 5 Logistiek park + interne baan
- 6 Waterfront Moerdijk
- 7 Omleiding Roode Vaart / uitloopgebied
- 8 Reservering insteekhaven Roode Vaart
- 9 Landschapsontwikkeling kern Moerdijk
- 10 Ontwikkeling kern Zevenbergen
- 11 Noordelijke Randweg Zevenbergen
- 12 Woongebied centrum - Roode Vaart
- 13 Zone ontsluiting Zevenbergen op A17
- 14 Recreatie Zevenbergen Noord
- 15 Uitbreidingsgebied Zevenbergen Zuid/West

- Voor de ontwikkeling van industriële bedrijvigheid in Moerdijk gaat het om drie projecten, namelijk beheren en revitaliseren van lokale bedrijventerreinen, optimaliseren havenbinding (terreinmanagement en uitbouw Moerdijk 1) en afweging stedelijke functies in de Moerdijkse Hoek.
- De gemeente kan de leefbaarheid in de kernen op uiteenlopende manieren bevorderen. Het is de bedoeling om per kern de ontwikkelingsmogelijkheden te optimaliseren, met zo min mogelijk ruimtelijke expansie en met versterking van de ruimtelijke kwaliteit. Daarnaast is een sterke mate van spreiding van maatschappelijke voorzieningen belangrijk voor de leefbaarheid in de kernen. Om de bereikbaarheid te optimaliseren en het aantal verkeersbewegingen beperkt te houden is een lokaal mobiliteitsplan nodig. Verder draagt toerisme ook bij aan de levendigheid in de kernen. Via nieuwe toeristische voorzieningen kan het economische draagvlak van de kernen vergroot worden.

Voor de realisatie van de visie zijn drie verschillende strategieën denkbaar. Alle strategieën zijn gebaseerd op principes van duurzaamheid zoals het behoud van milieukwaliteiten, efficiënt ruimtegebruik en zuinig gebruik van energie en grondstoffen.

2.4 Gebiedsplannen en -visies

Gebiedsvisie Moerdijk-Oost (2006)

De aanleiding en het uitgangspunt voor de gebiedsvisie Moerdijk-Oost is het voorstel voor situering van een logistiek terrein

binnen de gemeente. De door de raad gestelde vragen zijn wat de winst, en dan vooral milieuwinst, zou kunnen zijn indien hieraan een pakket aan compenserende maatregelen wordt verbonden. De raad heeft op 29 juni 2006 een motie aangenomen waarin zij aangeeft dat het voor haar geenszins vaststaat dat de ruimtebehoefte van de logistieke sector binnen de gemeente Moerdijk moet worden opgevangen.

Voor het westelijk deel van de gemeente ("Moerdijk-West") beperkt de visie zich tot het aangeven van een aantal hoofdlijnen voor de ruimtelijke ontwikkeling, met als leidend principe het in standhouden van rust en ruimte. Voor Moerdijk-Oost is een uitgewerkt ontwikkelingsbeeld geschetst. Een belangrijke bouwsteen die in dit ontwikkelingsbeeld is verwerkt betreft de wens tot verplaatsing van een aantal hinderlijke bedrijven nabij vier in Moerdijk-Oost aanwezige kernen. Dit leidt tot een verbetering van de leefbaarheid en creëert nieuwe ontwikkelingskansen.

Als uitvloeisel van de motie van de gemeenteraad van Moerdijk op 29 juni 2006, wordt de visie op de ruimtelijke ontwikkeling van Moerdijk-Oost, inclusief een logistiek park van 150 hectare netto, gegeven. In dit ontwikkelingsbeeld voor het oostelijk deel van de gemeente blijven de eerder geformuleerde doelstellingen centraal staan: respecteren van de onderscheiden kenmerken van Moerdijk-West (rust en ruimte) en Moerdijk-Oost (dynamiek), versterken van natuur en landschap, transformeren gebieden ten behoeve van verstedelijking, verbeteren woon- en

leefomgeving, verbeteren recreatieve uitloopmogelijkheden tussen de kernen en versterking van de verbindingen tussen de kernen.

Belangrijkste uitgangs- en programmapunten voor de dynamische gebiedsvisie voor Moerdijk-Oost zijn onder andere het zoveel mogelijk handhaven van het open landschap en het verbeteren van de verkeersontsluiting kern Zevenbergen, de route tussen de kern Moerdijk en de hoofdkern Zevenbergen, en de leefbaarheid in de kernen. Daarnaast vormen het intensiveren van het gebruik van het Zeehaventerrein en het versterken van de bufferzone rondom dit gebied belangrijke punten. Verder is de transformatie naar een hoogwaardig woonmilieu in combinatie met natuur en recreatie ten zuiden van de kern Zevenbergen, de transformatie van de zone tussen de kern Zevenbergen en de kern Moerdijk en de transformatie van een gebied aan de A17 naar logistiek bedrijfsterrein, van belang.

Visiedocument noordkant Zevenbergen (2008)

Het gebied ten noorden van Zevenbergen, gelegen tussen De Langeweg (provinciale weg N285) en rijksweg A17/A59, heeft een gemengd en gevarieerd karakter waarbij functies als wonen, bedrijvigheid, natuur, recreatie, land- en akkerbouw elkaar afwisselen. In overleg met direct belanghebbenden in dit gebied zijn voorstellen gemaakt voor een nieuwe ruimtelijke en functionele inrichting van het gebied.

Het zoveel mogelijk binnen de randweg terugbrengen van de versnipperd geraakte (bedrijfs)functies in het gebied vormt een sterk basisbeginsel. De compacte opzet voorziet het meest in de geuite wensen ten aanzien van efficiënt ruimtegebruik en een goede ruimtelijke ordening. In dit model wordt het westelijke deel nabij en aansluitend op de stadskern van Zevenbergen ontwikkeld tot woongebied en wordt het oostelijke deel, aansluitend op de hier reeds aanwezige bedrijventerreinen, ontwikkeld tot bedrijventerrein. De bestaande Achterdijk blijft als zelfstandig ruimtelijk element gehandhaafd en blijft liggen tegen het centrale groengebied ter plaatse van de bestaande vloeivelden. Het heeft de voorkeur dit model als leidraad te hanteren voor de verdere ontwikkeling van de Noordkant van Zevenbergen.

Centrumvisie Zevenbergen - Het Hart rond de haven (2009)

Ambitie

Zevenbergen is de grootste kern binnen de gemeente Moerdijk, met een historische binnenstad die ontstaan is rond de Roode Vaart. De haven vormde eeuwenlang het hart van de stad, tot deze in de jaren 70 van de vorige eeuw werd gedempt. De haven vormt op dit moment nog steeds het hart van de stad, de belangrijkste winkelstraat en de locatie van de levendige weekmarkt. De uitstraling van deze openbare ruimte wordt nu echter bepaald door een overvloed aan verharding en het blik van de geparkeerde auto's.

De gewenste verzilting van het nabijgelegen Krammer-Volkerak, in de strijd tegen Blauwalg, biedt echter een unieke

kans voor het centrum van Zevenbergen. Een direct gevolg van deze gewenste verzilting is namelijk dat een alternatieve zoetwaterverbinding voor West-Brabant noodzakelijk is en het herstellen van de waterverbinding van de Roode Vaart door het centrum van Zevenbergen lijkt daarvoor een goede optie.

De gemeente Moerdijk heeft deze mogelijke toekomstige ontwikkeling aangegrepen om te onderzoeken waar het zelf naar toe wil met het centrum van Zevenbergen. Niet alleen voor wat betreft de invulling van de haven, maar ook voor de rest van het centrum.

In nauwe samenwerking met betrokkenen uit het centrum, ambtenaren, bestuur en politiek en op basis van onderzoek naar parkeren en winkelstructuur is in 2009 een centrumvisie

opgesteld waarin vier scenario's worden beschreven. Alle vier deze scenario's schetsen een integraal toekomstbeeld voor het centrum van Zevenbergen waarbij een gedegen afweging wordt gemaakt tussen winkelen, wonen, werken en recreëren en voorstellen worden gedaan voor de functionele structuur, de concentratie van de horeca, de ontsluiting en het parkeren en de invulling van de openbare ruimte. De scenario's verschillen vooral in ambitieniveau waarmee de gewenste transformatie van het centrum wordt ingezet. In die zin zijn de scenario's ook te beschouwen als afzonderlijke stappen binnen een gefaseerde ontwikkeling.

Scenario 1: Windstil

Uitgangspunt van het scenario windstil is dat er geen ingrepen worden gedaan en het centrum blijft zoals het is. Gevolgen van

deze strategie zijn onder andere een tekort aan parkeermogelijkheden in de toekomst, het verdere toenemen van de druk op de verblijfskwaliteit van de openbare ruimte en uiteindelijk een verdere teruggang van de kwaliteit en voorzieningenniveau in het centrum.

Scenario 2: Lichte bries

In het scenario lichte bries worden eenvoudige ingrepen voorgesteld, met een relatief groot effect. Zo wordt een tweede entree voorgesteld aan de noordzijde van het centrum en het toevoegen van een nieuwe supermarkt met parkeergarage als trekker aan deze zijde van het winkelgebied. Daarmee wordt ingezet op de haven als centrale winkelstraat. Een gedeelte van het parkeren van de haven krijgt elders in en rondom het centrum een plek, zodat binnen het profiel ruimte ontstaat om de haven om te vormen tot een groene loper met een royale bomenallee. Hier blijft ruimte voor het kort parkeren. De Markt wordt autoluw en een echt terrassen- en evenementenplein, waar tevens ruimte wordt gemaakt voor de weekmarkt.

Scenario 3: Stevige bries

Het scenario stevige bries bouwt voort op scenario 2, maar voegt daar twee ingrepen aan toe. Allereerst wordt voorgesteld om in het noordelijk deel van de haven het water te herstellen. Op die manier ontstaat een levendige insteechaven tot aan de Markt, met rondom de mogelijkheid voor wonen, winkels, horeca en watergebonden recreatie.

Aan de zuidzijde van de haven, bij de huidige entree van het winkelgebied, wordt voorgesteld het bestaande laagwaardige winkelblok te herontwikkelen en hier ruimte te maken voor een winkeltrekker en parkeergarage. Samen met de voorgestelde nieuwe ontwikkeling bij de entree aan de noordzijde van de haven ontstaat zo een ‘haltermodel’, waarbij het winkelgebied wordt opgespannen tussen twee trekkers, met de horeca rond de Markt precies in het midden, als rustpunt in het winkelscircuit. Als optie is nog een compacte variant meegegeven, waarbij het winkelgebied zich concentreert aan de zuidzijde van de Markt.

Scenario 4: Frisse wind

Scenario frisse wind is het meest ambitieus en zet in op een volledige transformatie van de haven tot een hoogwaardig woon- en winkelgebied. Naast de entree aan de noordzijde wordt de entree aan de zuidzijde aangepakt en komt hier ruimte voor vernieuwde winkels, wonen en een parkeerconcentratie. De Markt en de haven zijn beiden autovrij en vooral bestemd voor wandelen, winkelen, een terrasje pakken of flaneren. Het bestaande hoogteverschil in het centrum wordt gebruikt om op verschillende plekken parkeergarages te realiseren die voorzien in een uitbreiding van het parkeeraanbod.

Voor de invulling van de haven zijn twee varianten denkbaar; een groene loper met een royale bomenallee en een blauwe loper waar de oorspronkelijke haven wordt teruggebracht. In de laatste variant wordt de continuïteit van de Roode Vaart hersteld en het water weer het hart van de stad.

2.5 Sectorale plannen en visies

2.5.1 Water

Gemeentelijk Rioleringsplan Moerdijk

Planperiode 2007-2011 (2007)

In het gemeentelijke rioleringsplan (GRP) is weergegeven hoe de gemeente Moerdijk haar rioleringszorg voor de periode 2007-2011 vorm wil geven. De gemeente is wettelijk verplicht een GRP op te stellen. De volgende doelen worden nagestreefd: inzameling van het binnen gemeentelijk gebied geproduceerde stedelijk afvalwater, doelmatige inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater, het transport van het ingezamelde water naar een geschikt lozingspunt waarbij ongewenste emissies naar oppervlaktewater, bodem, grondwater worden voorkomen, geen overlast voor de omgeving (in de breedste zin van het woord) en een doelmatige oplossing wordt gezocht voor structurele nadelige gevolgen voor de gebruiksfuncties binnen het gemeentelijke gebied als gevolg van de aanwezig grondwaterstand.

Voor 2007 zijn bijna alle woningen en bedrijven in Moerdijk die in aanmerking kwamen voor een aansluiting op de riolering, hiervan voorzien. De kwaliteitstoestand van de riolen werd als goed beschouwd. Binnen de gemeente was op enkele locaties wateroverlast bekend. Verder voldeed de gemeente nog niet aan de basisinspanning conform de eisen van 2002. Het beeld van het hydraulisch en milieutechnisch functioneren dient geactualiseerd te worden middels nieuwe berekeningen. De gemeente

beschikte over de benodigde Wvo-vergunningen, al moest een deel worden herzien. Klachtenregistratie en voorlichting ten aanzien van de rioleringszorg hadden op afdoende wijze plaats.

Waterplan Gemeente Moerdijk 2009-2015 (2008)

Het Waterplan Gemeente Moerdijk geeft een totaaloverzicht van alle relevante waterthema's in Moerdijk. In het Waterplan is een concreet maatregelenprogramma opgenomen voor de komende vijf jaar met een doorkijk tot 2027, de peildatum van de Kaderrichtlijn Water (KRW). Belangrijke uitgangspunten voor het toekomstig watersysteem in Moerdijk zijn dat water geen gevaar oplevert, het watersysteem geschikt is voor de functies die het moet vervullen, alle elementen van het watersysteem in samenhang worden beschouwd, water een grotere rol krijgt in ruimtelijke ontwikkelingen en iedereen zijn steentje bijdraagt.

De visie bepaalt de richting die gemeente en waterschap de komende decennia in slaan zodat, met behulp van diverse maatregelen in onder andere de openbare ruimte en aanpassingen in het dagelijks beheer en onderhoud van het watersysteem, een duurzaam watersysteem ontstaat. Het Waterplan draagt bij aan een optimalisatie van deze maatregelen en de kosten. Door samenwerking kunnen maatregelen efficiënter en de maatschappelijke kosten lager worden. In het Waterplan staan heldere afspraken over taken en verantwoordelijkheden en de benodigde personele capaciteit, wat vervolgens is vastgelegd in een ruimtelijk en financieel haalbaar uitvoeringsprogramma. Het Waterplan is de impuls om van een meer sectorale/thematische

benadering naar een integrale benadering te komen. Het Waterplan stelt het watersysteem centraal, integreert, geeft nieuwe impulsen aan sectorale plannen (natuur, waterhuishouding, riolering) en stelt randvoorwaarden aan beleidsterreinen als recreatie, ruimtelijke ordening, riolering et cetera. Het Waterplan dient als kader bij nieuw op te stellen beleid zoals het landschapsbeleidsplan en als toetsingskader voor diverse lopende projecten en processen binnen het gemeentelijke grondgebied. Voor nieuw te ontwikkelen woonwijken en bedrijventerreinen en het bestaand stedelijk gebied in de gemeente, maar zeker ook voor het buitengebied, is het Waterplan richtinggevend voor de invulling van het (toekomstige) watersysteem. Zo zijn in het plan bijvoorbeeld maatregelen opgenomen voor de aanleg van ecologische verbindingzones.

De gemeente Moerdijk en Waterschap Brabantse Delta hebben gezamenlijk dit waterplan opgesteld. Het waterplan geeft (beleidsmatige) invulling aan wettelijke verplichtingen waaronder de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) en het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW). Het waterplan is een plan zonder wettelijke status. Het is primair een overeenkomst tussen de gemeente en het waterschap. Zij stellen het bestuurlijk vrijwillig vast op basis van het Nationaal Bestuursakkoord Water. Daarmee krijgt het voor de gemeente en het waterschap wel degelijk status. Het plan is aansluitend op en richtinggevend aan andere relevante plannen op gemeentelijk niveau, zoals het gemeentelijk rioleringsplan (GRP), milieubeleidsplan, structuurvisie, bestemmingsplannen et cetera.

2.5.2 Landschap

Landschapsbeleidsplan Gemeente Moerdijk (2001)

In het landschapsbeleidsplan wordt een zestal projecten genoemd. Deze projecten staan hieronder genoemd.

Project 1: landschapsontwikkeling rond stad en dorp

Doel: ontwikkeling van de overgangszones tussen stad en land, gericht op landschappelijke kwaliteit en recreatieve mogelijkheden. Veel van de bebouwde kommen in de gemeente liggen in een zeer weids landschap. Het ruimtelijk effect van stedelijke ontwikkelingen is derhalve groot. Dit project richt zich op zorgvuldige landschappelijke inpassing van stedelijke ontwikkelingen met kleinschalige gebiedseigen groenelementen. Daarbij kan sprake zijn van opgaande beplanting ('afscherming') maar ook van natte natuurelementen zoals poelen, flauwe oevers langs waterlopen en ruige overhoekjes en bermen. Bij voorkeur wordt aangesloten op groenstructuren in het stedelijk gebied.

Project 2: groenblauwe dooradering

Doel: integrale ontwikkeling van kreken en waterlopen ten behoeve van duurzaam waterbeheer, natuur (realisatie ecologische verbindingzones), landschap en recreatie.

Project 3: (Moer)dijk van een landschap

Doel: realisering Lokaal Landschappelijk Raamwerk (LLR) door particulieren, aanvullend op uitvoering door gemeente, waterschap, hoogheemraadschap en andere.

Project 4: landschap en recreatie

Doel: versterken aantrekkelijkheid van het Moerdijkse buitengebied voor bewoners en recreanten door het ontwikkelen van ruime wandelmogelijkheden aanvullend op de openbare wegen.

Project 5: erfverfraaiing

Doel: het doel van het project is een goede landschappelijke inpassing van agrarische en niet agrarische bebouwing in het buitengebied te bewerkstelligen. Om aan dit doel zoveel mogelijk te kunnen beantwoorden, is het zaak dat een ieder die in het buitengebied woonachtig is aan het erfbeplantingsproject kan deelnemen. Door een goede landschappelijke inpassing van gebouwen zal een bijdrage worden geleverd aan de vergroting van de recreatieve waarden van het buitengebied en daarnaast vormt een bedrijf met een mooie erfbeplanting ook een visitekaartje voor de eigenaar zelf.

Project 6: toetsingskader nieuwe landgoederen

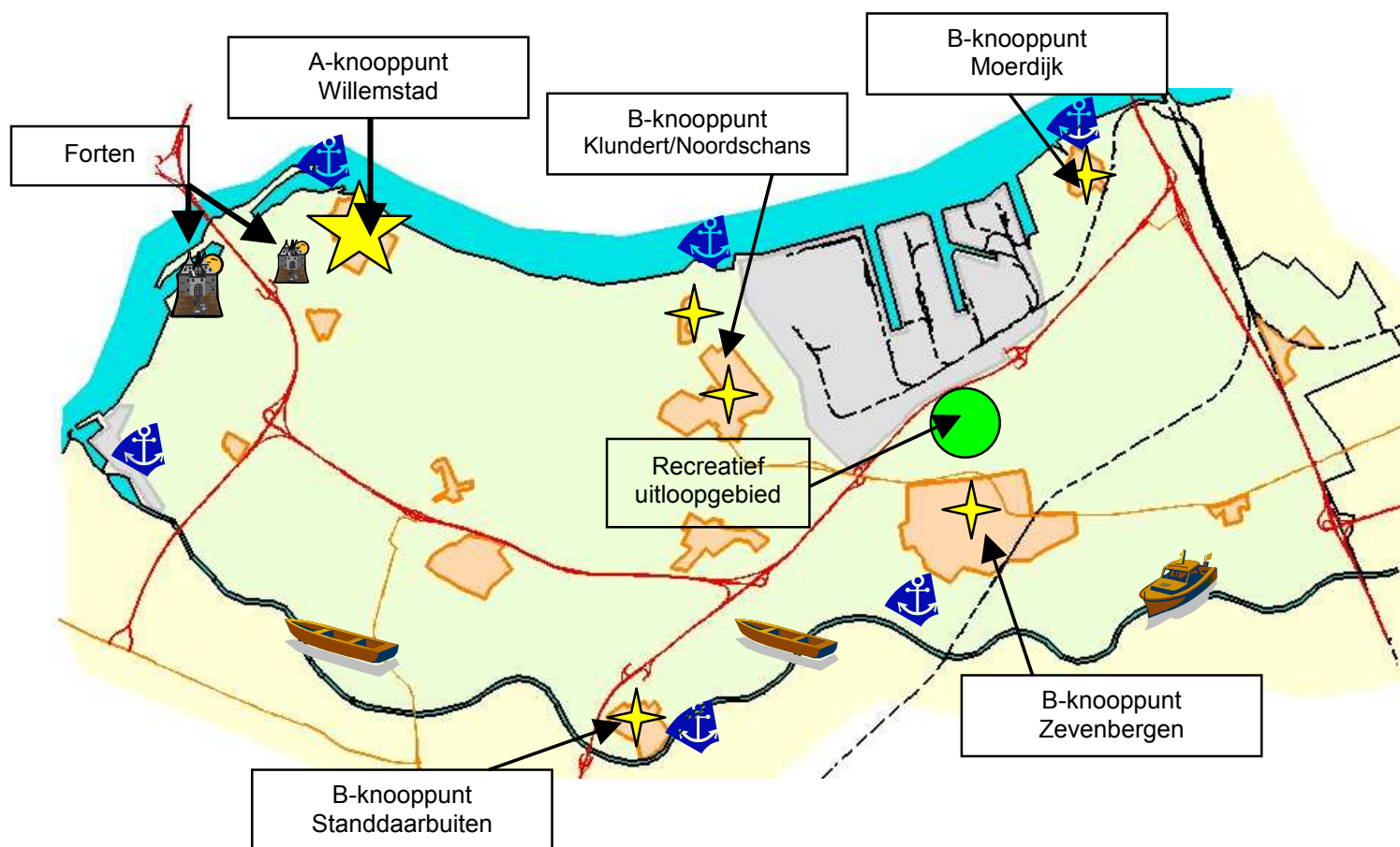
Doel: formuleren van een toetsingskader voor uitbreiding van nieuwe landgoederen. Deze particuliere groengebieden kunnen een meerwaarde vormen voor van natuur, landschap en recreatie.

*2.5.3 Toerisme en recreatie***Beleidsplan Toerisme en Recreatie - ‘...met een stap terug in de tijd de toekomst in’ (2005).**

Het maatschappelijk belang van toerisme en recreatie is groeiende. Toerisme en recreatie leveren zowel direct als indirect bijdragen aan een verbetering van het woon- en werkklimaat in zijn algemeenheid en de leefbaarheid van de kernen in het bijzonder” Met deze woorden opent de Visie Toerisme en Recreatie, waarmee gelijk de importantie van het beleidsveld wordt aangeduid.

De visie op hoofdlijnen behelst het zo optimaal benutten van de toeristisch-recreatieve potenties binnen de gemeente Moerdijk, die vooral liggen op het vlak van het behouden en het versterken van de cultuurhistorische waarden, het benutten van de groene kwaliteiten van het buitengebied als mede het herstellen van de oorspronkelijke relatie met het water.

“Indien ingezet wordt op het benutten van deze potenties wordt de toekomst als het ware ingegaan met een stap terug in de tijd.” Door de aanwezige potenties in samenhang met elkaar te ontwikkelen, ontstaat er een netwerk van toeristisch-recreatieve knooppunten “...passend bij de schaal van Moerdijk. Hierbij vormt de kern Willemstad het ‘brandpunt’ (‘A-knooppunt’). De andere knooppunten worden gevormd door Klundert/Noord-schans, Moerdijk, Standdaarbuiten en Zevenbergen (‘B-knooppunten’). Verbindende schakels zijn het water (Hollandsch

Diep, Volkerak, Mark/Dintel en krek en dergelijke), het buitengebied met haar dijkenpatroon en verspreide bezienswaardigheden, waarbij de forten een belangrijke plaats innemen. Het beleidsplan beschrijft de uitdaging om de onderscheiden knooppunten via de verbindende schakels aan de hand van een goed netwerk van routestructuren aan elkaar te koppelen, zodat een samenhangend geheel ontstaat.

In het Beleidsplan is gekozen voor een thematische benadering, waarbij er zoveel mogelijk aansluiting is gezocht bij beleidsdocumenten van hogere overheden. De thema's zijn:

- (jacht-)havens & watersport, met als aandachtsgebieden de Jachthaven Willemstad en de Mark/Dintel en met als lopende projecten de ontwikkeling van het havenfront van Willemstad en het waterfront van de kern Moerdijk;
- cultuurhistorie, met als aandachtsgebieden de gemeentelijke monumenten, Fort Sabina Henrica, Fort De Hel en het Mauritshuis in Willemstad;
- verblijfsrecreatie met als aandachtsgebied (mini)campings;
- activiteiten & voorzieningen met als aandachtsgebieden evenementen en het Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk en met als lopend project de aanleg van een golfbaan in een recreatief uitloophetgebied aan de noordzijde van Zevenbergen;
- verbindende schakels met als aandachtsgebieden fietspaden en wandelpaden.

2.5.4 *Infrastructuur en mobiliteit*

Lokaal mobiliteitsplan 2007-2011/2015

‘Moerdijk maakt mensen mobiel!’ (2007)

De belangrijkste conclusies uit de analyse van het Lokaal mobiliteitsplan zijn:

- Moerdijk heeft een goede bereikbaarheid, zowel over de weg als via het spoor. Door de maatschappelijke en economische ontwikkelingen wordt het steeds drukker en dreigt deze goede bereikbaarheid in de toekomst af te nemen;
- de gemeente Moerdijk heeft de afgelopen jaren veel gedaan om de bereikbaarheid, leefbaarheid en veiligheid te verbeteren. Om dit niveau te behouden zal er ook de komende tijd veel gedaan moeten worden op het gebied van verkeer en vervoer;
- op het gebied van fietsgebruik en het gebruik van openbaar vervoer liggen binnen de gemeente goede kansen;
- de gemeente is op verschillende gebieden afhankelijk van haar partners, zoals de GGA-regio Breda, de provincie, de vervoerders, maar ook organisaties als VVN, ZLTO en de BSW. Goed samenwerken is daarom van evident belang bij het thema Mobiliteit.

Het mobiliteitsbeleid in Moerdijk maakt het inwoners en bezoekers mogelijk zich veilig en snel te verplaatsen. Het mobiliteitsbeleid draagt tevens bij aan een veilige en leefbare omgeving waar het goed wonen, werken en recreëren is. De sector verkeer en vervoer moet binnen een integraal kader aan dat duurzame

beleid een bijdrage leveren. Om een bijdrage te kunnen leveren is het essentieel dat er brede ambities worden geformuleerd. Hieronder zijn de ambities geformuleerd die de rode draad vormen van dit beleidsplan:

Bereikbaarheid:

- de kernen van Moerdijk zijn onderling goed bereikbaar, waarbij belangrijke aandacht is voor fietsen en openbaar vervoer;
- Moerdijk kent geen gebiedsvreemd verkeer (sluipverkeer).

Veiligheid:

- duurzaam veilig blijft de hoeksteen van het mobiliteitsbeleid;
- Moerdijk is veilig voor alle kinderen op weg naar en rondom de scholen;
- Moerdijk is veilig in het buitengebied.

Leefbaarheid:

- de inwoners van de gemeente Moerdijk wonen, werken en recreëren in een leefbare omgeving. De negatieve effecten van mobiliteit (geluid- en trillingshinder, luchtverontreiniging, verminderde doorstroming, verkeersonveiligheid) worden daarbij zoveel mogelijk beperkt;
- Moerdijk legt duurzame wegen aan, die bijdragen aan een goed milieu.

Om naar een gericht werkprogramma voor de aankomende jaren toe te kunnen werken, zijn er keuzes gemaakt. De aankomende

jaren gaat de gemeente Moerdijk zich richten op elf beleids-thema's. Daarnaast is er een keuze gemaakt welke gebieds-profielen van beleidsthema's de meeste aandacht krijgen. De uitwerking van beleidsthema's, heeft geresulteerd in 31 concrete actiepunten die zijn verwerkt in een meerjarenprogramma 2007-2011.

Parkeerbeleidsplan Moerdijk 2010 - 2013 (2009)

Moerdijk zet net als voorheen de komende jaren in op het faciliteren van het parkeren. Dit houdt in dat er voldoende parkeerplaatsen bij nieuwe ontwikkelingen worden gebouwd, maar dat dit alleen gebeurt voor de parkeervraag die echt nodig is. Bij ruimtelijke ontwikkelingen is het beleidsuitgangspunt dat zoveel mogelijk parkeerplaatsen op eigen terrein (binnen plangrenzen) worden gerealiseerd en dat deze om dubbelgebruik te stimuleren, zoveel mogelijk openbaar toegankelijk zijn voor openbaar gebruik (zeker ten aanzien van parkeren voor bezoekers).

Een uitgangspunt is het tegengaan van versnippering van parkeren. Binnen de gemeente Moerdijk wordt ingezet op het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit door concentratie van parkeervoorzieningen bij voorzieningen en winkelcentra. Daarbij hebben gebouwde parkeervoorzieningen de voorkeur. Bij ruimtelijke ontwikkelingen (bedrijven en appartementencomplexen) moet de haalbaarheid van realisatie van gebouwde parkeervoorzieningen worden onderzocht. Na realisatie ervan moet met behulp van goede bewegwijzering de benutting ervan worden geoptimaliseerd.

Het beleid is erop gericht het parkeren op afstand een (kwaliteits)impuls te geven. Dit om de bereikbaarheid verder te verbeteren. Dit betekent concreet dat er een nieuw evenemententerrein in Willemstad bijkomt en dat de kwaliteit van overige park-&ride-terreinen wordt verbeterd. Daarnaast worden er mogelijkheden gezocht om het parkeerterrein bij station Lage Zwaluwe uit te breiden en mee te laten groeien met eventuele ruimtelijke ontwikkelingen.

Naast het aanleggen van parkeerplaatsen zet de gemeente zich ook in om op de kortere afstanden het fietsgebruik te stimuleren. Daarbij passen ook maximale loopafstanden. Het voetgangersgebied in het centrum van Zevenbergen moet beter worden afgesloten.

2.5.5 Milieu

Milieubeleidsplan Gemeente Moerdijk 2007-2010 'Méér met milieu' (2007)

Beleidsvisie

Het Milieubeleidsplan kent twee sporen in het beleid die elkaar aanvullen en versterken:

1. leefbaarheid: hierbij staat het oplossen van bestaande problemen en knelpunten centraal. Uitgangspunt hierbij is de bestaande (thematische) wet- en regelgeving. Hierbij kan gedacht worden aan bodem, geluid, externe veiligheid, lucht en geur, natuur, huishoudelijk afval, klimaat, licht, straling en vervuiling van openbare ruimte;

2. duurzaamheid: hierbij staat de gewenste milieukwaliteit als uitgangspunt voorop. Omdat elk gebied haar specifieke kenmerken heeft, wordt onderscheid gemaakt tussen woonkernen, het buitengebied en de bedrijventerreinen. Voor deze gebieden zullen gebiedsstreefbeelden worden opgesteld, waarin de gewenste milieukwaliteit voor de (nabije) toekomst wordt vastgelegd. Omdat de gemeenten meer beleidsvrijheid krijgen (bv. de mogelijkheid tot het opstellen van een eigen geluidbeleid) kan meer maatwerk worden verricht. Ook de integratie van milieu in andere beleidsvelden bevordert een meer op ontwikkeling gericht milieubeleid. Ongeveer gelijktijdig met het opstellen van het Milieubeleidsplan liepen ook de procedures voor het maken van een mobiliteitsplan, een beleidsplan wonen en een beleidsplan ten aanzien van volksgezondheid, waarin de milieuwensen worden vastgelegd.

Uitvoeringsinstrumenten milieubeleid

Voor de realisatie van het milieubeleid heeft de gemeente een aantal instrumenten tot haar beschikking. De belangrijkste zijn: het milieumanagement, vergunningverlening, handhaving, milieucommunicatie, regionale samenwerking, de gemeente als voorbeeldfunctie en de meldingen- en klachtenafhandeling.

Meerjarenplanning activiteiten

De beleidslijnen (ambities) zijn vertaald in nieuwe concrete actiepunten die samen het Milieu-Uitvoeringsplan 2007-2010 (MUP) vormen.

2.5.6 Duurzaamheid

Nota visie Windenergie (2004)

In de Nota visie Windenergie is het ambitieniveau voor wind-energie voor de gemeente Moerdijk gesteld op 35 MW in 2010. Deze ambitie is gebaseerd op de regionale afspraken uit 2002. Een samenvatting van de ambities van de verschillende overheden in 2004 (gericht op horizon 2010):

• Rijk	1.500 MW
• Provincie Noord-Brabant	115 MW
• Regio West-Brabant	60 MW
• Gemeente Moerdijk	35 MW

Deze uitgangspunten zijn binnen de gemeente als volgt geconcretiseerd:

1. het optimaliseren van de bestaande locaties (Sluizencomplex Willemstad en Sabinadijk);
2. het benutten van de mogelijkheden van het Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk;
3. de ontwikkeling van de voorkeurslocaties (Sabinapolder en Oud Dintel).

Het beleid is gericht op realisatie van het gemeentelijke ambitieniveau van 35 MW in 2010.

2.5.7 Wonen

Huisvesting ten behoeve van Mantelzorg (2004)

Op 27 mei 2004 heeft de raad besloten tot het opnemen van een ontheffingsmogelijkheid in de verschillende bestemmingsplannen ten behoeve van het bieden van een huisvestingsvorm in aan-, uitbouwen en bijgebouwen van een woning, voor het verlenen van mantelzorg. Het gaat om mantelzorg aan ieder die hulpbehoevend is op het fysieke, psychische en/of sociale vlak, zonder leeftijdsgrens. Hierdoor wordt tegemoet gekomen aan sociale woonwensen, kan langer zelfstandig worden gewoond en het voorkomt isolement en vereenzaming. Het gebruik van het aan-, uitbouw en bijgebouw komt voor het verlenen van mantelzorg te vervallen zodra de noodzaak door verhuizing of overlijden niet meer nodig is.

**Beleidsplan Wonen gemeente Moerdijk 2007-2011;
“Een (t)huis voor iedereen” (2007)**

De gemeente Moerdijk heeft in 2007 een beleidsplan voor het Wonen vastgesteld. Daarvoor waren een aantal belangrijke aanleidingen:

- De volkshuisvesting is continu aan verandering onderhevig.
- De invloed van de individualisering, de oprukkende vergrijzing van de bevolking, maatschappelijke, economische en demografische ontwikkelingen vragen om een andere kwaliteit van de woning dan voorheen.
- De samenhang met andere beleidsvelden wordt steeds sterker.
- De volkshuisvesting wordt hierdoor steeds minder gezien als

een synoniem voor het bouwen van woningen. De aandacht is verbreed van het bouwen van woningen naar het wonen in bredere zin.

- Naast de noodzakelijke kwalitatieve nieuwbouw, om aan de vraag te kunnen voldoen, is er meer aandacht nodig voor de bestaande woningvoorraad, de woonomgeving en voor de relatie met zorg, welzijn en milieu.
- Actueel inzicht in de woningmarkt ontbrak. Er is sprake van een sterk veranderende situatie op de woningmarkt.
- De woningmarkt wordt de laatste jaren gekenmerkt door stijgende prijzen in de koopsector en lange wachtlijsten in de huursector en er is onvoldoende doorstroming om onder andere de starter te kunnen huisvesten.

Het beleidsplan is onderbouwd met behulp van een woningmarktonderzoek onder de bevolking van de gemeente Moerdijk, met extra aandacht voor de starters. Op basis van dat onderzoek is samen met externe partijen in het veld en de politiek vorm gegeven aan dit beleidsplan.

Het Beleidsplan bevat negen ambities (visie):

1. Moerdijk is een aantrekkelijke gemeente waar het goed wonen is en dat moet zo blijven.
2. Moerdijk wil dat het aantal inwoners groeit en bouwt strategisch, naar behoefte, op kernniveau waarbij het WBO richtinggevend is.
3. Moerdijk wil de keuzemogelijkheid voor de burgers vergroten en levert maatwerk waar wenselijk dan wel noodzakelijk.

4. “Een (t)huis voor iedereen” maar bijzondere aandacht voor huisvesting starters en ouderen en om hierdoor ook de doorstroming te stimuleren.
5. Moerdijk heeft een goed woon - en leefklimaat dat essentieel is voor de vitaliteit en de leefbaarheid van de kernen.
6. Moerdijk (ver)bouwt levensloopbestendig, duurzaam, energiebesparend en veilig.
7. Moerdijk kijkt integraal naar het wonen en stemt daarom af met andere beleidsvelden zoals onder andere aspecten van zorg, welzijn, milieu en veiligheid.
8. Moerdijk sorteert voor op het “beheersscenario”: de rol van bestaande woningvoorraad neemt toe.
9. Moerdijk streeft naar een intensievere samenwerking met instellingen (o.a. woningbouwcorporaties, zorgverleners en welzijnsinstellingen) en burgers bij het uitvoeren van beleid.

De ambities zijn uitgewerkt in zes beleidsthema's en toegespitst op aandachtsgebieden, resulterend in beleidslijnen met actiepunten.

1. Nieuwbouw

Door voldoende woningen te bouwen wil de gemeente minimaal het aantal inwoners vasthouden en zo mogelijk laten groeien. Extra projecten worden ingepland om te garanderen dat de vereiste productie wordt gebouwd. Er wordt gebouwd naar behoefte en mogelijkheden volgens het WBO en signalen vanuit de markt (woningbouwcorporaties, zorgverleners en ontwikkelaars). De behoefte is het grootst in de grotere kernen.

Vandaar dat in deze kernen het meest wordt gebouwd. Voor de kleine kernen is naast de reguliere woningbouw altijd ruimte voor maatwerk indien een goed initiatief zich aandient. De percentsgewijze verdeling van de woningbouw over de kernen komt te vervallen. Er wordt strategisch en gedifferentieerd gebouwd. Hierbij wordt per project een afweging gemaakt, rekening houdende met de specifieke wensen van de inwoners. Met strategische nieuwbouw wordt bedoeld en beoogd de gewenste kwalitatieve nieuwbouw te realiseren, zodat hierdoor een zo groot mogelijke verhuisketen op gang komt en daarmee de doorstroming in de woningvoorraad wordt bevorderd.

2. Bestaande woningvoorraad

De bestaande woningvoorraad moet tegen het licht worden gehouden en waar mogelijk worden opgewaardeerd om aan de veranderende behoefte te kunnen voldoen. Dit is belangrijk om gevarieerde woonmilieus te krijgen. Het is van belang om voldoende woningen beschikbaar te houden om huishoudens met een laag inkomen te kunnen huisvesten. De kwalitatieve aanpassing van de bestaande voorraad moet, naast de noodzakelijk nieuwbouw, worden gezien als een belangrijk instrument om tot regulering van de woningvoorraad te komen, in relatie tot de behoefte die er is.

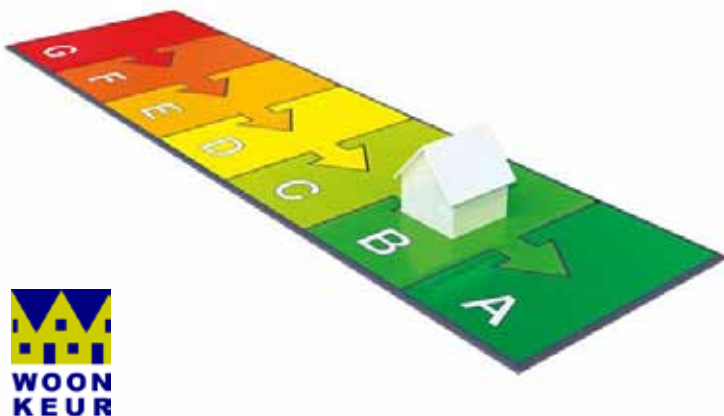
3. Keuzemogelijkheid burgers

Belangrijk is de keuzemogelijkheid van de burgers te vergroten door consumentgericht te bouwen, zelf te kunnen bouwen of door (collectief) particulier opdrachtgeverschap. In de woning-

bouwprojecten wordt daar rekening mee gehouden. De huidige verschillende registratiesystemen en toewijzing voor huurwoningen vragen om meer uniformiteit.

4. Doelgroepen in relatie met Wonen, zorg en welzijn

Starters worden onder andere gehuisvest door goedkope woningen te bouwen en door de verkoop van sociale huurwoningen, met daaraan een constructie van Maatschappelijk Gebonden Eigendom. De starter vindt ook zijn huisvesting als er voldoende doorstroming op gang komt. In de periode 2007 tot 2015 moeten nog 500 tot 1100 geschikte woningen voor senioren worden gebouwd waarbij de nadruk ligt op de bouw in de huursector. Hierbij wordt aangesloten bij de cirkelbenadering van de zorgverleners de zogenaamde ABC-verdeling. Waar mogelijk moet de huisvesting voor senioren, vooral in kleine kernen, worden verzorgd in combinatie met sociaal maatschappelijke voorzieningen. Voor deze voorzieningen is de ook ABC-verdeling leidend. De woningbouwcorporaties hebben in het beheren, exploiteren en bouwen van deze voorzieningen het primaat. De uitkomsten van het project “Blijvend thuis in eigen huis” ten behoeve van de oudere eigenaar-bewoner wordt daartoe afgewacht. Met de huisvesting van gehandicapten wordt ruimhartig omgegaan. Wegens het bovenlokale karakter hiervan wordt hierover regionaal afgestemd. De woonwagencentra worden zo spoedig mogelijk overgedragen aan Stichting Woonwagencentra West-Brabant. Er worden geen nieuwe woonwagencentra meer aangelegd.

5. Woningkwaliteit

Alle nieuwbouwprojecten worden minimaal volgens Woonkeur gebouwd. Voor de senioren-huisvesting gelden aanvullende maatregelen. Bestaande woningen worden waar mogelijk ‘opgeplust’. Duurzaam (ver)bouwen vindt plaats volgens een regionaal op te stellen convenant. Ten behoeve van het besparen van energie spannen de woningbouwcorporaties en projectontwikkelaars zich in om onder norm van het Bouwbesluit te bouwen. Voor de bestaande woningbouw geven de woningbouwcorporaties een Energie Prestatie Advies af. Ten aanzien van het Politiekeurmerk voor nieuwbouw en bestaande bouw wordt aangehaakt aan de op te stellen beleidsnota voor veiligheid en risico. Met een goede voorlichting aan de burgers wordt beoogd de woningbouwkwiteit van de individuele woningbouw te verhogen. Er volgt een onderzoek of zwaardere maatregelen ten aanzien van de brandwerendheid, binnenmilieu, constructie

en isolatie en dergelijke voor verschillende soorten bestaande bouwwerken, zoals bedrijfsgebouwen, kantoren, openbare gebouwen, mogelijk zijn.

6. Sturing door samenwerking bij uitvoering

Blijvend draagvlak kan alleen door een goede samenwerking en communicatie met de verschillende partijen ontstaan, in het bijzonder met de woningbouwcorporaties. Zij hebben daarbij als maatschappelijk ondernemer een bijzondere positie. De gemeente wil samenwerken met krachtige, geïnteresseerde woningbouwcorporaties die sterk betrokken zijn bij de lokale situatie. Daarbij streeft de gemeente ernaar dat het aantal woningbouwcorporaties wordt teruggebracht. Het op te stellen ontwikkelingsplan per kern wordt gehanteerd als een middel om te komen tot investeringsafspraken en prestatieafspraken, tussen gemeente en woningbouwcorporaties; over woningbouw,

bestaande voorraad, sociaal maatschappelijke voorzieningen, leefbaarheid en dergelijke. Dit beleidsplan is mede de basis voor het op te stellen ontwikkelingsplan per kern.

Beleidsnotitie huisvesting arbeidsmigranten Gemeente Moerdijk (2009)

De huisvesting van arbeidsmigranten in de gemeente Moerdijk is niet nieuw. Toch is door de toetreding van de Oost-Europese landen tot de Europese Unie de toestroom van arbeidsmigranten, alsmede de huisvestingsbehoefte sterk gestegen. In de praktijk is sprake van onvoldoende huisvestingsaanbod of sluit het huidige aanbod onvoldoende aan op de vraag. Op termijn zal de gemeente meer en meer streven naar het bieden van structurele huisvestingsmogelijkheden voor arbeidsmigranten. In overleg met de woningcorporaties/uitzendbureaus en relevante marktpartijen kunnen mogelijkheden voor huisvesting binnen de gemeente inzichtelijk worden gemaakt.

2.5.8 Economie

Uitvoeringsprogramma beleidsplan economie 2008-2011 (2008)

Het uitvoeringsprogramma is een resultaat van een synthese van economische perspectieven en de economische ambitie en visie. Algemene lijn is dat het zwaartepunt van de acties zich richt op de periode 2008-2009. Het uitvoeringsprogramma 2008-2011 telt in totaliteit 44 actiepunten verdeeld over zeven thema's: het vestigings- en startersbeleid, het arbeidsmarktbeleid, het agra-

risch beleid, het detailhandels- en standplaatsenbeleid, het horecabeleid, het toeristisch-recreatief beleid en overige actiepunten.

Het zorgen voor voldoende ruimte voor ondernemen voor lokale bedrijvigheid alsmede voor hoogwaardige industrieel-logistieke bedrijven loopt als een rode draad door de economische visie. Daarnaast wordt voor het Industrie- en zeehaventerrein Moerdijk een vestigingsbeleid gehanteerd, dat nog onvoldoende afstemming heeft met het te ontwikkelen lokale vestigingsbeleid. In het bijzonder speelt op het industrieterrein de wens tot een verdere thematisering en clustervorming, om synergiën tussen bedrijven tot stand te brengen. Ook de ontsluiting van het Zeehaven- en Industrieterrein Moerdijk is als actiepunt opgenomen. Het aantal starters is een graadmeter voor de dynamiek in de economie.

De gemeente streeft naar een verhoging van het aantal starters op basis van een duidelijke rol- en functiebepaling. Om te zorgen voor een goede aansluiting tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt is fundamenteel inzicht nodig in de huidige mismatch. In het bijzonder is een goede samenwerking met onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven van belang. Daarnaast zal de gemeente een beleid moeten opstellen dat gericht is op de huisvesting van tijdelijke arbeidsmigranten. De agrarische sector heeft behoefte aan meer ruimte voor ondernemen op het agrarisch perceel. In het bijzonder spelen wensen omtrent teeltondersteunende voorzieningen en ruimte voor verbreding. Daarnaast zijn samenwerking en innovatie belangrijke thema's

ter versterking van het agrarisch potentieel. Vooral in de agrarische sector speelt het vraagstuk van tijdelijke huisvesting van buitenlandse werknemers. De zeven actiepunten uit het Beleidsplan detailhandel zijn integraal overgenomen in het Beleidsplan economie.

Ook de negen actiepunten uit het Beleidsplan horeca zijn integraal overgenomen in het Beleidsplan economie. Deze negen thema's zijn respectievelijk: regelgeving, ruimte voor horeca, openingstijden, terrassenbeleid, paracommercialisme, speelautomatenbeleid, coffeeshops, integriteit horeca en handhaving. De actiepunten voor het toeristisch-recreatief beleid zijn ingegeven door vier specifieke thema's: toeristische troeven, toeristische infrastructuur met aandacht voor fietsen, wandelen en verblijfsmogelijkheden en toeristische informatievoorziening.

Het beleidsplan economie heeft verschillende relaties met andere beleidsplannen. Relaties met actiepunten in andere beleidsplannen hebben te maken met de visie op het westen van de gemeente Moerdijk, citymarketing en regiobranding Moerdijk, het verbeteren van de ontsluiting van het Industrie- en zeehaventerrein Moerdijk, revitalisering winkelcentrum Zevenbergen en Voorstraat/Molenstraat in Fijnaart en het opstellen parkeernotitie/Onderzoek naar de uitbreiding van buurtbusdiensten.

Lokaal vestigingsbeleid (2010)

Lokaal vestigingsbeleid is gericht op de sectoren industrie, bouwnijverheid, groothandel, transport en logistiek en zakelijke

dienstverlening. Het betreft vestigingsbeleid exclusief het Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk en het toekomstige LPM, die beide een bovenregionale functie hebben. In de vraagraming is wel rekening gehouden met de vraag naar lokale bedrijventerreinen die voorkomt uit de aanwezigheid van beide bovenregionale terreinen; de multipliervraag.

De opgave

1. Om in voldoende mate te kunnen voorzien in de vraag naar lokale bedrijventerreinen, wordt de ontwikkeling en herstructurering van bedrijventerrein voortvarend opgepakt. Op korte termijn (t/m 2012) ligt er een opgave van 19 hectare. Voor de langere termijn (2013-2020) komt daar naar verwachting circa 47 hectare bij.
2. Er wordt vooral voorzien in de volgende typen bedrijventerrein:
3. moderne en regulier gemengde locaties en locaties met een etalagefunctie;
4. productie en openlucht locaties en hoge milieucategorie (HMC) locaties.
5. Op korte termijn wordt vooral voorzien in de behoefte aan reguliere bedrijfshallen voor de bouwnijverheid, handel en reparatie en een vraag naar grootschalige kavels voor de sector industrie en bouwnijverheid.
6. Aangezien de vraag naar zelfstandige kantoren beperkt is, wordt bij verzoeken om kantoorruimte naar een oplossing op maat gezocht.

Het vestigingsbeleid

1. De ambitie van de gemeente Moerdijk is het streven naar een gezonde economische ontwikkeling, waarbij werkgelegenheid, leefbaarheid en duurzaamheid hand in hand dienen te gaan.
2. Uitgangspunten bij nieuwvestiging, uitbreiding of verplaatsing van bedrijven in de gemeente Moerdijk zijn:
 - a. elk lokaal gevestigd bedrijf in Moerdijk wordt beschouwd als een inwoner van de gemeente en maakt deel uit van de lokale gemeenschap. De gemeente gaat uit van een bijdrage van het bedrijf aan het functioneren van de eigen gemeenschap en aan het mee zorg dragen voor het behoud van de kwaliteit van de (eigen) omgeving);
 - b. de gemeente zorgt voor een duurzame vestigingsplaats voor alle Moerdijkse bedrijven, waarbij de principes van de zogenaamde SER-ladder worden gehanteerd (intensiveringsmogelijkheden op de bestaande vestigingslocatie zoeken, uitbreiding en/of verplaatsingsmogelijkheden in ander bestaand bedrijfsonroerend goed zoeken, aanbieden nieuwe kavel die op een duurzame manier wordt ingericht). Creatieve en innovatieve oplossingen worden niet geschuwd en zo nodig zullen de randen van beleid worden opgezocht;
 - c. de upgradering, revitalisering en herstructurering van bestaande bedrijventerreinen wordt waar nodig en planmatig ter hand genomen, geprioriteerd en gefaseerd en met een beroep op de ondersteuning van derden;
 - d. uitgangspunt bij het faciliteren van de uitbreidingsvraag van bestaande bedrijven is de inpasbaarheid van een bedrijf in de omgeving ten aanzien van uitstraling, maat en schaal, verkeersveiligheid en mate van milieubelasting. Daarmee wordt het functioneren van het bedrijf boven diens omvang in meters oppervlakte gesteld. Hierbij wordt in beginsel wel een maximale kavelgrootte van 5000 m² aangehouden;
 - e. nieuwvestigers van buiten de gemeente worden niet gefaciliteerd aansluitend op bestaande lokale bedrijventerreinen, maar dienen zich te vestigen op de nieuwe ontwikkellocaties. Ook op nieuwe locaties in het buitengebied worden geen nieuwvestigers van buiten de gemeente toegelaten.
3. De huidige ruimtelijke structuur en indeling van de gemeente wordt zoveel mogelijk gehandhaafd en het open karakter van het landschap, de aanwezige sociale verbanden en huidige concentratie van bedrijvigheid in Dintmond en Zevenbergen worden in stand gehouden.
4. In de kernen van de gemeente wordt uitbreiding en nieuwvestiging van solitaire bedrijfsvestigingen met milieucategorie 1 en 2 en een schaal en maat die op verantwoorde wijze in de omgeving kan worden ingepast toegestaan. Indien niet passend op de locatie in de kern, dient het bedrijf zich op een (lokaal) bedrijventerrein te vestigen. Werken aan huis wordt toegestaan tot een maximaal vloeroppervlak van 60 m².
5. In het buitengebied wordt voor niet-agrarische functies werken aan huis toegestaan. Voor dier- en plantgerelateerde

bedrijvigheid of recreatieve functies worden maatwerkmo-
gelijkheden geboden binnen kaders van landschap, natuur en
milieu.

6. De bestaande lokale bedrijventerreinen mogen beperkt uitge-
breid worden, zolang andere functies in de directe omgeving
hier geen hinder van ondervinden en zolang landschappelijke
en natuurwaarden niet worden aangetast. Het huidige beheer
van de terreinen wordt gecontinueerd.
7. Nieuwe lokale bedrijventerreinen zijn voorzien in en nabij
Zevenbergen. Uitbreiding is voorzien direct grenzend aan
de bedrijventerreinconcentratie ten oosten van Zevenbergen.
Stationsgebied Lage Zwaluwe is door de ligging geschikt om
als specialistisch werkmilieu ontwikkeld te worden, met een
specifiek profiel, waarmee het een unieke positie in de markt
krijgt.
8. Uitbreiding van bedrijventerrein Dintelmond wordt niet
nagestreefd in verband met ruimtelijke- en functionele
beperkingen van de locatie, de financiële haalbaarheid en de
vraag naar uitbreiding van het Dintelmond. Wel wordt ervoor
gekozen de structuur van het bestaande bedrijventerrein
Dintelmond te optimaliseren.

2.5.9 Maatschappij en voorzieningen

Nota Bouwstenen voor een toekomstig accommodatiebeleid (2009)

De gemeente heeft een twaalfstal uitgangspunten geformuleerd
op het gebied van het accommodatiebeleid voor de toekomst.

Deze uitgangspunten staan hieronder genoemd:

1. in de gemeente Moerdijk zijn voldoende accommodaties
aanwezig om vraagstukken ten aanzien van vergrijzing en
andere relevante maatschappelijke ontwikkelingen op te
lossen. Hiervoor bieden vervangende nieuwbouw en/of
verbouw voldoende mogelijkheden. Uitbreiding van het
aantal accommodaties is dan ook niet aan de orde;
2. het basisvoorzieningenniveau heeft betrekking op de elf
kernen, waarvoor een stads- of dorpsplan is opgesteld. De
basisvoorzieningen zijn:
 - de functie ontmoetingspunt, waarbij geen onderscheid
wordt gemaakt tussen gemeentelijke en particuliere
voorzieningen;
 - de functie basisonderwijs;
 - de functie peuterspeelzaalwerk (voorschoolse voorzie-
ning);
 - de huidige functie buitensport; dit betekent dat de huidige
buitensportaccommodaties door de gemeente worden
gefaciliteerd;
3. een Multifunctionele Accommodatie (MFA) aanmerken als
een gemeentelijke voorziening, waar de basisvoorziening
ontmoeting deel van uitmaakt;
4. de kernen Fijnaart, Klundert, en Zevenbergen als A-kernen
aanmerken. De kernen Helwijk, Heijningen, Langeweg,
Noordhoek, Moerdijk, Standdaarbuiten, Willemstad en
Zevenbergschen Hoek als B-kern aanmerken;
5. iedere school in de gemeente Moerdijk wordt een brede
school; dit geldt voor de basisscholen, school voor

- speciaal basisonderwijs en voortgezet onderwijs. Het accent van deze verbreding ligt op het terrein van zorg en opvang met verrijkende activiteiten. Primair is bij de brede school sprake van een “school in een netwerk”, waarbij samengewerkt en afgestemd wordt met partners. Secundair is er sprake van een multifunctioneel gebouw met daarin een prominente rol voor de functie onderwijs. Hiervan is alleen sprake bijeen nieuwbouwtraject of verbouwtraject of leegstand in het schoolgebouw;
6. de gemeente is verantwoordelijk voor de investeringen in aanleg van velden et cetera., was- en kleedruimten voor spelers en scheidsrechters, veldverlichting en het onderhoud van de velden. Het onderhoud van de kleedkamers komt voor rekening van de verenigingen. De gemeente is niet verantwoordelijk voor de realisatie en onderhoud van sportkantines. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gemeentelijke en particuliere buitensport voorzieningen;
 7. een vereniging die een groei doormaakt en hierdoor met een capaciteitsprobleem wordt geconfronteerd, dient in het derde jaar nadat het verzoek is ingediend, aantoonbaar te maken dat de noodzaak nog steeds aanwezig is. Als deze noodzaak nog steeds aanwezig is en medegebruik niet mogelijk is, kan de vereniging voor uitbreiding in aanmerking komen;
 8. de functie binnensport, welke in de vorm van een gymzaal, sportzaal of sporthal wordt geaccommodeerd, aanmerken als een gemeentelijke voorziening;
 9. een particuliere eigenaar van een sporthal komt onder bepaalde voorwaarden voor een investeringsbijdrage in aanmerking. De voorwaarden zijn in ieder geval dat aantoonbaar moet worden gemaakt dat er een capaciteitsprobleem is, dat dit wordt veroorzaakt door de vraag vanuit

- het onderwijs of verenigingen en dat de gemeente invloed houdt op de hoogte van de tarieven;
10. scouting aanmerken als een gemeentelijke voorziening;
 11. de functie heemkunde aanmerken als een gemeentelijke voorziening;
 12. een visie met betrekking tot het accommoderen van zorg ontwikkelen.

Spelen in Moerdijk - Nota Speelruimtebeleid 2010 - 2014 (2009)

In Moerdijk liggen 79 openbaar beheerde sport- en speelvoorzieningen, 3 particulier beheerde, toegankelijke speeltuinen en 10 toegankelijke schoolspeelplaatsen. In de speelruimte van Moerdijk functioneren dus 92 speelvoorzieningen.

De visie van de gemeente met betrekking tot het speelruimtebeleid is: “het bieden van voldoende openbare speelruimte aan kinderen van 0 tot 19 jaar waardoor duurzame ontwikkelingsmogelijkheden in de directe woonomgeving voor kinderen in verschillende leeftijdsfasen worden bevorderd en mogelijk gemaakt”.

De gemeente heeft in de Nota Speelruimtebeleid 2010 - 2014 de volgende doelstellingen geformuleerd:

1. een evenwichtige spreiding van duurzame speelvoorzieningen in de verschillende kernen, waarbij rekening gehouden wordt met demografische ontwikkelingen (leeftijdsopbouw);

2. de betrokken jeugd en buurtbewoners bij de totstandkoming of renovatie van speelruimte zoveel mogelijk laten participeren;
3. bij het ontwerpen en realiseren van nieuwe speelplekken en het aanpassen van bestaande speelplekken rekening houden met medegebruik van kinderen met een beperking.

Om de deze doelstellingen te realiseren zijn de volgende beleidslijnen opgesteld:

1. bij aanpassingen, noodzakelijke vervanging of het creëren van nieuwe speelvoorzieningen in de gemeente, wordt tenminste één van de drie elementen: ‘meervoudige betekenisgeving’, ‘oplopende moeilijkheidsgraad’ of ‘materiaal’ in acht genomen zodat er op één plek verschillende spelsoorten gespeeld kunnen worden;
2. bij het creëren van nieuwe speelvoorzieningen en -ruimten in de gemeente wordt mede gebruik gemaakt van de ruim beschikbare groene omgeving en groenstroken om spelen in de natuur te stimuleren;
3. bij aanpassingen, noodzakelijke vervanging of het creëren van nieuwe speelvoorzieningen in de gemeente worden de volgende eigenschappen van een speelruimte bekeken en zo nodig aangepast: de bereikbaarheid (actieradius van de doelgroep), de veiligheid, en de mate van verdraagzaamheid van de omgeving;
4. bij nieuw te ontwikkelen wijken wordt drie procent van de voor wonen bestemde gebieden en/of openbare ruimte als speelruimte (zijnde het totaal van de formele en informele speelruimte) gereserveerd;

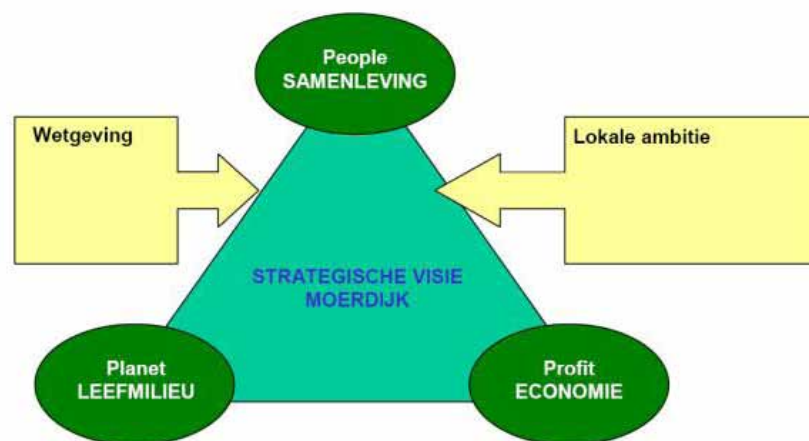
5. bij de (her)inrichting van speelplekken wordt, indien mogelijk, een combinatie gemaakt van speeltoestellen (formele speelruimte) en speelaanleidingen (informele speelruimte);
6. per kern wordt uitbreiding van de informele speelruimte nagestreefd door middel van het aanduiden van een aantal geschikte groenvoorzieningen voor speelruimte;
7. waar mogelijk worden schoolspeelpleinen openbaar toegankelijk voor de buurt;
8. bij het creëren van nieuwe speelvoorzieningen in de gemeente worden de speelbehoeften voor de beoogde leeftijdscategorie, en de daarbij behorende eisen aan speelplekken, als leidraad gebruikt;
9. het realiseren van gebruiksvriendelijke speelplekken en -toestellen voor kinderen met een beperking;
10. bij de aanleg van nieuwe speelvoorzieningen of -ruimten wordt gekeken naar overlastgerelateerde klachten van de naaste omgeving die bij de politie of gemeente zijn binnengekomen;
11. kinderen, jongeren en omwonenden worden bij grote projecten structureel betrokken bij het (her)inrichten van speelruimte door middel van participatie en medezeggenschap;
12. stads- en dorpsraden krijgen een nadrukkelijke rol in het faciliteren van verzoeken op het gebied van speelruimte;
13. via adequaat onderhoud wordt het kwalitatief goede en duurzame aanbod van formele speelruimte gewaarborgd;
14. bij de realisering van nieuwe speelvoorzieningen in de gemeente wordt bij het ontwerp rekening gehouden met kostenbesparend en kwalitatief goed onderhoud;

15. bij de huidige speelplekken in de gemeente moet meer aandacht besteed worden aan het stimuleren van samenspel en het verbeteren van de sociale veiligheid;
16. wat betreft het creëren van nieuwe speelruimte wordt prioriteit gegeven aan de kernen c.q. gebieden waar het aanbod in vergelijking tot de vraag het kleinst is. Dit betreft vooral de kernen Zevenbergen (vijf wijken), Noordhoek en het buitengebied (Noordschans, Tonnekreek, Oudemolen, Nieuwe Molen, Zwingelspaan, Kreek en Roodevaart);
17. het creëren van een speelvoorziening op wijkniveau krijgt hoge prioriteit.

2.6 De Strategische Visie Moerdijk 2030 (2009)

Missie

De missie zoals verwoord in paragraaf 1.1 van deel A geeft de strategische visie drie dimensies als uitgangspunt voor de discussie rond de verschillende thema's: samenleving, leefmilieu en economie. Dit wordt ook wel het 'Triple P' mechanisme genoemd (people, planet, profit) of de Telos-Driehoek. Het idee achter de 'TripleP' gedachte is dat het optimaliseren van de economische kracht, de (lokale) leefomgeving en de sociaal-maatschappelijke kant op termijn leidt tot een duurzame gemeente. Schematisch kan de Strategische Visie als volgt beknopt worden weergegeven:

Schematische weergave van de Strategische Visie Moerdijk 2030 (2009).

Samenvatting per thema

VERGRIJZING EN ONTGROENING

Moerdijk kiest ervoor in haar beleid aandacht te besteden aan vergrijzing en ontgroening en de nodige ontwikkelingen te starten zodat de bevolking in 2030 niet is gekrompen en de lokale mogelijkheden om de negatieve gevolgen van vergrijzing en ontgroening te onderdrukken zijn benut.

RUST EN RUIMTE

Moerdijk is in 2030 een gemeente met in het oostelijk deel stedelijke kwaliteiten en in het westen landelijke kwaliteiten. In het oostelijk deel is er naast de stedelijke kwaliteiten nog voldoende vrije groene ruimte waar natuur, landbouw en recreatie een plaats hebben. In het westelijk deel voeren rust en ruimte de boventoon en zijn natuur, landbouw en toeristische/recreatieve kwaliteiten geconcentreerd. Landbouw wordt er op een duurzame, innovatieve wijze uitgevoerd zonder de leefbaarheid van de in het gebied gelegen kernen aan te tasten.

BEHOUD KWALITEITEN KLEINE KERN ALS LEEF-OMGEVING

De kernen van Moerdijk hebben in 2030 alle nog steeds hun eigenheid. Ze vormen een netwerk waardoor ze met elkaar duidelijk de gemeente Moerdijk zijn. De leefbaarheid in de kernen is goed, de sociale cohesie is sterk en de menselijke maat is leidend.

HOOGWAARDIGE INDUSTRIE EN BEDRIJFVIGHEID

Het industrie- en zeehaventerrein Moerdijk wordt efficiënt, duurzaam en op een voor de omgeving verantwoorde wijze gebruikt. De combinatie met logistiek maakt de gemeente Moerdijk het logistieke knooppunt van Zuidwest-Nederland.

MOBILITEIT

Moerdijk is in 2030 een netwerkgemeente zowel lokaal (tussen de kernen) als regionaal en heeft dit actief geoptimaliseerd zowel binnen de gemeentegrenzen als daarbuiten. Niet door de ontwikkelingen af te wachten maar door aan te geven wat de gemeente wil en hierbij (regionaal) de leiding te nemen.

TOERISME EN RECREATIE

In 2030 heeft de gemeente Moerdijk de bestaande toeristisch-recreatieve trekpleisters uitgebouwd en zijn nieuwe trekpleisters ontstaan, die de bestaande trekpleisters versterken. Hierbij zijn het water, de natuur, het landschap en de cultuurhistorische waarden benut.

SOCIALE COHESIE

In 2030 vormen de verenigingen en de vrijwilligers nog steeds het cement van de lokale samenleving en kennen de kernen van Moerdijk nog steeds een rijk verenigingsleven en een onmiskenbare sociale cohesie.

VOORZIENINGEN

De kernen van Moerdijk beschikken in 2030 over de basisfuncties: basisonderwijs, een ruimte met een ontmoetingsfunctie, passende binnen- of buitensportfaciliteiten en een kerngerichte zorgfunctie. De overige functies zijn geconcentreerd in de grotere kernen waarbij geldt dat bereikbaarheid boven nabijheid gaat.

ZORG

In 2030 is passende zorg voor iedereen bereikbaar.

ONDERWIJS

Moerdijk heeft in 2030 samen met de buurgemeenten een volledig en breed onderwijsaanbod dat aansluit op de regionale en lokale arbeidsmarkt.

DUURZAAMHEID

De gemeente Moerdijk kiest voor een hoog ambitieniveau op het gebied van duurzaamheid en profileert zich daarmee bij alles wat we doen in onze gemeente.

ROL IN DE REGIO

Moerdijk is in 2030 een gemeente die, gezien haar positie als belangrijk industrie- en woongebied in West-Brabant, een strategische rol speelt in de regio en kiest voor een niet-vrijblijvende regionale samenwerking met enkele publieke en / of private partners op strategisch, tactisch en operationeel niveau, vanuit het principe: 'lokaal, wat lokaal kan en regionaal, wat regionaal moet'.

Inventarisatie huidige situatie per thema

3.1 Bodem

Het overgrote deel van de gemeente bestaat uit zeekleigronden, bestaande uit kalkrijke klei en/of zavel. Alleen in het zuidoosten van de gemeente, ten noorden van de Mark, komen enkele zandige opduikingen voor. Dit zijn zogenaamde donken. Een donk (ook wel een dung genoemd) is een natuurlijke verhoging in een beekdal. Op de bodemkaart zijn ook de oude kreekbeddingen nog goed te herkennen (bron: Bodemkaart van Nederland, Stichting voor Bodemkartering 1967, 1987).

LEGENDA

bestaand

- gemeentegrens
- water

beleid

- ruimte voor beek- en kreekherstel
- zoekgebied voor behoud en herstel watersystemen
- te ontwikkelen groenblauwe dooradering
- primaire waterkering en beschermingszone
- regionaal waterbergingsgebied
- reserveringsgebied waterberging
- waterrijke recreatie
- doortrekken/omleggen Roode Vaart
- natte natuur

0 2.500

3.2 Water

De gemeente wordt aan drie zijden begrensd door water. Aan de noordzijde ligt het weidse Hollandsch Diep, aan de westzijde het Volkerak met het sluizencomplex en aan de zuidzijde vormt het riviertje de Mark/Dintel (aan de zuidwestzijde van de gemeente, nabij de monding, gaat de Mark over in de Dintel), gelegen tussen dijken, de gemeentegrens. Binnendijks vallen vooral de Roode Vaart en een aantal oude kreekrestanten op. Deze wateren en de oevers/uiterwaarden (buitendijkse gebieden) hebben een belangrijke waarde voor natte natuur.

De Roode Vaart loopt van de Mark tot aan het Hollandsch Diep, maar is onderbroken in het centrum van Zevenbergen. In de Centrumvisie Zevenbergen is onderzocht hoe het water hier terug zou kunnen worden gebracht. In de Structuurvisie Plus Moerdijk wordt bovendien voorgesteld de Roode Vaart zodanig om te leggen dat deze in/bij de plaats Moerdijk uitmondt in het Hollandsch Diep in plaats van bij het Zeehaven- en Industrie-terrein Moerdijk. Bij de ontwikkeling van de noordkant van Zevenbergen wordt mogelijk een waterrijk recreatiegebied gekoppeld aan de Roode Vaart.

De oude kreekrestanten dateren nog uit de tijd dat het gebied onder invloed stond van de getijden van de zee. Het Landschapsbeleidsplan Moerdijk heeft onder meer als doel een groenblauwe dooradering van het buitengebied: een integrale ontwikkeling van de kreken en waterlopen ten behoeve van een

duurzaam waterbeheer, natuur (realisatie ecologische verbindingzones), landschap en recreatie. De Provincie heeft bovendien in de Verordening ruimte Noord-Brabant zoekgebieden voor behoud en herstel van watersystemen vastgelegd. In deze zoekgebieden, gelegen langs waterlopen, zijn maatregelen nodig op het gebied van morfologie en inrichting om doelstellingen uit het Provinciaal Waterplan 2010-2015 te halen voor een goede ecologische kwaliteit van het oppervlaktewater. Voor de gebieden die van de Provincie de aanduiding ‘ruimte voor beek- en kreekherstel’ hebben gekregen, wordt een strook van tenminste 25 meter breed gereserveerd voor het herstel, het behoud of het beheer van bestaande beken en/of kreken.

De Provincie heeft in de Verordening ruimte binnen de gemeente tevens plekken aangewezen als regionaal waterbergingsgebied. Regionale waterbergingsgebieden zijn gebieden die, als dat noodzakelijk is, moeten kunnen fungeren als opvanggebied om wateroverlast uit regionale watersystemen tegen te gaan. Tevens heeft de Provincie aanvullend enkele gebieden aangeduid als ‘reserveringsgebied waterberging’ voor als in de toekomst blijkt dat meer regionale waterbergingsgebieden benodigd zijn.

LEGENDA

bestaand

 gemeentegrens

beleid

 indicatieve archeologische waarde - hoog/middelhoog

 archeologisch monument

0 2.500

3.3 Archeologie

Het oude centrum van zowel Zevenbergen als Klundert is een archeologisch monument. Op de donken langs het oostelijk deel van de Mark is de kans op het voorkomen van archeologische waarden middelhoog tot hoog. Deze hogere en drogere delen in het landschap herbergen mogelijk resten van oude nederzettingen.

LEGENDA

bestaand

- gemeentegrens
- fortificatie
- fort

beleid

- cultuurhistorisch landschap
- cultuurhistorisch waardevol gebied
- aardkundig waardevol gebied
- rijksbeschermd stads-/dorpsgezicht
- complex van cultuurhistorisch belang
- Rijksmonument
- Schootsveld

0 2.500

3.4 Cultuurhistorie

De belangrijkste cultuurhistorische waarde in de gemeente wordt gevormd door het vestingstadje Willemstad, dat daarom een beschermd stads- en dorpsgezicht heeft. Ook de fortificatie van Klundert is fraai. In de gemeente liggen daarnaast enkele forten die deel uitmaken van de Zuiderwaterlinie: van west naar oost zijn dit Fort Sabina, Fort De Hel en Fort Bovensluis. De eerste twee zijn nog duidelijk als fort herkenbaar, terwijl Fort Bovensluis momenteel in gebruik is als camping.

Het gebied rondom Willemstad, bestaande uit onder meer de Sint Antoniegorzen, Polder Ruighil en de Buitengorzen aan het Hollandsch Diep, vormt een cultuurhistorisch waardevol gebied (bron: Verordening ruimte), omdat het onderdeel is van de Zuiderwaterlinie. De Provincie zet in op Planologische bescherming van de waarden/kenmerken. Op de ontwerp Cultuurhistorische Waardenkaart Noord-Brabant (2010) staat een groter gebied aangegeven als cultuurhistorisch landschap. De provinciale ontwikkelingsstrategie is hier als volgt:

- behoud open karakteristiek polderlandschap;
- behoud en herstel van de vestingwerken en inundatiegebieden;
- het vergroten van de cultuurhistorische waardering door vergroting van de beleving;
- economische dragers afstemmen op cultuurhistorische identiteit van de Zuiderwaterlinie bij Willemstad en Klundert.

Het gebied langs het westelijk deel van de Mark/Dintel is aardkundig waardevol. In de gemeente zijn tenslotte verschillende Rijksmonumenten aanwezig en enkele complexen die van cultuurhistorisch belang zijn.

LEGENDA

bestaand

- gemeentegrens
- agrarisch landschap
- water
- binnenstedelijk groen
- bos
- bomenlaan
- buitendijkse gebieden
- dijkenstructuur
- fort

beleid

- ruimte voor beek- en kreekherstel
- aan te planten bomenlaan
- doortrekken/omleggen Roode Vaart
- te ontwikkelen groenblauwe dooradering

0 2.500

3.5 Landschap

Het open zeekeilandscap van de gemeente is onderdeel van de Zuidwestelijke Delta en sluit meer aan bij dat van de Zuid-Hollandse en Zeeuwse Delta dan dat van de Brabantse zandgronden. Dit is een gevolg van de ontstaansgeschiedenis en de grote invloed van de zee in het gebied. Door de hele gemeente heen liggen dijken, die de opeenvolgende inpolderingen verraden. Een aantal van deze dijken is beplant met bomenlanen. Het buitengebied, vooral in het westelijk deel, maar ook ten oosten van Zevenbergen, is het (agrarisch) landschap vaak erg open tussen de dijken. In deze open gebieden liggen kreekrestanten, die een overblijfsel zijn uit de tijd dat de zee hier nog vrij spel had. De kreekresten zijn op veel plaatsen nog maar weinig opvallend, maar worden successievelijk getransformeerd tot natte ecologische verbindingzones.

Kenmerkend voor de gemeente is ook de ligging van de militaire verdedigingswerken (Zuiderwaterlinie), zoals de forten en de vestingwerken van Willemstad en Klundert. Kenmerkend zijn ook de grote, open wateren langs de westgrens (Volkerak) en de noordgrens (Hollandsch Diep). De Mark/Dintel vormt de zuidgrens. Het riviertje ligt vaak enigszins onzichtbaar en onbereikbaar in het landschap tussen dijken en de eigen uiterwaarden, die voornamelijk in agrarisch gebruik zijn.

Het Landschapsbeleidsplan Moerdijk heeft onder meer als doel een groenblauwe dooradering van het buitengebied: een integrale ontwikkeling van de kreken en waterlopen ten behoeve van een duurzaam waterbeheer, natuur (realisatie ecologische verbindingzones), landschap en recreatie. Waar mogelijk en in overleg met Waterschap Brabantse Delta zet de gemeente tevens in op het beplanten van dijken met bomenlanen. Zo wordt het karakteristieke landschap van grootschalige open polders begrensd door beplante dijken hersteld (bron: Landschapsbeleidsplan Gemeente Moerdijk). Bij landschappelijke ontwikkelingen wordt altijd gepoogd neveloelen en kansen voor bijvoorbeeld toerisme en recreatie te benutten en gekoppeld te ontwikkelen.

ECOLOGIE

LEGENDA

bestaand

- gemeentegrens
- agrarisch grondgebied
- bos
- water
- dijkstructuur
- bomenlaan

beleid

- doortrekken/omleggen Roode Vaart
- beheergebied ecologische hoofdstructuur
- aan te planten bomenlaan
- groenblauwe mantel
- ecologische hoofdstructuur
- attentiegebied ecologische hoofdstructuur
- zoekgebied voor ecologische verbindingszone
- Natura 2000
- natte natuur

0 2.500

3.6 Ecologie

De buitendijkse gebieden van het Hollandsch Diep en het Volkerak zijn aangewezen als natura2000-gebieden, evenals de nabijgelegen Biesbosch. Dat betekent dat ze natuurwaarden bezitten van Europees belang. Ook de Mark/Dintel met uiterwaarden is van ecologisch belang. Binnendijks, in het agrarisch gebied, zijn de natuurwaarden momenteel minder groot. Van belang zijn vooral de kreken en de dijken (bloemdijken en dijken met laanbeplanting). Deze lijnvormige structuren kunnen fungeren als ecologische verbindingen, bijvoorbeeld tussen de Mark/Dintel en het Hollandsch Diep. De kreken zijn aangewezen als natte ecologische verbindingzones

RECREATIE

LEGENDA

bestaand

- gemeentegrens
- jachthaven
- camping
- sportveld
- bestaande wandelroute
- bestaande fietsknooppuntennetwerk
- waterrecreatie binnenwater

beleid

- doortrekken/omleggen Roode Vaart
- ontwikkelen waterrijk recreatiegebied
- transformatie naar groene en recreatieve functies
- water-/havenfront ontwikkelen
- ontwikkelen recreatieve waarde fort
- voorstel nieuwe wandelroute over bestaande wegen
- eventuele nieuwe wandelroute over bestaande wegen
- voorstel kortsluiting fietsroute over bestaande wegen
- voorstel nieuwe fietsroute over nieuw aan te leggen pad

0 2.500

3.7 Toerisme en recreatie

De toeristisch-recreatieve parel van de gemeente is het vestingstadje Willemstad, dat jaarlijks vele toeristen trekt. Een andere trekker is het water van het Hollandsch Diep, het Volkerak en de Mark/Dintel, waar veel watersporters op afkomen. In Noord-schans (ten noorden van Klundert), Willemstad, Dintelmond, Standdaarbuiten en ten zuiden van Zevenbergen zijn al dan niet private jachthavens aanwezig. Bij Moerdijk, Fort Bovensluis en Standdaarbuiten zijn campings aanwezig. Het agrarisch gebied is aantrekkelijk voor extensieve vormen van recreatie zoals fietsen en wandelen. Er lopen verscheidene wandel- en fietsroutes door de gemeente.

In de Gebiedsvisie Moerdijk-Oost vormt de versterking van de verbinding tussen de kern Moerdijk en Zevenbergen via de Roode Vaart een belangrijke rol. Daarbij wordt ingezet op:

- uitbouw van de groene aankleding van de Roode Vaart;
- het maken van een omleiding van de Roode Vaart zodanig dat deze in/bij de kern Moerdijk uitmondt in het Hollandsch Diep;
- door aanleg van een aantrekkelijke langzaamverkeersroute in een groene omgeving langs de Roode Vaart.

Bij de ontwikkeling van de noordkant van Zevenbergen wordt mogelijk aan de oostzijde van de Roode Vaart een waterrijk recreatiegebied ontwikkeld.

Ten noorden van Zevenbergen (in de driehoek tussen de Roode Vaart, de A17 en de noordrand van Zevenbergen) heeft de gemeente in het Beleidsplan Toerisme & Recreatie en later in de Gebiedsvisie Moerdijk-Oost een transformatiezone aangegeven, waar groene en recreatieve functies moeten komen door verplaatsing van de daar aanwezige bedrijvigheid. Zo wordt ook de relatie met de Roode Vaart versterkt. Onderdeel van dit transformatiegebied vormt de ontwikkeling van een golfbaan, maar er is ook ruimte voor verschillende stedelijk-recreatieve en horecafuncties en voor de aanleg van waterpartijen, zoals bijvoorbeeld een roeivijver.

Met de herontwikkeling van de voormalige werkhaven te Willemstad wordt ook getracht een toeristisch-recreatieve impuls aan het havenfront te geven door middel van de aanleg van een jachthaven, watersportaccommodaties en horecavoorzieningen (bron: Beleidsplan Toerisme & Recreatie).

De haven van de plaats Moerdijk heeft momenteel voornamelijk een bedrijfsmatige functie. In verband met de vraag naar een meer toeristisch-recreatieve invulling, zowel vanuit gemeente (Structuurvisie Plus) als vanuit de bevolking (startdocument Hart van Moerdijk, 2002) wordt al enige tijd bekeken hoe dit concreet in te vullen is. De huidige plannen omvatten de realisatie van ongeveer 50 woningen met ligplaats aan de tuin. Tevens wordt de Roode Vaart verlegd zodat deze zal uitmonden nabij

de kern. De komst van een jachthaven wordt alleen gefaciliteerd door de gemeente. Aan de oostzijde van de haven blijft bedrijvigheid aanwezig. Uitvoering van de plannen voor het nieuwe waterfront moet een impuls geven aan de kern (bron: Beleidsplan Toerisme & Recreatie).

Het recreatieve wandel- en fietspadennetwerk wordt verder uitgebreid, waarbij themaroutes worden ontwikkeld en ontbrekende schakels worden aangepakt. Ook de bewegwijzering wordt verbeterd. Tenslotte wordt onderzocht hoe een (meer) recreatieve invulling kan worden gegeven aan sommige cultuurhistorisch waardevolle objecten in de gemeente, zoals rijksmonumenten en forten (bron: Beleidsplan Toerisme & Recreatie).

INFRASTRUCTUUR

LEGENDA

bestaand

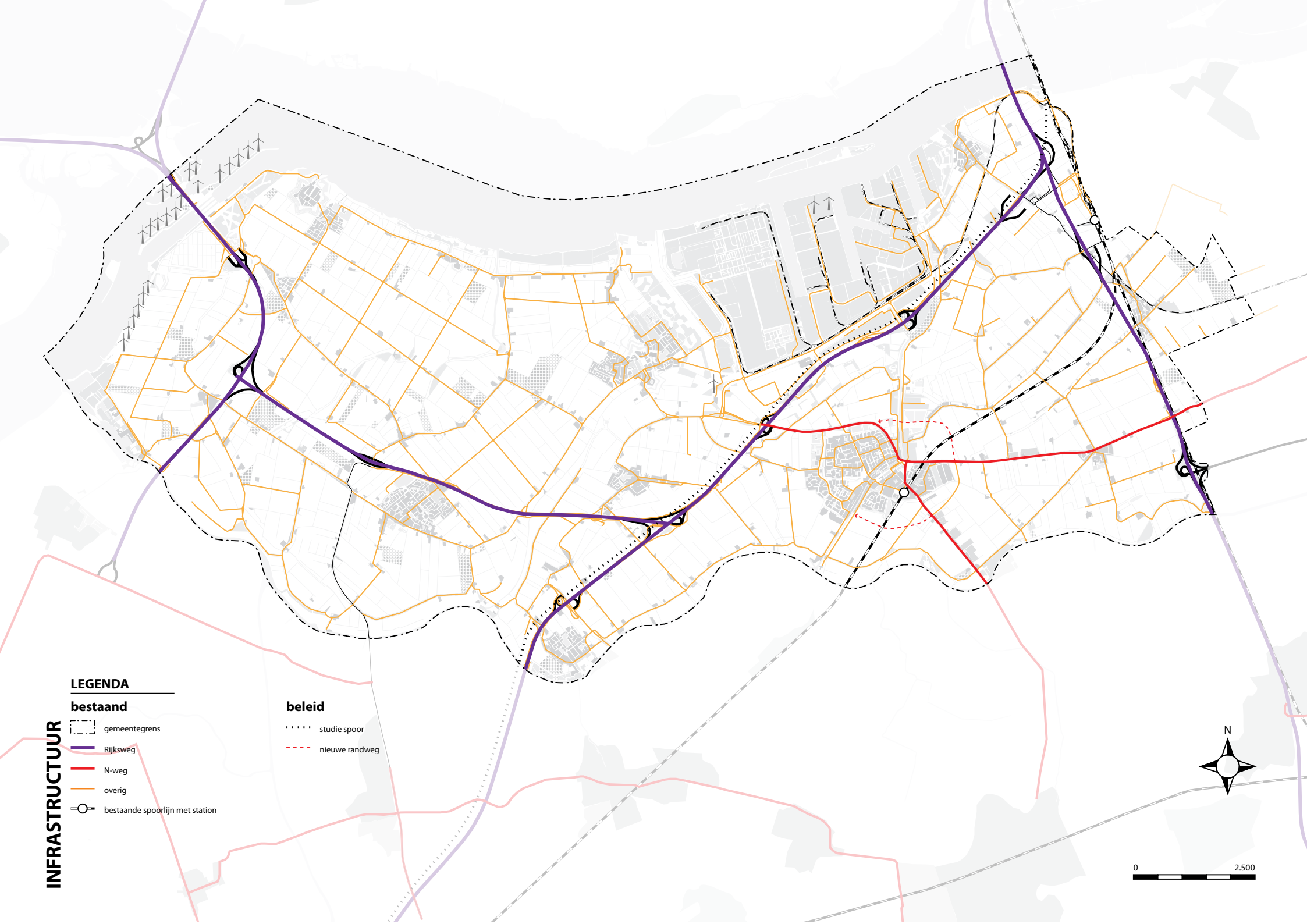
- gemeentegrens
- Rijksweg
- N-weg
- overig
- bestaande spoorlijn met station

beleid

- studie spoor
- nieuwe randweg

0 2.500

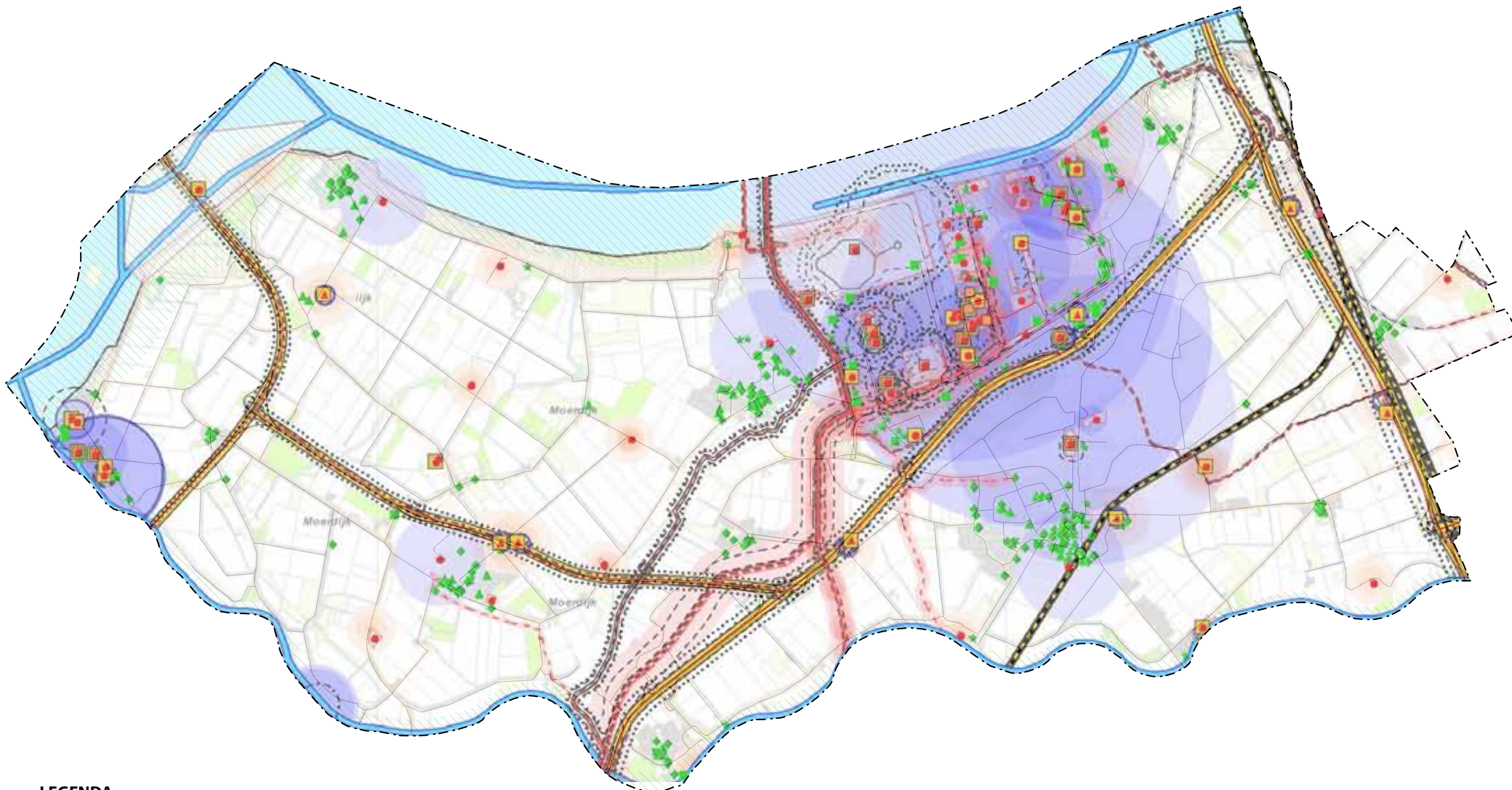
3.8 Infrastructuur en mobiliteit

Moerdijk is goed ontsloten door de A16, A17, A29, A59 met in totaal niet minder dan zeven op-/afritten. De N285 verbindt Zevenbergen bovendien met de A59 in oostelijke richting en de N389 verbindt Zevenbergen met Etten-Leur. Ook over het spoor is de gemeente goed bereikbaar over de spoorlijnen Rotterdam-Breda met station Lage Zwaluwe (gelegen tussen de kern Moerdijk en Zevenbergschen Hoek) en Rotterdam-Roosendaal/Vlissingen met een station in Zevenbergen. Het Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk is eveneens aangetakt op het (inter-) nationale spoorwegennet (alleen goederentreinen). Bovendien is het via onder meer het Hollandsch Diep verbonden met de Noordzee; er zijn drie insteekhavens aanwezig.

Op rijksniveau wordt in overleg met België onderzocht of een directe goederenspoorlijn tussen Rotterdam en België (ROBEL) dient te worden aangelegd. Binnen de gemeentegrenzen zou het tracé mogelijk een ligging krijgen parallel ten noorden van de A17/A59. Hierdoor zou de spoorlijn buiten de kernen komen te liggen. Uit de ROBEL-studie blijkt dat het vanuit capaciteits- en milieuoverwegingen niet noodzakelijk is om binnen afzienbare termijn (dat wil zeggen niet vóór 2020) een nieuwe spoorlijn voor goederenvervoer tussen Rotterdam en Antwerpen te realiseren. De vervoersontwikkeling zal de komende jaren periodiek geanalyseerd worden om een vinger aan de pols te houden.

De gemeente heeft aanvankelijk in de Gebiedsvisie Moerdijk-Oost ingezet op een verbeterde ontsluiting van Zevenbergen door een nieuwe hoofdontsluitingsweg tussen Zevenbergen-Noord en de reeds bestaande op-/afrit Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk (afrit 26) van de A17/A59. Deze verbinding is vervolgens echter doorgerekend in een verkeersmodel, waaruit is gebleken dat het niet wenselijk is om deze verbinding aan te leggen omdat dit een aantrekkende werking heeft voor verkeer op de N389 en de N285.

Aan de noordoostzijde van Zevenbergen wordt een nieuwe randweg gerealiseerd, buitenom het huidige bedrijventerrein De Koekoek (bron: Visiedocument noordkant Zevenbergen). Deze nieuwe randweg zal de Langeweg/N285 in het centrum ontlasten. Het doorgaande verkeer hoeft dan niet meer door de kern van Zevenbergen en de verkeersveiligheid en de doorstroming nemen hierdoor toe. Aan de zuidzijde van de kern wordt eveneens een randweg aangelegd, tussen enerzijds de bestaande Westrand en Zuidrand en anderzijds de reeds gerealiseerde Oostrand. Deze verlenging van de Zuidrand in oostelijke richting, over de Roode Vaart, dient als ontsluitingsweg van de in de komende jaren te ontwikkelen wijk Bosselaar Zuid.

LEGENDA

bestaand

MILIEU

gemeentegrens

LPG

opslag - ammoniak - emplacement - vervoer

vuurwerk

defensie

BRZO

BEVI

ongeluk op land (snelweg)

ongeluk op land (intercitylijn)

vaarroute

transportroute (weg, spoorweg en waterweg)

transportroute (buisleiding - inclusief
vloeibare koolwaterstofleiding)

risicocontour 10^{-6} /jaar

risicocontour 10^{-7} /jaar

risicocontour 10^{-8} /jaar

kwetsbaar object - woonverblijf

kwetsbaar object - onderwijsinstelling

kwetsbaar object - kantoor/bedrijf

kwetsbaar object - hotel/pensioen

kwetsbaar object - ziekenhuis

kwetsbaar object - tehuis

kwetsbaar object - publieksgebouw

effectafstand installatie - toxisch

effectafstand installatie - ontvlambaar

effectafstand installatie - explosief

invloedsgebied transport over water (1% letaliteitsgrens)

0 2.500

3.9 Milieu

Externe veiligheid

In de gemeente Moerdijk zijn meerdere risicobronnen aanwezig. In deze structuurvisie wordt onderscheid gemaakt in drie bronnen, namelijk inrichtingen, buisleidingen en transportroutes. Op de afbeelding wordt een overzicht gegeven van de provinciale risicokaart.

Risicovolle inrichtingen

In de gemeente Moerdijk zijn ongeveer 80 inrichtingen gehuisvest die gevaarlijke stoffen opslaan of transporteren. Van deze 80 inrichtingen vallen circa 19 bedrijven onder de werkingssfeer van het Brzo. Dit is de meest risicovolle categorie voor inrichtingen, die geldt voor bedrijven met een bepaalde hoeveelheid gevaarlijke stoffen. Naast de ongeveer 19 Brzo-inrichtingen die ook onder de werkingssfeer van het Bevi vallen zijn er nog ongeveer 17 andere inrichtingen die onder het Bevi vallen. Het besluit verplicht overheden om bij het verlenen van milieuvergunningen en het maken van bestemmingsplannen met externe veiligheid rekening te houden. De overige inrichtingen betreffen inrichtingen die onder de werkingssfeer van het Registratiebesluit vallen, bijvoorbeeld propaantanks (met een inhoud tussen 3 m³ en 13 m³).

De PR 10-6-contouren van deze inrichtingen zijn niet over kwetsbare objecten gelegen. Een aantal risicovolle inrichtingen genereert omvangrijke invloedsgebieden, die over gebieden zijn

gelegen waar grote groepen mensen wonen, werken of verblijven. Dit leidt in de meeste gevallen niet tot een overschrijding van de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico (hierna: GR). Dit heeft te maken met het feit dat de meeste risicovolle inrichtingen zijn gelegen op het Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk en het bedrijventerrein Dintmond. Deze gebieden zijn op relatief grote afstand van woonbebouwing gelegen.

Doorwerking

Nieuwe kwetsbare bebouwing is op grond van het Bevi binnen de PR 10-6-contour niet toegestaan. Bij ontwikkelingen binnen het invloedsgebied van inrichtingen dient een verantwoording te worden opgesteld. Een berekening van het GR maakt als onderbouwing, deel uit van een dergelijke verantwoording.

Buisleidingen

Ten westen van het Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk is de landelijke buisleidingenstraat gelegen, die de chemieclusters Rotterdam en Antwerpen met elkaar verbindt. In deze leidingenstraat zijn ongeveer 20 leidingen aanwezig, waardoor transport van gevaarlijke stoffen plaatsheeft. Gedacht moet worden aan het transport van aardgas, ruwe olie, zuurstof, stikstof, waterstof, enzovoort. Binnen deze strook is nog voldoende ruimte voor nieuwe buisleidingen.

Naast de landelijke buisleidingenstraat bevindt zich ten oosten van de kern Moerdijk nog een buisleidingenstrook, waardoor vooral koolwaterstoffen (nafta) worden getransporteerd. Deze

strook is eveneens aangewezen voor de ongestoorde ligging van toekomstige buisleidingen voor het transport van gevaarlijke stoffen.

Tevens is er een aantal leidingen binnen de gemeentegrenzen, die niet zijn gelegen in buisleidingenstroken. Deze leidingen bevinden zich voornamelijk ten zuiden van het Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk, ten zuiden van de kern Klundert en ten westen van de kern Willemstad. Het betreft aardgasleidingen, leidingen met brandbare vloeistoffen, propyleen en een oude defensieleiding die niet meer in gebruik is. Deze leidingen vallen onder het Besluit externe veiligheid buisleidingen (hierna: Bevb), dat in januari 2011 in werking is getreden. Deze inwerkingtreding geldt overigens alleen voor de hogedrukaardgasleidingen en buisleidingen voor k1-, k2-, en k3-leidingen. De leidingen voor overige gevaarlijke stoffen (ook wel exoten genoemd) vallen nog niet onder deze regelgeving voor externe veiligheid. Dit leidt de komende jaren nog tot onduidelijkheden. Omstreeks 2012 wordt verwacht dat ook deze leidingen onder de werkingssfeer van het Bevb komen te vallen. De normstelling in het Bevb is in lijn met het Bevi. Daarmee zijn nieuwe kwetsbare objecten binnen de PR 10-6-contour niet toegestaan. Tevens dient binnen de vaak omvangrijke invloedsgebieden het GR te worden verantwoord.

Op buisleidingenstraten was het Structuurschema buisleidingen (wordt in 2011 vervangen door Structuurvisie buisleidingen) van toepassing. In dit Structuurschema wordt een veiligheids-

contour van 55 meter aangehouden. Dit betekent dat ‘categorie 1-objecten’ (de voormalige terminologie voor kwetsbare objecten) zoals woningen niet mogen worden geprojecteerd binnen deze contour. Binnen dit gebied mag wel incidentele bebouwing worden gerealiseerd. Tevens werd een toetsingsgebied van 175 meter aangehouden. In 2011 treedt naar verwachting de Structuurvisie Buisleidingen in werking, die de twee eerdergenoemde buisleidingstroken binnen de gemeente aanwijst.

De nieuwe wetgeving ten aanzien van de externe veiligheid van buisleidingen leidt op een aantal plaatsen binnen de gemeente tot knelpunten. Hiertoe zal in de toekomst een gemeentelijk saneringsplan worden opgesteld. Uitgangspunt is in elk geval, dat zoveel mogelijk gebruik zal worden gemaakt van de bestaande buisleidingenstraat en dat gestreefd wordt naar concentratie van leidingen hierbinnen.

Doorwerking

Het Bevb vereist dat bij ruimtelijke besluiten getoetst wordt aan de PR 10-6-contour en het invloedsgebied (1% letaliteitsgrens) van de leiding(en). Als een bestemmingsplan binnen het invloedsgebied is gelegen en (beperkt) kwetsbare bestemmingen regelt, is een groepsrisicoverantwoording noodzakelijk. Dit geldt ook voor conserverende bestemmingsplannen.

Transportroutes van gevaarlijke stoffen

Door de gemeente Moerdijk lopen diverse routes van gevaarlijke stoffen. Er kan onderscheid worden gemaakt tussen wegen,

spoorwegen en waterwegen. Het vigerende beleid is vastgelegd in de circulaire Risiconormering Vervoer Gevaarlijke Stoffen (hierna: cRNVGS). Deze circulaire kan worden beschouwd als voorloper van een wettelijke verankering van de risiconormen en is geldig tot uiterlijk 31 juli 2012. In 2012 treedt het Besluit transportroutes externe veiligheid (hierna: Btev) in werking. Hierin staan regels op het gebied van externe veiligheid voor de ruimtelijke inrichting rond wegen, waterwegen en spoorwegen waarover vervoer van gevaarlijke stoffen plaatsheeft. In dit besluit is opgenomen dat voor plannen buiten 200 meter van een transportroute met gevaarlijke stoffen geen verantwoording van het groepsrisico noodzakelijk is. Vooruitlopend op de inwerkingtreding van het Btev zijn de Basisnetten Weg en Water als bijlage bij de cRNVGS opgenomen. In het voorjaar van 2011 wordt het Basisnet spoor in de cRNVGS opgenomen. In het Basisnet Weg is een gevoeligheidsanalyse uitgevoerd, waaruit gebleken is dat brandbare vloeistoffen weinig invloed hebben op het GR en toxische stoffen een geringe bijdrage leveren wegens de beperkte transportintensiteit. Er is een wezenlijk verband geconstateerd tussen een wijziging van de hoeveelheid LPG en een wijziging van de ligging van de PR 10-6-contour en GR.

Wegen

De belangrijkste wegen met transport van gevaarlijke stoffen zijn de A16, A17, A29 en A59. In onderstaande tabel zijn de veiligheidszones opgenomen die op grond van het Basisnet Weg maximaal gelden op een traject van de Rijksweg. In de tweede

kolom wordt aangegeven of de waarde van het GR hoger is dan 0,1x de oriëntatiewaarde.

Transportroute	Maximale veiligheidszone (meter)	Plasbrandaandachtsgebied (30 meter)	GR > 0,1 x oriëntatiewaarde
A16	16,5	Ja	Nee
A17	27	Ja	Nee
A29	0	Nee	Nee
A59	0	Nee	Nee

Gegevens Basisnet Weg voor transportassen Moerdijk

Binnen geen van de veiligheidscontouren zijn kwetsbare bestemmingen aanwezig. Voor de A16 en A17 geldt wel een plasbrandaandachtsgebied (hierna: PAG) van 30 meter, gemeten vanaf de rechterrاند van de rechterrijstrook (exclusief vluchstrook). Binnen deze zone dient ingegaan te worden op de maatregelen om een plasbrand te beperken en is een verantwoording noodzakelijk.

Spoor

Er zijn drie spoorlijnen (traject Dordrecht-Roosendaal, traject Dordrecht-Breda en raccordementspoor Lage Zwaluwe-Industrieterrein Moerdijk) aanwezig in de gemeente Moerdijk die voorzien in het transport van gevaarlijke stoffen. De spoorlijnen betreffen respectievelijk een belangrijke verbinding tussen de havens van Rotterdam, Antwerpen en Vlissingen, een verbinding met de Brabantroute en de ontsluiting van het Zeehaven Industrieterrein Moerdijk.

In de toekomst wordt op het traject Dordrecht-Rosendaal een verdubbeling van het aantal goederentransporten voorzien, waaronder dat van een belangrijk percentage gevaarlijke stoffen. Ook zal op het raccordementspoor een flinke intensivering van het (gevaarlijk) goederenvervoer plaatshebben.

De intensivering van het vervoer van gevaarlijke stoffen leidt ook tot meer activiteiten met gevaarlijke stoffen op het spoor-emplacement Lage Zwaluwe, hetgeen zal leiden tot een toename van de risico's in dit gebied.

De intensivering van het spoorvervoer van gevaarlijke stoffen door de gemeente is het gevolg van het Basisnet Spoor inclusief de Betuwelijn, waardoor de Brabantroute wordt ontlast. Dit leidt tot een aantal knelpunten rondom het spoor ter hoogte van de kern Zevenbergen. Eveneens leidt de intensivering rond het emplacement Lage Zwaluwe en het raccordementspoor Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk in de toekomst mogelijk tot belemmeringen.

Vaarwegen

Daarnaast zijn er scheepvaartroutes van gevaarlijke stoffen in de nabijheid van Moerdijk. Het gaat om het Hollandsch Diep, het Volkerak, de Mark en de Dintel. Het Volkerak en het Hollandsch Diep ten westen van Moerdijk behoren in het Basisnet Water tot de categorie 'belangrijke binnenvaarwegen'. Voor deze vaarwegen geldt een PR 10-6-contour die maximaal tot de oever reikt en geldt geen plafond voor het GR. Voor deze vaarwegen is sprake van een PAG van 30 meter. Een verant-

woording of berekening is alleen noodzakelijk vanaf een dichtheid van 1.500 personen per hectare. Het Hollandsch Diep ten oosten van Moerdijk is een belangrijke toegang naar zeehavens. Hiervoor geldt eveneens dat de PR 10-6-contour niet verder dan de oever reikt. Het PAG voor deze categorie bedraagt 40 meter. Binnen het invloedsgebied dient een berekening en verantwoording van het GR te worden opgesteld.

Tot Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk geldt de zeevaartcorridor.

Uitsnede Basisnet Water.

Legenda

- Zeevaartcorridor met toetsafstand
- Binnenvaartverbinding chemische clusters & achterlandverbindingen met toetsafstand
- Binnenvaartcorridor zonder toetsafstand

De Mark en de Dintel zijn in het Basisnet Water als minder belangrijke vaarwegen benoemd. Voor deze categorie geldt geen PR 10-6-contour, geen PAG en geen verantwoordingsplicht van het GR.

Doorwerking

In de cRNVGS is opgenomen dat een verantwoording van het GR dient plaats te hebben indien ontwikkelingen worden toegelaten die het GR doen verhogen of indien de oriëntatiewaarde van het GR wordt overschreden. Buiten 200 meter van de transportroute zijn geen bouwkundige maatregelen benodigd. Voor de verantwoording van het GR dient wel rekening te worden gehouden met de zogenaamde maximale invloedsgebieden rond transportmodaliteiten. Deze kunnen zich tot enkele kilometers vanaf een modaliteit uitstrekken. Voor ruimtelijke besluiten buiten deze maximale invloedsgebieden is geen verantwoording van het GR noodzakelijk.

Overige milieucontouren

Naast de contouren op het gebied van externe veiligheid zijn er nog andere milieucontouren waar rekening mee gehouden moet worden. Rond industrie en langs verkeerswegen bestaan luchtkwaliteitscontouren. Deze contouren worden bepaald op basis van de uitstoot van onder andere fijnstof en stikstofoxiden. Het Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk en de industrierreinen Schansdijk-De Koekoek, Dintelmond en Zwartenberg hebben een geluidzonering. Hiermee moet rekening worden gehouden bij ruimtelijke ontwikkeling. Ook geluid afkomstig van verkeer (weg en spoor) kan leiden tot ruimtelijke belemmeringen. Voor geur en licht afkomstig van bedrijven en industrie geldt eveneens dat ze invloed hebben op ruimtelijke ontwikkelingen.

LEGENDA

bestaand

- gemeentegrens
- bestaande windmolen

beleid

- gemeentelijk zoekgebied windenergie
- provinciaal zoekgebied voor windturbines
- regionale windconcentratiegebieden West-Brabant

0 2.500

3.10 Duurzaamheid (windenergie)

In de Nota visie Windenergie (2004) heeft de gemeente de volgende zoekgebieden aangewezen voor windenergie:

1. Sluizencomplex Willemstad en Sabinadijk: het optimaliseren van bestaande locaties;
2. Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk: het benutten van de mogelijkheden;
3. Sabinapolder en Oud Dintel: de ontwikkeling van deze voorkeurslocaties.

In de huidige situatie zijn er op enkele plekken windturbines aanwezig in de gemeente. Deze gebieden zijn:

- het Sluizencomplex Willemstad en Volkerak;
- de Sabinapolder;
- het Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk.

Via diverse beleidsstukken probeert de overheid grip te krijgen op de ontwikkelingen.

- Rijk: geeft opdracht via de nationale aanpak windenergie aan de provincies om hun ambities concreet te maken middels provinciale structuurvisies.
- Crisis- en Herstelwet: wanneer een gemeente een windturbine-initiatief weigert kan de initiatiefnemer de provincie verzoeken dit project wel uit te voeren middels een inpassingsplan. Dit moet dan wel passen binnen het provinciaal beleid, maar hoeft dus niet te passen binnen gemeentelijk

beleid. Wanneer de provincie een binnen haar beleid passende aanvraag krijgt van een initiatiefnemer die door de gemeente Moerdijk is afgewezen dan is zij vanuit de Crisis- en Herstelwet verplicht hier aan mee te werken middels een inpassingsplan, ongeacht het gemeentelijk of regionaal beleid. Voor de gemeente vormt dit een onacceptabel risico. Het is daarom opportuun om de provincie te vragen om in haar beleid op te nemen dat binnen het zoekgebied in overleg met de desbetreffende gemeente / regio naar een concrete invulling wordt gezocht. Hiermee wordt voorkomen dat gemeente en provincie tegen elkaar worden uitgespeeld.

- Provincie Noord-Brabant: legt vanuit haar Structuurvisie Ruimtelijke Ordening (2010) zoekgebieden over Brabant heen waarbinnen de 320 MW (of meer) gerealiseerd moet worden. Deze zoekgebieden zijn nader gepreciseerd in de Verordening ruimte (2011). Dit gebied valt volledig over het grondgebied van Moerdijk heen. Overigens zijn binnen het zoekgebied in het open polderlandschap minimaal acht windturbines op een lijn of cluster vereist en op of bij industrierreinen minimaal drie windturbines op een lijn of in een cluster.
- Regio West-Brabant: heeft in haar Ruimtelijke Visie West-Brabant 2030 (2009) drie windconcentratiegebieden benoemd voor windturbines, waarvan er twee binnen de gemeentegrenzen vallen. De rest van het landschap dient open te blijven ('vides')

LEGENDA

bestaand

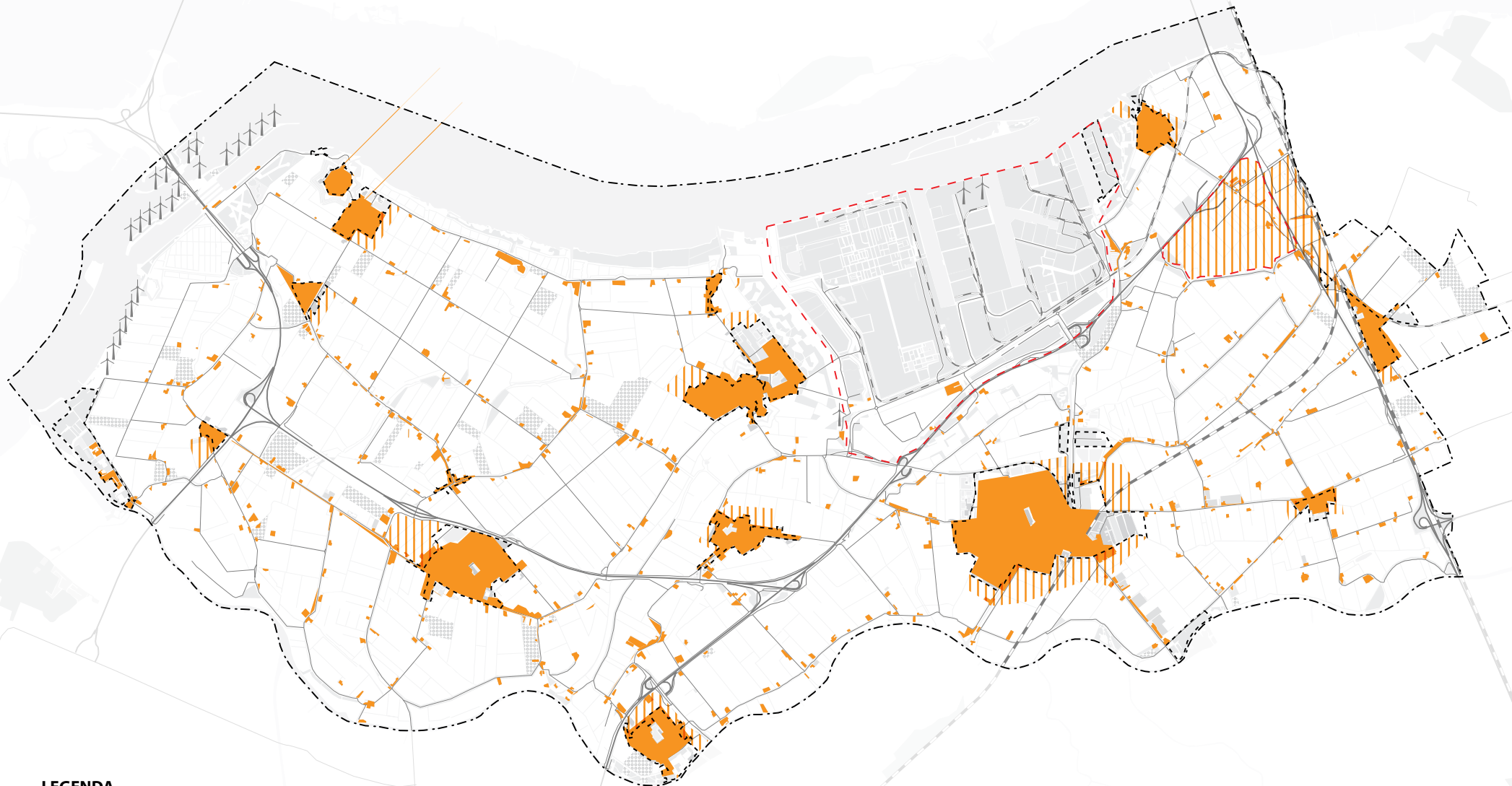
- gemeentegrens
- bestaand stedelijk gebied (provincie)
- bestaand woongebied

beleid

- provinciaal zoekgebied voor stedelijke ontwikkeling (wonen en werken)
- stedelijke regio

0 2.500

3.11 Wonen

De gemeente Moerdijk telt momenteel ongeveer 36.500 inwoners (2010), verspreid over elf kernen, enkele buurtschappen en het buitengebied. De inwoners zijn als volgt verdeeld over de kernen (in 2008):

• Zevenbergen	14.214
• Klundert	5.790
• Fijnaart	5.430
• Willemstad	2.460
• Standdaarbuiten	2.220
• Zevenbergschen Hoek	1.620
• Moerdijk	1.160
• Noordhoek	1.060
• Heijningen	960
• Helwijk	920
• Langeweg	880

De Provincie heeft in de Verordening ruimte aangegeven wat ze als bestaand stedelijk gebied beschouwt (dat is vaak iets ruimer dan de werkelijk bestaande woon- en werkgebieden). Tevens heeft de Provincie zoekgebieden voor stedelijke ontwikkeling aangewezen (wonen en werken). Hierbinnen mogen de kernen uitbreiden. Ook het LPM moet hierbinnen ontwikkeld te worden.

LEGENDA

bestaand

- gemeentegrens
- bedrijventerrein
- kwekerij
- kassen
- bestaand stedelijk gebied (provincie)

beleid

- mogelijk doorgroeigebied glastuinbouw
- provinciaal zoekgebied voor stedelijk gebied (wonen en werken)
- extensiveringsgebied intensieve veehouderij
- zoekgebied bovenlokaal / specialisatie
- zoekgebied regionaal / bovenregionaal bedrijventerrein
- provinciaal verwevingsgebied
- stedelijke regio

0 2.500

3.12 Economie

Industrie is de trekker van de Moerdijkse economie en de voornaamste werkgelegenheidsverschafter. De motor van de Moerdijkse economie is de bedrijvigheid op het bovenregionale Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk, gelegen aan het Hollandsch Diep en tussen de kernen Zevenbergen, Klundert en Moerdijk. Het terrein is bruto 2.600 hectare groot, waarvan 1.200 hectare als haven- en industrierrein netto uitgeefbaar is. Het terrein is bedoeld voor activiteiten met specifieke vestigingscondities: milieuhinderlijke bedrijven, vaarwatergerelateerde activiteiten en bedrijven met omvangrijke ruimtebehoefte. In totaal werken er ongeveer 10.000 personen en daarnaast levert het terrein indirect werkgelegenheid aan nog eens ongeveer 6.700 personen. Het Zeehaven- en Industrierrein heeft drie insteekhavens die voor zeeschepen bereikbaar zijn vanaf de Noordzee. Het terrein is tevens per spoor en via de rijksweg A17 ontsloten. Het Zeehaven- en Industrierrein is nagenoeg uitgegeven. Daarom wordt ingezet op het stimuleren van het optimaal gebruik van dit terrein.

Een ander bestaand (bovenlokaal) industrierrein in de gemeente is Dintelmond, gelegen aan de westzijde van de gemeente aan de monding van de Mark/Dintel in het Volkerak. Dintelmond heeft een omvang van ongeveer 80 hectare bruto en 60 hectare netto. Vanaf de zuidzijde is het terrein bereikbaar vanaf het Schelde-Rijnkanaal en aan de noordkant staat het in verbinding met het Haringvliet en het Hollandsch Diep. Een

kleine insteekhaven zorgt voor de ‘natte ontsluiting’ van het terrein. De sluis aan het einde van de haven vormt via de Dintel de doorgang naar het achterland. Aan de noordkant heeft het terrein aansluiting op de A29. Voor de toekomst liggen er plannen om via de Zoomweg-Noord en de A4 een directe verbinding te maken met Rotterdam en Antwerpen. Dintelmond biedt directe werkgelegenheid aan ongeveer 1.500 personen. Recentelijk is het terrein opgewaardeerd.

Naast de terreinen Moerdijk en Dintelmond heeft de gemeente Moerdijk 15 lokale bedrijventerreinen, verspreid over de kernen Zevenbergen, Klundert, Fijnaart, Standdaarbuiten, Zevenbergschen Hoek, Moerdijk en Helwijk. Alle lokale bedrijventerreinen zijn in of nabij een kern gelegen, met uitzondering van het terrein Hazeldonk aan de Mark ten zuidoosten van Zevenbergen. Driekwart (in hectare) van de lokale bedrijventerreinen is in de kern Zevenbergen gelegen, waarmee Zevenbergen een ‘centrumfunctie’ vervult op het gebied van bedrijvigheid en werkgelegenheid. De grootste bedrijventerreinen in Zevenbergen zijn De Koekoek, Zwanengat / De Hil en Schansdijk.

De Provincie staat uitbreiding van bedrijventerreinen toe in de stedelijke zoekgebieden voor wonen en werken en in bestaand stedelijk gebied. Het gemeentelijk Lokaal vestigingsbeleid (2010) biedt de mogelijkheid van beperkte uitbreiding van lokale bedrijventerreinen, zolang andere functies in de directe

omgeving hier geen hinder van ondervinden en zolang landschappelijke en natuurwaarden niet worden aangetast. Nieuwe lokale bedrijventerreinen zijn voorzien in en nabij Zevenbergen. Uitbreiding is voorzien direct grenzend aan de bedrijventerreinconcentratie ten oosten van Zevenbergen. Stationsgebied Lage Zwaluwe is door de ligging geschikt om als specialistisch werkmilieu ontwikkeld te worden, met een specifiek profiel. Uitbreiding van bedrijventerrein Dintelmond wordt niet nagestreefd.

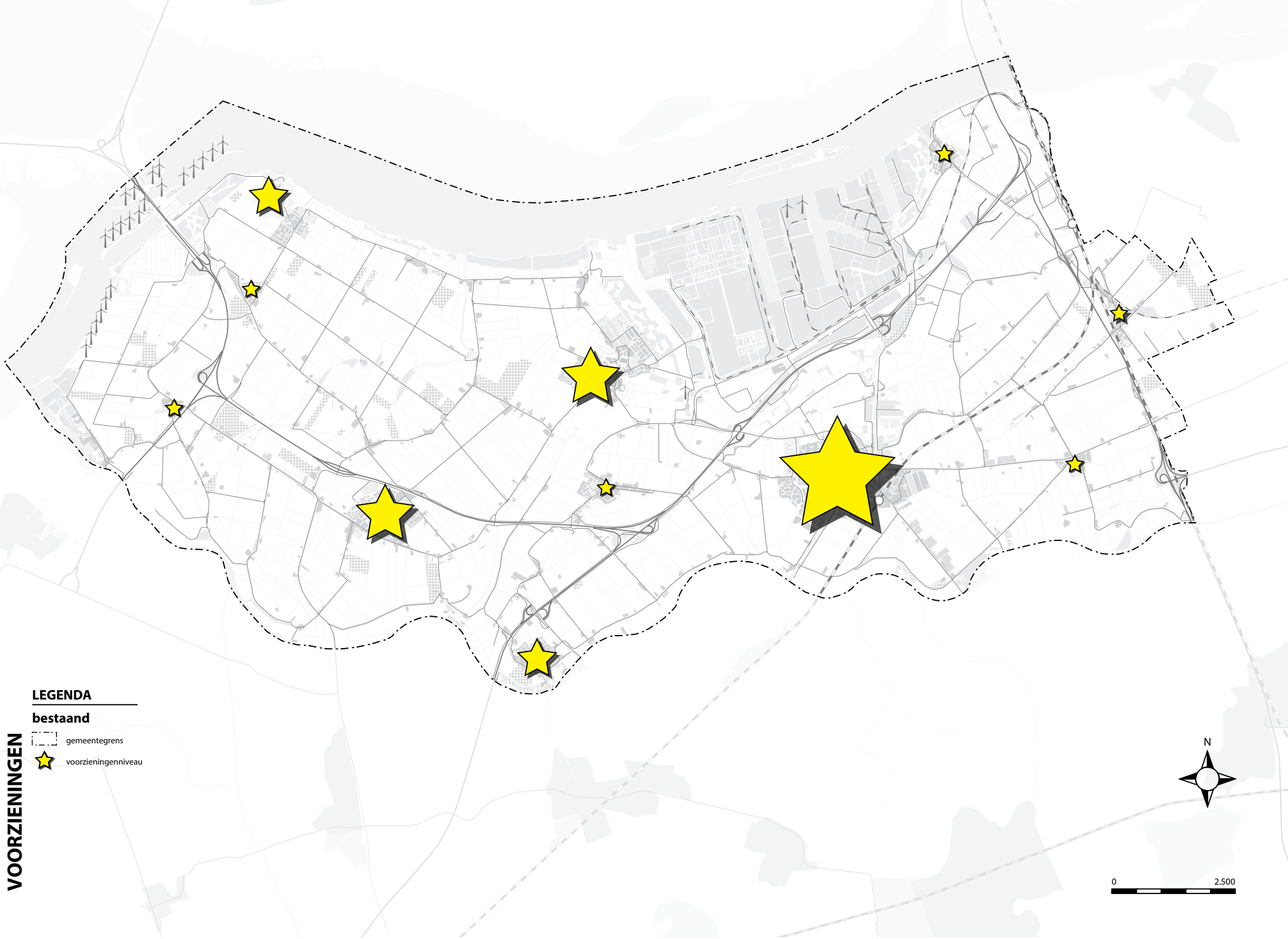
Een groot deel van het buitengebied van de gemeente is in gebruik als landbouwgebied, vooral akkerbouw. Het grootste deel hiervan is door de Provincie aangewezen als verwevingsgebied en een klein deel als extensiveringsgebied (zie paragraaf 2.2 van deel B).

Verspreid door de gemeente zijn enkele fruitkwekerijen / boomgaarden aanwezig. Tevens zijn er enkele kassencomplexen aanwezig, ten oosten (ten noorden van de N285) en ten zuidoosten (ten oosten van de N389) van Zevenbergen. Beide gebieden zijn provinciale zoekgebieden voor mogelijke doorgroei van glastuinbouw (zie paragraaf 2.2 van deel B). Buiten deze gebieden is glastuinbouw enkel toegestaan voor al gevestigde (solitaire) bedrijven en dat in principe tot een maximum van 3 hectare netto glas.

LEGENDA

bestaand

- gemeentegrens
- voorzieningenniveau

3.13 Maatschappij en voorzieningen

De elf kernen in de gemeente hebben niet allemaal hetzelfde voorzieningenniveau. Zevenbergen is de hoofdkern van de gemeente met een regionaal voorzieningenniveau met niet-dagelijkse voorzieningen en grootschalige accommodaties. Klundert en Fijnaart hebben dagelijkse en enkele niet-dagelijkse voorzieningen en grootschalige accommodaties. Fijnaart is de verzorgingskern voor het westelijk deel van de gemeente. Willemstad en Standdaarbuiten hebben meer dan alleen basisvoorzieningen. De overige kernen beschikken over basisvoorzieningen.

LEGENDA

bestaand

- gemeentegrens
- bestaand stedelijk gebied (provincie)
- bestaand stedelijk gebied
- bedrijventerrein
- kwekerij
- kassen

beleid

- mogelijk doorgroeigebied glastuinbouw
- provinciaal verwevingsgebied
- provinciaal zoekgebied voor stedelijke ontwikkeling (wonen en werken)
- zoekgebied bovenlokaal / specialisatie
- zoekgebied regionaal / bovenregionaal bedrijventerrein
- stedelijke regio

0 2.500

3.14 Occupatie

De occupatiekaart geeft een overzicht van het landgebruik en vormt feitelijk een combinatie van de kaarten wonen en economie.

